

Gorenjski Glas

PETEK, 20. OKTOBRA 2017

LETO LXX, ŠT. 84, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V nedeljo volitve predsednika države

Po petih letih bomo v nedeljo spet volili predsednika države. Za ta položaj se na šestih volitvah, odkar je Slovenija samostojna, tokrat poteguje devet kandidatov in kandidatke. V soboto in na volilno nedeljo je zapovedan volilni molk.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Od torika do četrtega je na sedežih okrajnih volilnih komisij potekalo predčasno glasovanje. Glavni na državljani pa bo odšla na volitve v nedeljo, 22. oktobra, ko bo na več kot tri tisoč voliščih po vsej državi in na diplomatsko-konzularnih predstavništvih splošno glasovanje.

Za predsedniški položaj se na šestih volitvah v državi poteguje devet kandidatov, ki so na glasovnici navedeni v naslednjem vrstnem redu: Suzana Lara Krause (SLS), Angelca Likovič (Za otroke),

Maja Makovec Brenčič (SMC), Boris Popovič (Slovenija za vedno), Andrej Šiško (Zedinjena Slovenija), Marjan Šarec (Lista Marjana Šarca), Borut Pahor (neodvisni kandidat), Ljudmila Novak (NSi) in Romana Tomc (SDS). Več o kandidatkah in kandidatih si lahko preberete na notranjih straneh Gorenjskega glasa, kjer jih na kratko predstavljamo in odgovarjajo na tri vprašanja našega uredništva. Objavljamo tudi anketo med gorenjskimi volivci o pričakovanih volilnih rezultatih.

▶ 16., 17., 18., 19. stran

Dve fotografiji kandidatke in kandidatov za predsednika države na enem od soočenj na javni televiziji / Foto: Gorazd Kavčič

Srečen dan za Stražišče

Po simboličnem podpisu na košarkarsko žogo se je v torek začela gradnja nove telovadnice v Stražišču. Njena investicijska vrednost je 2,25 milijona evrov, vrata pa naj bi šolarjem in vsem drugim odprla še pred koncem naslednjega leta.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Prepričan sem, da je danes tako za tukajšnje osnovno šolo kot za Stražišče vesel dan, saj se končno začne gradnja nove, moderne telovadnice. To bomo dobili v enem letu, služila pa bo tako osnovnošolcem kot tudi rekreativcem. Gre za športni objekt, ki bo velik skoraj tisoč kvadratnih metrov. Telovadnica bo imela tudi tribune in vse potrebne spremljevalne prostore. Zidana stavba bo obložena z leseno fasado,« je ob novem gradbišču poudaril kranjski župan Boštjan Trilar.

▶ 5. stran

Direktor Gorenjske gradbene družbe Branko Žibera je skupaj z županom Boštjanom Trilarjem začel gradnjo simbolično obeležil s podpisom na košarkarsko žogo, ki sta jo nato predala ravnatelj Osnovne šole Stražišče Pavlu Srečniku in predsedniku Krajevne skupnosti Stražišče Juretu Šprajcu. / Foto: Tina Dokl

Prenovili staro elektrarno

Prenova Male hidroelektrarne Goričane je bila projekt Savskih elektrarn Ljubljana, vreden okrog 2,1 milijona evrov. Z energijo bo oskrbovala okrog šeststo gospodinjstev, kar je več kot dvakrat več kot prej.

MAJA BERTONCELJ

Ladja – V sredo so na območju Papirnice Goričane slovesno prerezali trak prenovljene Male hidroelektrarne Goričane. Gre za investicijo Savskih elektrarn Ljubljana. Z rekonstrukcijo so začeli konec leta 2015, odkupili pa so jo leto prej.

»Dejstvo je, da je bila stara elektrarna iz leta 1931, ki je proizvajala električno energijo za potrebe Papirnice, v zelo slabem stanju.

Ni bila ustrezno temeljena, problemi so bili tudi s podtalno vodo. Projekt rekonstrukcije je obsegal obnovo vseh gradbenih objektov (vtočni objekt, dovodni kanal, most, strojnico, odvodni kanal) in vgradnjo kompletne nove hidromehanske in elektro-strojne opreme z dvojno regulirano turbino in direktno spojenim sinhronskim generatorjem,« je pojasnil Drago Polak, direktor Savskih elektrarn Ljubljana.

▶ 7. stran

AKTUALNO

Niso vsi brezdomci »vidni«

V Sloveniji je med tri tisoč in šest tisoč sedemsto brezdomcev, točnega podatka o tem pa ni. Velika večina brezdomcev je moških, največ je samskih. Pogledali smo, kako velik problem je brezdomstvo na Gorenjskem.

2

KRONIKA

Žaljive obdolitve ni bilo

Kranjsko okrožno sodišče je odločilo, da Janez Remškar pred dvema letoma ni žaljivo obdolitil svoje naslednice na Onkološkem inštitutu Zlate Štiblar Kisič, češ da je pridobila pet tisoč evrov nezakonitega plačila.

12

GG+

Kar tresla se je od lepote

Pod tem naslovom je izšla knjiga s 551 folklornimi pripovedmi iz Selške doline, ki so jih prispevali 104 pripovedovalci. Devet zapisovalk je gradivo zbiralo več kot pet let. V knjigi so tudi manj znani motivi in etnološke posebnosti.

13

ZANIMIVOSTI

Pravico deli tudi fantom

Aleksandra Česen je ena izmed dveh slovenskih nogometnih sodnic z mednarodno licenco zveze FIFA, ki pravico deli tudi fantom v tretji slovenski ligi. »Ker sem ženska, imajo fantje še večje spoštovanje do mene,« pravi.

27

VREME

Danes in jutri bo pretežno jasno. V nedeljo bo oblačno, padavine bodo čez dan zajele vso Gorenjsko. Ohladilo se bo.

☀️ 6/21 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Parni valjak

Po razprodanih koncertih v Areni v Pulju, splitskem Spaladiumu in varaždinski Areni prihaja električno-akustični spektakel Parni valjak – 2 v 1 tudi v Stožice. V soboto, 4. novembra, se obiskovalcem obeta prava senzacija, ne samo zaradi dveh sklopov in zanimivih gostov, temveč tudi zaradi posebne impresivne scenografije in vrhunske zvočne opreme na svetovnem nivoju. Več kot štirideset let že kraljujejo na odrih po vsem svetu in so še vedno polni energije, zanosa in na novo zaljubljeni v svojo zvesto publiko. Dvojni koncert bo nekaj ekskluzivnega in edinstvenega ter prava paša za oči in ušesa, priča bomo svetovni vrhunski produkciji, skupini pa se bodo pridružili tudi gosti: godalni kvartet Cordas Quartet, tolkalec Mladen Ilič, nagrajeni saksofonist Igor Geržina, med slovenskimi izvajalci pa bodo na svoj oder povabili tudi Neisho!

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa podarjamo po dve vstopnici. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Koliko let skupina Parni valjak že kraljuje na odrih po vsem svetu? Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrta, 26. oktobra 2017, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si.

Jelena Rozga in Grupa Vigor

Prihaja največja Halloween zabava na Štajerskem! Pripravljamo zabavo, ki bo burila duhove. Brrrrrr ... Imate radi grozljivke in čarovnice? V tem misterioznem večeru si bomo naredili drugo identiteto in se zabavali brez

zavor: 30. oktobra ob 20. uri pripravljamo odlični glasbeni in zabavni program na že znani »party lokaciji« v Celju, in sicer v Atriju Celjskih sejmov. Hrvaška zvezdnica Jelena Rozga bo s svojimi največjimi hiti, kot so Ne pijem ne pušim, Tsunami, Žena majka kraljica, in številnimi drugimi po dolgem času spet ogrela celjsko občinstvo. V družbi ene najpopularnejših hrvaških zasedb ta hip Grupe Vigor se pripravljamo nepozabna Halloween zabava, kot je na Celjskem še ni bilo. Vstopnice lahko kupite na vseh Eventimovih prodajnih mestih.

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa podarjamo dve vstopnici. Nagradno vprašanje: Kje bo največja Halloween zabava na Štajerskem? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 25. oktobra 2017, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 10. oktobra, prejmeta zgoščenko Glasbene produkcije RTV Slovenija še: Stanislav Jarc iz Škofje Loke in Mija Tavčar iz Kranja.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 13. oktobra, prejme VIP-vstopnico za dve osebi Marija Zupan z Golnika.

Nagrajencem čestitamo!

Niso vsi brezdomci »vidni«

V Sloveniji je po ocenah med tri tisoč in šest tisoč sedemsto brezdomcev, točnega podatka o tem pa ni, so ob nedavnem mednarodnem dnevu brezdomcev sporočili iz republiškega Statističnega urada. Pogledali smo, kako velik problem je brezdomstvo po Gorenjskem.

S. K., M. A., U. P., V. S.,
D. Ž., J. P.

Kranj – Definicij brezdomstva je več, najbolj očitno je vidno, t. i. cestno brezdomstvo, drugo pa skrito brezdomstvo z bivanjem v negotovem, neprimernem bivališču. Po anketi, opravljeni med brezdomci v Sloveniji v letih od 2005 do 2014, je velika večina brezdomcev moških, v povprečju starih 42 let, približno polovica jih ima končano srednjo šolo, nekaj manj osnovno. Največ je samskih in nikoli poročenih, sledijo ločeni. Povprečno manj kot polovica jih je imela otroke, velika večina je bila kdaj v preteklosti že zaposlena, v povprečju z dvanajst let delovne dobe. Vendar pa je med brezdomci danes tudi veliko mladih, družin, alkoholu so se pridružile še odvisnosti od drog in zdravil, marsikateri brezdomec pa ima vsaj začasno streho nad glavo. Veliko brezdomcev ima kot naslov stalnega bivališča prijavljen naslov centra za socialno delo (CSD), saj je stalno prebivališče pogoj za pridobitev denarne socialne pomoči.

V kranjskem zavetišču trideset brezdomcev

Na gorenjskih CSD je prijavljenih 459 oseb, ki so si bili primorani za naslov prebivališče izbrali naslov centra. Od tega je največ prijav, kar 304, v Kranju. V kranjskem zavetišču za brezdomce je trenutno trideset ljudi, od tega šest žensk. V materskem domu je 19 oseb, v varni hiši pa 49. »Ko govorimo o brezdomstvu, že dalj časa opozarjamo, da je težko o tej problematiki govoriti v številkah. Zavedati se moramo predvsem, da brezdomstvo ni samo tisto stereotipno in vidno, na primer na cesti, ampak je treba opozarjati na tako imenovano nevidno brezdomstvo, kamor štejemo posameznike in družine, ki bivajo v negotovih in neprimernih namestitvah. In ker je med temi slednjimi tudi veliko takih, ki se ne želijo izpostavljati in niso vključeni v storitve in programe, ki nudijo pomoč ranljivim uporabnikom, je štetje teh ljudi zelo težko,« pravijo v Zavetišču za brezdomce v Kranju.

Na Jesenicah topel obrok v domu starostnikov

Na CSD Jesenice nimajo podatka o nobenem

Pogosti razlogi za brezdomstvo so neurejene družinske in stanovanjske razmere, revščina, nasilje, duševne težave in razne oblike odvisnosti. / Foto: Tina Dokl

brezdomcu, ki bi bil dejansko popolnoma brez bivališča in bi živel zunaj, na cesti. »Imamo pa na Jesenicah kar nekaj oseb, ki živijo v neurejenih razmerah, brez primerne bivališča. Pri tem mislim predvsem na osebe, ki nimajo stanovanja, vendar začasno bivajo pri raznih sorodnikih, znancih, v samskem domu, zaporu, komunici,« je povedala direktorica centra Anita Bregar. Občina Jesenice je pred leti poskrbela za bivalne zabojnike za brezdomce, a je tam trenutno nameščen le en brezdomec. Nekaj jih biva v samskem domu, če zaradi težav, ki jih povzročajo s svojim vedenjem, oziroma zaradi neplačila izgubijo sobo tudi tam, pa občasno krajši čas spijo tudi na prostem. Imajo pa jeseniški brezdomci zagotovljen topel obrok, po katerega hodijo v dom starostnikov, s prehrabnimi paketi pa jim pomagajo tudi humanitarne organizacije.

Tržič: denarna pomoč žal ni bila uspešna

Na območju delovanja CSD Tržič so štiri brezdomci na cesti, eden je v zavetišču v Kranju, osem oseb živi v neprimernih, začasnih prebivališčih, 23 oseb pa ima na naslovu CSD Tržič prijavljeno stalno prebivališče. Osebam, ki se nanje obračajo v zvezi s stanovanjsko problematiko, iščejo rešitve in nudijo informacije glede možnih namestitev in uveljavljanja subvencije najemnin v okviru sodelovanja z Občino Tržič, ministrstvom in humanitarnimi organizacijami. V okviru reševanja širše socialne problematike pa jim ponudijo možnost vključitve v različne oblike socialnovarstvenih storitev.

Kot je dodal župan Borut Sajovic, so bili trije brezdomci v preteklosti najemniki občinskih stanovanj ali bivalnih enot, vendar kljub naporom občine žal niso poravnali niti najbolj minimalnih stroškov. Vsi trije so bili prejemniki denarne socialne pomoči in občinske subvencije za plačilo neprofitne najemnine.

Število brezdomcev v Kamniku narašča

Občina Kamnik trenutno plačuje celotne stroške nastanitve za devet brezdomcev; osem jih stanuje v Baru in penzionu Kamrica, en starejši brezdomec pa v Samskem domu (zaradi bolezni čaka na sprejem za domsko oskrbo). »Zadnji dve leti število brezdomcev v Kamniku narašča. Povečini gre za osebe, stare od 30 do 60 let, brez svojcev, njihov način življenja pa jim pušča trajne posledice na zdravju in ne vključevanju v družbo. Brezdomcem strokovno pomoč nudijo socialne delavke na CSD Kamnik, Občina Kamnik pa jim pomaga finančno s plačevanjem celotnih stroškov nastanitve in z enkratnimi denarnimi pomočmi,« pravijo na Občini Kamnik.

V Radovljici nimajo tipičnih brezdomcev

O tipičnih brezdomcih, ki bi živeli v parku, v vhodih ali v avtomobilih, nimamo podatkov, pravijo na CSD Radovljica. Kot pravijo, v okviru svojih pristojnosti pomagajo pri iskanju ustreznih stanovanjskih rešitev ljudem, ki se znajdejo ali v neprimernih bivalnih razmerah ali pa v finančni stiski, zaradi katere jim grozi deložacija. Tistim, ki se znajdejo

brez strehe nad glavo, pomagajo pri urejanju začasnega bivanja v Zavetišču za brezdomce in v samskih domovih. »Dostikrat tesno sodelujemo z občinami, ki imajo zakonsko podlago in dolžnost poskrbeti za svoje občane, glede na razpoložljive možnosti. Opazen je tudi porast oseb, ki imajo na naslovu CSD prijavljeno bivališče, gre za situacije, ko osebe ne izpolnjujejo pogojev, da bi imele bivališče prijavljeno na naslovu, kjer dejansko živijo,« še pojasnjujejo na CSD Radovljica.

Škofja Loka: živijo tudi pri znancih, prijateljih ...

V Škofji Loki obravnavajo štiri brezdomne osebe, in sicer mlajše moške, ki so zaradi družinskih konfliktov zapustili svoje primarne družine. Živijo pri prijateljih, znancih ali občasno v kakšnih začasnih prebivališčih. »Obravnavamo jih individualno, motiviramo jih za vključitev v programe socialne rehabilitacije za osebe s težavami, npr. odvisnostjo, ali za odhod v Zavetišču za brezdomce v Kranju. So prejemniki denarne socialne pomoči, za hrano in higieno poskrbijo sami,« pojasni direktorica CSD Škofja Loka Ivana Košir Erman. Dva uporabnika prebivata v bivalnikih za brezdomce na severnem delu nekdanje vojašnice, tretji pa je bil nameščen v posebni socialnovarstveni zavod. Obstoječi bivalniki so postali neustrezni, zato v prihodnjem letu namerava Občina Škofja Loka urediti nekaj novih bivalnih enot v hiši, pridobljeni za ta namen, prav tako se bodo še naprej posluževali kranjskega zavetišča za brezdomce.

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme MIRKO JELOVČAN iz Gorenje vasi.

Predstavili Belo knjigo

Bela knjiga o pokojninah je le en korak pri soočanju z izzivom staranja prebivalstva v Sloveniji, a je tudi ta nujen, je na predstavitvi v Trziču opozoril državni sekretar Peter Pogačar.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti javnosti (MDDSZ) je že aprila lani predstavilo Belo knjigo o pokojninah, v kateri so predlagani ukrepi, ki naj bi zagotavljali vzdržnost pokojninske blagajne. Na povabilo Občine Trzič in trziškega občinskega odbora DeSUS so Belo knjigo predstavili v sredo v Trziču v Paviljonu NOB. Državni sekretar pri MDDSZ Peter Pogačar je poudaril, da spodbujajo razpravo med vsemi generacijami, saj s pokojninsko reformo želijo ohraniti sistem medgeneracijske solidarnosti. Bela knjiga, kot je poudaril, vsebuje predloge rešitev prilagoditve pokojninskega sistema kot odgovor na izziv, ki ga postavlja sprememba demografske razmere ter predstavlja podlago za informiranje izvršne veje oblasti pri pripravi zakonodaje. »Če ne naredimo nič, to finančno več ne bo vzdržno,« je opozoril in dodal, da mora biti pokojninska reforma postopna do leta 2020, kar zagotavlja stabilnost sistema, in ne nenadna, kot se je v preteklosti že zgodilo in so se ljudje množično upokojevali. »Med upokojevcji je največ revnih samskih žensk, ki so se predčasno upokojile, kar pa je vplivalo na višino pokojnine,« je navedel. Pogačar je povedal, da smo Slovenci med 35. in 55. letom starosti nadpovprečno delovno aktivni, pred to starostjo in po njej pa

Jana Jenko, tiskovna predstavnik DeSUS-a Nina Stankovič, Uroš Prikl in Peter Pogačar

podpovprečno. »Čez pet let bo vsak četrti Slovenec starejši od 55. let in treba je nagovoriti tudi delodajalce, da bodo starejši delavci s svojim znanjem in izkušnjami zaželeni na delovnem mestu, kot to znajo ceniti v tujini. Imamo sicer določeno upokojitveno starost 65 let, a je dejanska upokojitvena starost že pri 60., 61. letu. Vprašanje, ki mi ga pogosto zastavijo, je, kje bodo pa mladi delali, če bodo starejši delali dlje. Ko je gospodarska rast, so potrebe na trgu za vse.«

Brez boljših plač ne more biti boljših pokojnin

... je opozoril udeleženec Janez Meglič. Pogačar se je strinjal, da minimalna pokojnina petsto evrov še vedno ni dovolj za dostojno življenje in da bomo morali za pokojnine dejansko nameniti večji odstotek BDP. Med pomembnimi cilji pokojninske reforme je poleg finančne vzdržnosti tudi

transparentnost delovanja sistema in dvig zaupanja vseh generacij zavarovancev v sistem. Treba pa bo dvigniti dejansko upokojitveno starost, formulo za usklajevanje pokojnin vnaprej sistemsko določiti, vzpostaviti učinkovitejši nadzor na plačevanjem prispevkov ...

V predstavitvi je sodeloval predsednik parlamentarne Odbora za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Uroš Prikl. Nedostojno se mu zdi sploh razmišljanje o tem, da so starejši delavci strošek, da pa se zaveda, da delati dlje za vsako ceno vedno ne gre, kar je odvisno od narave dela, zdravja. Zavzema se med drugim za to, da se bo mejni količnik za odmero pokojnin višal. Rezervni demografski sklad je po njegovem mnenju garant, ki bo omogočal vzdržnost sistema. Predsednica Društva upokojeencev Trzič Zvonka Pretnar je opozorila na izredno veliko izjem, ki

vplivajo na to, da je sistem negotov, celo državne institucije ne zaposlujejo ljudi s polnim prispevkom, ampak najemajo študente. Minimalna pokojnina se ji zdi prenizka za polno delovno dobo in izpolnjen starostni pogoj, usklajevanje pokojnin z dodatkom v vrednosti »ene kave« pa norčevanje. Odzvala se je tudi na omembo demografskega sklada. »Pri vseh skladih je tako: več različnih strank, več različnih rok. Sklade naj upravljajo strokovnjaki, torej tisti, ki znajo, in ne tisti, ki hočejo, da to ne bo odvisno od vsakokratne politike.« Predlagala je, naj se pregledajo tudi t. i. poklicne pokojnine. Predsednica OO DeSUS Trzič Jana Jenko je med drugim opozorila na problem pogosto neustreznih pogodb o zaposlitvi, ko so namesto osmih ur iz neupravičenih razlogov prikazane štiri delovne ure na dan s tem pa so tudi prispevne stopnje manjše.

Kandidati za državni svet

Občinski sveti odločajo o kandidatih, ki bodo v državnem svetu zastopali lokalne interese.

V. S., U. P., D. Ž., M. A., S. K.

Kranj – Točka dnevnega reda, zaradi katere se je sredina seja Mestnega sveta Kranj precej zavlekla, je bilo tudi odločanje o kandidatu za člana državnega sveta in elektorje. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je namreč za člana državnega sveta predlagala mag. Igorja Velova, s čimer pa se vsi svetniki niso strinjali. Po na trenutke mučni polemiki so mu nato vendarle dali podporo. Se je pa nato znova zapletlo pri elektorjih, saj je Marjan Bajt

odstopil kot eden od predlaganih elektorjev. Tako so elektorji v 9. volilni enoti iz kranjske občine Sonja Mašič, Matjaž Cimerman, Gorazd Copek, Saša Dolinar, Matjaž Homovec, Uroš Logonder, Vekoslav Panigaz, Boštjan Paušer, Damjana Piškur, Jožef Rozman, Miha Štangl in Boris Vehovec.

Jesenjski občinski svetniki so na izredni seji za kandidata Občine Jesenice za člana državnega sveta – predstavnika lokalnih interesov določili Steva Ščavničarja. Za elektorje pa so bili izvoljeni Uroš Lakič,

Aleksander Pozvek, Veronika Vidmar, Boris Grilc in Mitja Bradaškja.

V torek je občinski svet Škofja Loka na izredni seji izvolil elektorje za volitve v državni svet in tudi kandidata za državnega svetnika. Od osmih kandidatov za elektorje so jih potrdili pet, in sicer Igorja Drakuliča, Borjana Koželj, Viktorja Zadnika, Leo Leono Mlakar in Tineta Radinjo. Tine Radinja pa je tudi kandidat za državnega svetnika, nam je po seji povedal podžupan Robert Strah, ki je v županovi odsotnosti vodil izredno sejo.

Radovljiški občinski svet je v sredo na seji izvolil svoje elektorje za volitve predstavnikov lokalnih interesov v državnem svetu, in sicer Teo Beton, Branka Fajfarja, Jerneja Kolmana in Andrejo Šmid. Za kandidata za člana državnega sveta je določil Bogomirja Vnučca.

Žirovniški občinski svet je na izredni seji prejšnji petek za kandidata za člana državnega sveta kot predstavnika lokalnih interesov potrdil župana Občine Žirovnica Leopolda Pogačarja. Za predstavnika v volilno telo za volitve člana državnega sveta, elektorja, so imenovali Sebastijana Zupana iz Zabreznice. Nakljanski občinski svetniki so na sredini izredni seji za kandidata za člana državnega sveta potrdili Franca Čebulja, za elektorja pa Marka Mravljjo in Albina Golbo.

K

KOMENTAR
DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kdo bo zmagal

N e vprašujemo o kaki tekmi iz evropske lige prvakov, temveč o predsedniških volitvah. Tudi te so tekmovalce, kjer si bo nasproti stalo devet tekmovalcev, izžrebani so bili vrstni redi nasprotnikov, odločilni dan bo v nedeljo, pred tekmo se ugiba o zmagovalcu. Bo aktualni predsednik države znova izvoljen? Ima njegovih osem tekmecev, med katerimi je kar pet žensk, toliko kot kandidatka na vseh dosedanjih predsedniških volitvah skupaj, sploh kake možnosti? Bo izvoljen že v prvem krogu, kot se je to doslej posrečilo le dvakrat na volitvah še v devetdesetih letih? Kateri tekmelec mu je po naklonjenosti državljanov najnevarnejši, s katerim bi se najverjetneje pomeril v drugem krogu? Koliko »tehtajo« ostali kandidati, ki si v predsedniški tekmi med drugim nabirajo politični kapital za prihodnje leto, ko bodo parlamentarne volitve?

Na vseh stavnicah, v našem primeru anketah javnega mnenja, kaže na zmago dosedanjega predsednika Boruta Pahorja. Mnenja so deljena le o tem, ali bo ta absolutna ali pa se bo z izzivalcem, ki bo v prvem krogu dobil za njim največ glasov, pomeril v drugem. Raziskava, ki jo je na Gorenjskem opravil klicni center iz Škofje Loke, se nagiba k slednji možnosti. V prvem krogu Pahor ne bi dobil več kot polovice volilnih glasov. Kandidatov, ki mu jemljejo odstotke, je namreč

preveč. Resda peterica med njimi po naši anketi ne bi dobila niti dveh odstotkov volilnih glasov, a znatni delež glasov blizu 30 odstotkov anketa napoveduje kandidatu Marjanu Šarcu in tudi podpora kandidatoma SDS in NSi se suče okoli šestih odstotkov, skupni seštevek vseh pa gre v škodo absolutni Pahorjevi zmagi. Tudi raziskave, ki so jih za različne medijske hiše opravili v predvolilnem času, kažejo podobno stanje. Marjan Šarec je na drugem mestu tudi v naši, gorenjski raziskavi. Morda tudi zato, ker ga poznamo kot župana Kamnika. A zanimivost: več naših anketirancev je sodelavcem klicnega centra dejalo, da ga ne bi volili za predsednika, saj je škoda, da ne bi še naprej ostal župan Kamnika, in dovolj mlad je še, da mu predsedniška funkcija ne bo pobegnila. Šarec je širši javnosti znan tudi po svoji pretekli vlogi imitatorja vrste političnih likov. Romana Tomc in Ljudmila Novak sta prepoznavni politični figuri, zato ne čudi, da ju ankete vrščajo na naslednji dve mesti, čeprav z velikim zaostankom za obema favoritoma. Kaj pa manjka ostalim, da jih tako malo naših anketirancev vidi v predsedniški vlogi: razvpitost zaradi sodnih postopkov, premalo politične kilometrine, pomanjkanje karizme ali kaj drugega? Naj bo kar koli, v nedeljo bomo že vedeli. Drži pa tudi, da se predvolilne ankete nikoli kaj dosti ne zmotijo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci: Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je polteden, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

0 odpadkih znova novembra

Kranjski mestni svetniki bodo o odloku glede koncesije za predelavo odpadkov znova govorili na novembrski seji, saj pred odločanjem želijo imeti čim več informacij.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Sredina seja kranjskega mestnega sveta se je začela s predlogom župana Boštjana Trilarja, naj vendarle obravnavajo odlok o koncesiji za gospodarski javni službi obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov z območja Mestne občine Kranj. Dve svetniški skupini sta namreč predlagali, da se ta točka umakne z dnevnice.

Kocijančič in direktor Snage Ljubljana Janko Kramžar, pri čemer je bila glavna dilema, kako imeti vzdržno ceno in strokovno obdelavo. »Že ko smo pred dvema letoma sklenili pogodbo z jeseniškim centrom za ravnanje z odpadki, je bilo mnenje svetnikov, da ne smemo hiteti z odlokom. Ker so imeli možnost, da so odpadke prevzemali v Kamniku, smo se odločili za nje. Ker tega sedaj ne morejo več početi in ker smo ocenili, da bo finančno ugodnejše, smo se odločili za ljubljansko

Mestni svet je na sredini seji sprejel tudi sklep, da bodo letos ob kranjskem občinskem prazniku dobili dva nova častna občana. To bosta dr. Milivoj Veličkovič Perat in dr. Dušan Petrač.

ga reda, saj ob pomanjkanju podatkov o za vse Kranjčane pomembni problematiki ni moč sklepati na podlagi dokumentacije, ki so jo dobili v gradivu. Po glasovanju so se vendarle odločili, da bodo o pogodbi govorili, sklepanje o odloku pa bodo preložili na novembrsko sejo.

»To je odločitev, ki jo moramo sprejeti na dolgi rok, saj bo koncesijska pogodba trajala deset let. Zato se mi zdi zelo pomembno, da smo razrešili vsa vprašanja glede cene, okoljevarstvenih dovoljenj in vsega drugega, kar je svetnike zanimalo,« je po seji povedal župan Boštjan Trilar.

Svetnikom sta namreč izhodišča za koncesijsko pogodbo razložila direktor Komunale Kranj Marko

Snago. Vendar bo na koncu glede koncesijske pogodbe odločil mestni svet. Po mojem mišljenju so argumenti na strani Ljubljane, saj v prid temu poleg cene govori tudi dejstvo, da tam od predelanih odpadkov ostane zgolj tri odstotke ostanka, na Jesenicah pa je tega trideset odstotkov, kar je z vidika ekologije sprejemljivejše. Poleg vsega tega je Ljubljana tudi bliže, kar tudi zmanjša stroške,« je še povedal župan Trilar, ki se je še pred sejo mestnega sveta s sodelavci udeležil seje Krajevne skupnosti Orehek-Drulovka ter krajanom obljubil, da pretovora oziroma stiskalnice na Zarici ne bo, če krajani ne bodo dali soglasja. Sicer imajo za to eno od alternativnih lokacij tudi v Šenčurju blizu avtoceste.

Omogočili sanacijo vodnega zbiralnika

Bled – Državni zbor je na sredini seji potrdil novelo zakona o Triglavskem narodnem parku, s katero zagotavljajo tudi pravne podlage za legalizacijo nekaterih infrastrukturnih objektov na območju narodnega parka. Med drugim so tako omogočili ekološko sanacijo vodnega zbiralnika na Rudnem polju za zasneževanje tekaških prog. Obstoječi zbiralnik namreč ni skladen z zakonom, ki ureja graditev objektov, saj so ga zgradili v večjem obsegu, kot je bilo načrtovano v projektni dokumentaciji. Novela zakona obenem omogoča gradnjo vodnih zadrževalnikov tudi v drugih rekreacijskih središčih, kadar bi bilo to potrebno za zasneževanje obstoječih smučišč v smislu zagotavljanja trajnostnega razvoja rekreacijskih centrov v narodnem parku. Po novem so tako zasneževanje omogočili tudi smučišču Vogel.

Pet kandidatov za direktorja

Bled – Na razpis za direktorja Turizma Bled je v predpisanem roku prispelo pet prijav. Štiričlanska razpisna komisija za vodenje postopka za izbor direktorja bo vseh pet kandidatov prihodnji teden povabila na predstavitev pred člani sveta zavoda Turizem Bled in drugimi turističnimi deležniki na Bledu. Po predstavitvi vseh kandidatov bo o izboru odločil svet zavoda, so sporočili iz Turizma Bled.

Slovenija, zelena in butična

Nagrade najboljšim, srečanja stroke in razmislek o delu v prihodnje so zaznamovali sedme Dneve slovenskega turizma v Kranjski Gori. Karlu Verniku priznanje za izjemen prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Včeraj so se iztekli letošnji Dnevi slovenskega turizma, ki so jih od torka do četrta tokrat organizirali v Kranjski Gori. Na osrednji slovesnosti v Nordijskem centru Planica so v sredo podelili najvišja priznanja za dosežke v turizmu; med prejemniki je bil tudi Karl Vernik, dolgoletni predsednik republiškega Turističnega drobnogleda TZS in nekdanji predsednik Turističnega društva Zbilje. Na prireditvi Moja dežela – lepa in gostoljubna, ki jo je v okviru dnevov turizma organizirala Turistična zveza Slovenije, pa sta šli na Gorenjsko dve nagradi, in sicer nagrada za najlepše urejeno vaško jedro, ki je šla v Mojsrano, in nagrada za naj tematsko pot, ki jo je letos prejela Pot kulturne dediščine Žirovnica.

Kot je poudarila Maja Pak, direktorica Slovenske turistične organizacije, so Dnevi slovenskega turizma največji strokovni dogodek v turizmu, organizirali pa so ga v sodelovanju z glavnimi inštitucijami v slovenskem turizmu, saj je prav medsebojno povezovanje ključno za uspeh, še posebej v turizmu. »Za nami sta dve leti intenzivne promocije na tujih trgih, kar med drugim rezultira tudi v rasti števila prihodov in prenočitev tujih turistov, ki presega povprečje regije in Evrope. Ključne aktivnosti v našem prihodnjem delovanju bodo usmerjene v

Karl Vernik je prejel priznanje Turistične zveze Slovenije za izjemen prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije. /Foto: Gorazd Kavčič

nadgradnjo turistične organiziranosti skozi model štirih makro destinacij, krepitev znamke I feel Slovenia, nadaljevanje pospeševanja razvoja trajnostnih inovativnih produktov višje dodane vrednosti za vse dni v letu, krepitev digitalnega komuniciranja ter nadaljnje osredotočanje na ključne trge in ciljne skupine. Vse naše aktivnosti bodo tudi v prihodnje potekale v tesnem partnerskem sodelovanju s slovenskim turističnim gospodarstvom in drugimi ključnimi partnerji slovenskega turizma z jasnim ciljem uresničitve vizije Slovenije kot zelene butične destinacije za zahtevnega obiskovalca.

»Dejstvo je, da je bila letošnja sezona izjemno

dobra na področju celotne Slovenije. Kar je zanimivo, je dejstvo, da število gostov raste razpršeno po vsej Sloveniji. Nova strategija razvoja turizma, ki smo jo dobili v začetku septembra, je še bolj dorekla štiri makro destinacije in alpska Slovenija kot ena od njih je imela najvišjo stopnjo povečanja nočitev,« je povedala državna sekretarka, pristojna za turizem na Ministrstvu za gospodarski razvoj, Eva Štravs Podlogar.

Na vprašanje, do kam bi še lahko povečevali število gostov, ki posebej pletiti obiščejo Slovenijo, Štravs Podlogarjeva odgovarja: »O tem, da je bilo kjerkoli že letos turistov preveč, po mojem mnenju ne moremo

govoriti, je pa res, da je bilo marsikje na višku sezone preslaba organizacija prometa. S problemom se je treba soočiti, poiskati predloge za spremembe in ga začeti reševati,« je med drugim poudarila na v Planici.

Srečanja se je udeležil tudi minister za gospodarski razvoj Zdravko Počivalšek, ki je tako kot številni drugi udeleženci izpostavil tudi pomen vloge zaposlenih v turizmu. »Kdor zaposlene vidi zgolj kot delovno sredstvo, sploh v turizmu, ki temelji na stori-tvah, živi v zmoti. In ker se vse začne pri glavi, se mi zdi nujno, da začnemo več vlagati v izobraževanje, predvsem srednjega in višjega managementa.«

Obnovili poslovilni objekt

Glavnina obnovitvenih del na osrednjem tržiškem pokopališču je zaključena, do božiča bo izbrani izvajalec del postavil še večjo nadstrešnico.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Več obsežnejših del poteka pri poslovilnem objektu na osrednjem tržiškem pokopališču, večinoma so bila že zaključena v začetku oktobra. Izvajalec Kovinar-Gradnje st je izvedel odkop poslovilnega objekta, hidroizolacijo in energetska sanacijo. Sanirali so poškodovane zidove, nad ploščo so izdelali streho, uredili zunanjo površino ... Ker je v času opravljanja del 5. avgusta letos začel veljati nov pravilnik o minimalnih standardih in

Obnovljen poslovilni objekt / Foto: Media butik

normativih za izvajanje pogrebne dejavnosti, so opravili še nekaj dodatnih del, ki jih predpisuje pravilnik. »Spreminja se tudi Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti, ki pomembno vpliva na opravljanje te dejavnosti v vsaki od občin. Da komunalno podjetje izpolnjuje vse pogoje za opravljanje dejavnosti, smo na novo zgradili tudi večjo hladilnico in spremljevalni tehnični prostor,« je povedal župan Borut Sajovic. Vrednost vseh del znaša dobrih 55 tisoč evrov. Obiskovalci pokopališča in udeleženci pogrebnih slovesnosti na pokopališču že desetletja pogrešajo tudi nadstrešek pri mrljskih vežicah. V minulih dneh je bil izbran najugodnejši izvajalec del, Gorenjska gradbena družba bo večjo nadstrešnico postavila do božiča.

Srečen dan za Stražišče

◀ 1. stran

Župan se je nato za podporo zahvalil vsem sodelujočim, zlasti pa strokovnim sodelavcem na kranjski občini na čelu s projektno pisano in njeno vodjo Tanjo Hrovat pa tudi mestnim svetnikom, ki so prepoznali pomen objekta in gradnjo tudi podprli.

Kot so pojasnili na kranjski občini, se je gradnja začela z veljavno pogodbo o ustanovitvi stavbne in služnostne pravice, gradbišče pa je po uradni dolžnosti že obiskala gradbena inšpektorica, ki ob ogledu ni ugotovila nepravilnosti.

Telovadnica bo zgrajena z javno-zasebnim partnerstvom, pri čemer bo zasebni investitor Gorenjska gradbena družba telovadnico zgradila ter jo 15 let tudi upravljalna in vzdrževala, občina kot javni partner pa je zagotovila zemljišče in bo 15 let plačevala uporabnino za izvajanje šolskega programa.

»Ko smo s kranjsko občino podpisali pogodbo, smo postali partnerji in prepričan sem, da bomo v sodelovanju dvorano naredili predvsem v zadovoljstvo šolarjev pa tudi vseh nas staršev, ki jih bomo lahko prepustili v zaupanje ekipi, ki tukaj poučuje. Objekt bo zgrajen do konca novembra leta 2018, upravljali pa ga bomo do leta 2033, nato pa pa ga bomo predali občini. Zagotovo bo zgrajen tako kvalitetno, da ga tudi po 15 letih ne bo treba posebej obnavljati,« je povedal direktor Gorenjske gradbene družbe Branko Žiberna, ki je skupaj z županom Boštjanom Trilarjem

začetek gradnje simbolično obeležil s podpisom na košarkarsko žogo. To sta nato predala ravnatelj Osnovne šole Stražišče Pavlu Srečniku in predsedniku Krajevne skupnosti Stražišče Juretu Šprajcu.

»Za nas v Stražišču je začetek gradnje moderne telovadnice srečen dan, saj bo v njej poskrbljeno tako za potrebe šole kot kraja. Pri načrtovanju gradnje smo bili lokacijsko omejeni, saj stare telovadnice, ki je vključena v evropsko kulturno dediščino, ni mogoče podreti. Naj pa povem, da to ne bo zgolj telovadnica Krajevne skupnosti Stražišče, ampak tega dela Kranja, ki šteje devet krajevnih skupnosti: Mavčiče, Orehek, Bitnje, Žabnica, Jošt, Gorenja Sava, Podblica, Besnica in Stražišče. To pomeni, da bo tretjina občanov uporabljala to telovadnico,« je poudaril predsednik Krajevne skupnosti Stražišče Jure Šprajc.

»Rad bi se zahvalil našemu ustanovitelju Metni občini Kranj in Gorenjski gradbeni družbi, da ste našli skupni jezik in nam boste pomagali, da bomo dobili novo telovadnico – takšno, kot si jo naši otroci tudi zaslužijo. Več let smo že opozarjali, da so otroci prikrajšani za primerne prostore za telovadbo in tudi na šoli smo v to vložili veliko energije. Mislim, da smo na koncu prišli do optimalne rešitve,« je poudaril ravnatelj Pavel Srečnik in se v imenu otrok in staršev zahvalil za trud in napor vsem, ki so prispevali, da se je gradnja težko pričakovane telovadnice vendarle začela.

Dvajset let razdelilnice hrane

V kranjski razdelilnici hrane v stavbi na Sejmišču vsak dan razdelijo več kot devetdeset toplih obrokov, poleg tega pa v okviru programa Viški hrane za lačne poskrbijo tudi na Vodopivčevi ulici, kjer delijo hrano, ki jo donirajo trgovski centri, podjetja in posamezniki.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Razdelilnica hrane v Kranju deluje od leta 1997. Najprej je bila na Planini, od leta 2008 pa je v stavbi na Sejmišču, kjer je tudi zavetišče za brezdomce, center za zdravljenje odvisnosti in stanovnjska skupina. Razdelilnico v celoti financira Mestna občina Kranj. Kot je povedal tehnični vodja projekta razdelilnice hrane Božo Bajt, je osnovni namen razdelilnice hrane omogočiti topel obrok najbolj ranljivim posameznikom, ki so brez sredstev za preživljanje, pogosto pa so tudi zdravstveno ogroženi. »Poleg tega se uporabniki lahko pri nas tudi oprhajo in družijo ter nam zaposlenim pomagajo pri vzdrževanju reda in čistoče,« je še povedal Božo Bajt.

»V razdelilnici hrane trenutno dnevno razdelimo do 93 obrokov hrane, včasih pa še kakšnega več. Poleg tega 62 družin oziroma več kot 120 uporabnikov prihaja v našo razdelilnico hrane na Vodopivčevi ulici, kjer skupaj z Lions klubom Brnik in prostovoljci skrbimo, da razdelimo viške hrane, ki jo donirajo trgovski centri in drugi donatorji. Zato naj se ob današnjem druženju

Župan Boštjan Trilar, tehnični vodja projekta razdelilnice hrane Božo Bajt in direktor Centra za socialno delo Kranj Marjan Podbevšek ob torti, ki so jo pripravili ob obletnici. / Foto: Tina Dokl

zahvalim odgovornim na Mestni občini Kranj, ki imajo posluš za naš program Razdelilnice hrane, prav tako pa tudi hvala vsem, ki so nam pomagali v dvajsetih letih obstanka razdelilnice,« je druženju ob dvajsetletnici razdelilnice hrane poudaril direktor Centra za socialno delo Kranj Marjan Podbevšek.

»V dvajsetih letih razdelilnice hrane v Kranju smo

naredili veliko, sprašujem pa se, ali je to dobra ali slaba novica. Dobra je gotovo zato, ker je razdelilnica dobro organizirana, ker imamo zagotovljene finance in kadre. Slaba pa je, ker jo potrebujemo. Kakor kaže razvoj naše družbe, bosta tako socialna kot pokojninska reforma zadeve žal verjetno še zaostri. Tako bodo takšni projekti še vedno potrebni,« je povedal

župan Boštjan Trilar in dodal, da občina za razdelilnico hrane letno nameni skoraj devetdeset tisoč evrov, Center za socialno delo Kranj pa skrbi za strokovno pomoč.

Ob obletnici je župan Boštjan Trilar v razdelilnico hrane prinesel kar sedem kilogramov težko čokolado Gorenjka, zbrani pa so se lahko posladkali tudi z jubilejno torto.

Spreminjajo prostorski akt

Spremembe občinskega prostorskega načrta gredo v javno obravnavo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – V Vodicach so na torkovi seji občinskega sveta obravnavali dopolnjen osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah občinskega prostorskega načrta (OPN). K spremembam so pristopili že po sprejemu OPN v začetku leta 2014. Kot razlagajo na občinski upravi, so takšno odločitev sprejeli zaradi dolgotrajnosti postopka priprave in sprejema tega OPN, saj je celoten postopek trajal skoraj deset let, v tem času pa so se spreminila določena izhodišča in njihova vsebina, ter nekatere zakonske podlage in predpisi. Odpravili so tudi

pomanjkljivosti in neskladnosti veljavnega OPN, ki so se v praksi izkazale predvsem v upravnih postopkih pridobivanja gradbenih dovoljenj. »Namen spremembe je bil, da bi bil akt preglednejši in primernejši za uporabo v praksi,« je povedala Tatjana Resman z občinske uprave. Zbirali so tudi razvojne pobude. Od 147 pobud jih je bilo 54 uspešno rešenih, nekatere pa niso bile sprejemljive bodisi za občino bodisi za nosilce urejanja prostora. Po prejetju odločbe o celoviti presoji vplivov na okolje bodo akt posredovali v tridesetdnevno javno razgrnitev, sprejet pa bi bil lahko v nekaj mesecih.

Paket NLB Poslovni Start za samo 1 EUR/mesec.

Ob prvih korakih po odprtju **svojega d.o.o. ali s.p.** potrebujete prave rešitve, da vam olajšajo vstop v podjetniški svet. Za vas imamo paket Poslovni Start, ki združuje osnovne bančne storitve za vsakodnevno poslovanje. Obiščite nas v kateri koli NLB Poslovalnici, spoznajte prednosti paketa in plačujte **samo 1 evro na mesec***.

*Ponudba velja za novoustanovljena podjetja, podjetnike in zasebnike iz segmenta malih podjetij (mikro in majhne družbe), ki na trgu poslujejo manj kot eno leto. Paket je omejen na obdobje 18 mesecev od odprtja NLB Poslovnega računa.

Začetek gradnje spomladi

Januarja naj bi bilo izdano gradbeno dovoljenje za gradnjo manjkajočega dela mengeške obvoznice. Medtem je občina začela s sanacijo na Drnovem.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Kot pravijo na mengeški občinski upravi, ki se je v začetku oktobra udeležila sestanka na sedežu družbe DRI upravljane investicij, d. o. o., se postopki za gradnjo obvoznice v Mengšu nadaljujejo. Gradbeno dovoljenje bo izdano predvidoma januarja, tako da bi se, če ne bo zapletov pri izbiri izvajalca, dela lahko začela že v začetku gradbene sezone prihodnje leto.

Kot je mengeškemu županu Francu Jeriču pojasnil vodja projekta gradnje obvoznice v Mengšu Bojan Cerkovnik, se je nekoliko zavlekel postopek za izbiro projektanta, ki pa je zdaj v zaključni fazi oziroma pred podpisom pogodbe. Kot je

še dodal Cerkovnik, so pridobili tudi sklep Agencije RS za okolje, da novo okoljevarstveno soglasje ni potrebno, ter znova zagotovil, da so finančna sredstva za izgradnjo manjkajočega dela obvoznice proti Mostam rezervirana in se bodo prenesla tudi v prihodnje leto.

V čakanju na začetek gradnje težko pričakovane obvoznice so se v Mengšu lotili delne sanacije cestišča na Drnovem, ki tako osebnim kot tovornim vozilom večkrat služi kot obvozna cesta, po kateri se vozniki izognejo jutranjim in popoldanskim zastojem v Mengšu v smeri Kranja. Kot pojasnjujejo na občinski upravi, bodo poškodovane dele sicer že zelo dotrajane ceste izrezali in ponovno utrdili ter preplastili.

Odpravili bodo čakalne vrste za vpis v vrtec

Občina Gorenja vas - Poljane je pridobila pravnomočno gradbeno dovoljenje za gradnjo prizidka k vrtcu Agata pri Osnovni šoli Poljane.

MATEJA RANT

Poljane – Občina ob vrtcu Agata načrtuje gradnjo šestih igralnic za vrtec ter dveh nadomestnih učilnic. Kot so pojasnili, je namreč šola že pred leti odstopila del šolskih prostorov potrebam vrtca. V sklopu projekta bodo obenem uredili še spremljajoče prostore in novo zunanje igrišče. V vrtcu Agata je ta čas organiziranih sedem oddelkov vrtca, pri čemer poldruge oddelke že osmo leto deluje v začasnih prostorih lovškega doma v Poljanah, so še razložili na občini.

Občina Gorenja vas - Poljane sodi med občine z najnižjo povprečno starostjo prebivalstva v Sloveniji, zato z novogradnjo ob vrtcu Agata želijo slediti trendu

vključevanja čedalje večjega deleža predšolskih otrok v vrtec. »Prav tako želimo omogočiti vključitev v vrtece tudi tistim otrokom, ki starostni pogoj izpolnijo šele med šolskim letom, s čimer bomo odpravili čakalne vrste za vpis v vrtec.« Ocenjujejo namreč, da zastavljena investicija pri sedanjem trendu števila rojstev v občini dolgoročno rešuje prostorske potrebe vrtcev v občini. Z gradnjo bodo začeli po odobritvi nepovratnih sredstev Ekosklada, ki jo pričakujejo do konca prihodnjega leta. »Objekt bomo namreč gradili po konceptih energetske varčne gradnje in s tem prispevali k okolju prijazni gradnji javnih objektov,« so še pojasnili na občini.

Dražja oskrba na domu

Vodice – Zaradi napredovanja socialnih oskrbovalk iz 16. v 18. plačni razred so se v Vodících povišali stroški oskrbe na domu. Ekonomska cena, ki je od aprila letos znašala 18,18 evra za učinkovito uro od ponedeljka do sobote, se zvišuje na 19,10 evra. Nova cena oskrbe je ob nedeljah višja za 1,46 evra, ob praznikih pa 1,61 evra. Trenutno je v Vodících pet uporabnikov storitve, ki bodo od novembra dalje zaradi 50-odstotne subvencije občine za oskrbo na domu med tednom plačevali 9,14, ob nedeljah 12,70 ter ob praznikih 13,71 evra na učinkovito uro oskrbe na domu, ki jo v Vodících izvaja Comett – Zavod za pomoč in nego na domu.

V park skozi nov vhod

V Arboretumu Volčji Potok so v torek popoldne tudi uradno odprli nov vstopni objekt. Pol milijona evrov vredno naložbo so izpeljali skupaj z ministrstvom za kulturo.

JASNA PALADIN

Volčji Potok – V Arboretumu so si novega vhodnega objekta želeli že dlje časa, saj je bil stari premajhen in brez primernih sanitarij, a do odprtja, kakršnega so pripravili v torek, je bilo potrebnih več let intenzivnega dela.

Pogovori so se začeli v letu 2012, ko je ministrstvo za kulturo projektiranje zaupalo arhitekturnemu podjetju Arrea. Priprava projektne dokumentacije je potekala v letih od 2013 do 2016. V manjšem delu so se krajinske ureditve izvedle že v letu 2014, v kasnejših dveh letih pa je bilo največ energije vložene v pripravo ustreznih prostorskih izvedbenih pogojev v Občinskem prostorskem načrtu Občine Kamnik in pridobitev gradbenega dovoljenja. Gradnja objekta se je začela lani in zaključila letos; sprva so ga nameravali odpreti že spomladi, a se je zataknilo z zunanjo ureditvijo.

»Pot do novega vstopnega objekta je bila zelo dolga.

Ves trud se je poplačal, zato danes z veseljem, ponosom in pričakovanjem stojimo pred našim novim vhodom. Ureditev novega vstopnega območja v povezavi z novourejeno programsko potjo Arboretumu prinaša kako-vostno pridobitev, novo priložnost za razvoj in dodaja nov identitetni element kulturnemu spomeniku državnega pomena. Javnemu zavodu kot upravljavcu kulturnega spomenika daje možnost, da v novih prostorih zaposlenim zagotavlja prijazen delovni prostor, obiskovalcem pa raznovrstne storitve. Pa vendar me zelo skrbi, kaj bo z Arboretumom v prihodnje, zato je danes pravi dan, da na kulturno ministrstvo naslovimo apel, da bo treba urediti pravno obliko zavoda, ki je zastarela in Arboretumu ne dopušča, da bi še primerno posloval,« je povedal direktor Arboretuma Volčji Potok Aleš Ocepek in se zahvalil vsem, ki so pomagali pri projektu, nato pa besedo

Novi vstopni objekt sta odprla direktor Arboretuma Volčji Potok Aleš Ocepek in kulturni minister Anton Peršak.

predal slavnostnemu govorniku, ministru za kulturo Antonu Peršaku, s katerim sta nato objekt skupaj tudi uradno predala svoje-mu namenu.

Nov vstopni objekt, ki se nahaja med starim vhodom in prodajnim centrom, sestavljata dva objekta, v katera

so umeščene recepcija, trgovina s spominki in sanitarije, arhitekti pa so se potrudili, da se vse zgrajeno zli-va z okoljem, saj so uporabili predvsem les in kovino ter velike steklene površine, ki obiskovalcem še pred nakupom vstopnice omogočajo pogled v park.

Kulturna dediščina bo bližja mladim

V Škofji Loki je potekal mednarodni tematski seminar Digitalizacija nesnovne kulturne dediščine. Z odprtjem digitalizirane Romualdove poti bo mogoče Škofjo Loko in njen zgodovinski biser, Škofjeloški pasijon, spoznati ob pomoči pametnega telefona ali tablice.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Mednarodni seminar z udeležbo osmih partnerjev iz sedmih držav Evropske unije je del projekta CD-ETA (interreg), katerega partner je tudi Regionalna razvojna agencija BSC Kranj. Cilj projekta je izboljšati politiko digitalizacije naravne in kulturne dediščine. Kot je povedal direktor BSC Kranj Rok Šimenc, skušajo med svojimi projekti

vsakokrat izpeljati tudi kakega pilotnega, s katerim preverijo, kako te vsebine delujejo v praksi. Takšen primer je tudi na novo odprta Romualdova (pasijonska pot). Sicer pa partnerji v tem projektu prikazujejo primere dobrih praks na področju kulturne dediščine, ki jo je mogoče povezati tudi s turizmom.

Župan Miha Ješe je izrazil zadovoljstvo, da ravno Škofja Loka gosti ta mednarodni

posvet in da je za primer digitalizacije izbrana Romualdova pot, ki je tako preizkušena v praksi. Digitalizirana tematska pot bo lahko kulturno dediščino približala mlajšim generacijam, župan pa želi, da bi jo v redni učni program v prihodnje vključili v višjih razredih osnovne šole. Mednarodni seminar v Škofji Loki bo prispeval tudi k boljši prepoznavnosti in internacionalizaciji Škofjeloškega pasijona, katerega ponovna

uprizoritev bo leta 2021. Projekt sta predstavili tudi Barbara Rupar iz BSC Kranj in Svetlana Dimitrova-Sotirova, predstavnica vodilnega partnerja projekta CD-ETA Euroregion Pleven-Olt Association iz Bolgarije. Pred seminarjem o digitalizaciji nesnovne kulturne dediščine v Škofji Loki so se partnerji v projektu udeležili že dveh, enega o naravni dediščini in drugega o muzejih in galerijah, sledita še dva v prihodnjem letu, in sicer o digitalizaciji arheoloških najdišč, nato pa še knjižnic in arhivov. Vsak od partnerjev bo nato pripravil akcijski načrt.

V okviru mednarodnega srečanja so v Škofji Loki predstavili Pasijonski almanah, kjer je rdeča nit Škofjeloški pasijon, poleg slovenskih avtorjev (Jože Štukl, Franc Križnar, Andrej Misson, Tone Potočnik) pa sodelujeta tudi dva hrvaška, Sanja Nikčević in Marko Dragič. Odprli so tudi pasijonsko sobo, ki je izhodišče tematske Romualdove (pasijonske) poti s 13 postajami v mestu.

Pasijonska soba je izhodišče digitalizirane Romualdove poti. / Foto: Andrej Tarfila

Prenovili staro elektrarno

1. stran

Kot je dejal Polak, je bila cilj popolnoma avtomatizirana elektrarna, daljinsko vodena iz centra vodenja Savskih elektrarn Ljubljana v Medvodah. Gre za njihovo največjo investicijo v zadnjem letu. »Investicija je bila v skladu z investicijskim programom, ki je za prenovo predvideval 2,1 milijona evrov. V teh okvirih smo jo tudi izpeljali – kljub težavam, ki so bile, in slabšemu stanju stare hidroelektrarne od ocen pred začetkom projekta,« je povedal Polak in dodal, da čeprav gre za malo hidroelektrarno, ta le ni tako majhna: »Zmogljivosti male hidroelektrarne so z rekonstrukcijo bistveno večje, saj generatorska moč dosega približno 325 kW, letna proizvodnja električne energije pa bo okoli 2100 MWh, kar pomeni pokrivanje potreb po električni energiji za približno šeststo gospodinjstev. To je več kot dvakrat več kot prej. Gre za izkoriščanje reke Sore in potenciala, ki je tu na razpolago, predvsem v korist povečanja deleža obnovljivih virov energije in maksimalnega izkoriščanja tistega, kar nam narava nudi.« V projekt je vstopila tudi Občina Medvode.

Prenovljeno Malo hidroelektrarno Goričane so uradno odprli Drago Polak, direktor Savskih elektrarn Ljubljana, Nejc Smole, župan Občine Medvode, in Roman Modic, vodja projekta.

Pojasnuje župan Nejc Smole: »Občina Medvode je pristopila k rekonstrukciji kanalizacijskega sifona, ki prečka strugo Sore. S poglobitvijo sifona smo omogočili okrog meter večji vodni padec, kar ima pri samem izkoristku velik pomen. Po drugi strani je bilo ta projekt v vsakem primeru treba izvesti, ker je bila hitrost pretoka odpadnih voda v sifonu premajhna in je bilo vsako leto potrebnih veliko več vzdrževalnih del, kot bi jih bilo sicer. Ta projekt je še en

primer dobrega sodelovanja, ne samo lokalne skupnosti z gospodarskimi subjekti, ampak tudi gospodarskih subjektov med seboj, v tem primeru Papirnice Goričane in Savskih elektrarn Ljubljana. Ta njihov projekt se je v lanskem letu nadgradil tudi z občino. S Papirnico smo zamenjali zemljišča in v last pridobili območje kopaljšča.«

Prenovljena mala hidroelektrarna bo vključena v distribucijsko omrežje Elektra Gorenjska.

Energetsko prodorni

Občina Medvode je nagrajena za energetsko najbolj prodorno občino v kategoriji srednje velikih občin.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – V Ljubljani se je zaključila osma konferenca En.občina & En.management 017, na kateri so bile razglašene in nagrajene energetsko najbolj prodorne občine v Sloveniji. Častni naziv gre letos občinam Bovec, Medvode in Koper, posebno priznanje za aktivnosti na področju obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije pa tudi Občini Divača.

V Medvodah, edini nagrajeni občini z Gorenjskega, so se prejela nagrade za energetsko najbolj prodorno občino v kategoriji srednje velikih občin zelo razveselili. »Prejeta nagrada predstavlja priznanje za vse dosedanje delo na področju učinkovite rabe energije in hkrati motivacijo za nadaljevanje z zastavljenimi projekti,« je povedal župan Medvod Nejc Smole.

Občina Medvode ima od leta 2012 izdelan Lokalni energetski koncept, letos pa je sprejela tudi Celostno prometno strategijo. Oba strateška dokumenta jo usmerjata v smer trajnostnega razvoja in učinkovite rabe energije ter spodbujata uporabo obnovljivih virov energije. Kot je zapisano v obrazložitvi nagrade, je Občina Medvode komisijo pozitivno presenetila z aktivnostmi na področju trajnostne mobilnosti. V letu 2016 so na javnem parkirišču pred knjižnico in občinsko stavbo v centru mesta uredili električno polnilnico za hitro polnjenje dveh električnih avtomobilov, razpis za nakup električnega vozila pa bo objavljen še ta mesec. Naslednji električni avto naj bi kupili že v letu 2018. Občina kot partnerka sodeluje tudi pri izvedbi projekta Evropski teden mobilnosti.

Letos so poskusno zasnovali projekt Prostofer, ki bo začel živeti novembra. Že leta uporabljajo tudi napravo za meritve vsebnosti trdih delcev v zraku, sproti spremljajo podatke in posodablajo napravo. Znotraj občinske uprave ima občina dodeljeni dve osebi, ki delujeta na področju energetike in imata bogato znanje na področju energetske učinkovitosti, gradnje in investicij. Storitve energetskega menedžerja za občino izvaja zunanje podjetje (Envirodual). Tu so še drugi projekti, med katerimi na Občini Medvode posebej omenjajo tudi energetsko sanacijo stavb. V preteklih petih letih so jih sanirali šest, v teh dneh pa se prijavljajo na razpis za sofinanciranje energetske sanacije treh javnih stavb po modelu javno-zasebnega partnerstva (OŠ Smednik, POŠ Topol in Vrtec Medvode).

Razpis za sofinanciranje kadrovskih štipendij v okviru Regijske štipendijske sheme za Gorenjsko

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA GORENJSKE, BSC KRANJ JE KOT NOSILEC IN IZVAJALEC JAVNEGA POOBLASTILA ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI REGIJSKIH SHEM KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA GORENJSKO STATISTIČNO REGIJO 19. OKTOBRA 2017 OBJAVILA JAVNI RAZPIS ZA IZBOR PROJEKTOV SOFINANCIRANJA KADROVSKIH ŠTIPENDIJ DELODAJALCEM S SEDEŽEM NA GORENJSKEM ZA ŠOLSKO/ŠTUDIJSKO LETO 2017/2018.

Regionalna razvojna agencija, BSC, poslovno podporni center, d.o.o., Kranj vabi delodajalce k prijavi na **JAVNI RAZPIS ZA IZBOR PROJEKTOV SOFINANCIRANJA KADROVSKIH ŠTIPENDIJ DELODAJALCEM ZA ŠOLSKO/ŠTUDIJSKO LETO 2017/2018**

NAMEN JAVNEGA RAZPISA

Namen javnega razpisa je izbor projektov (delodajalcev s kadrovskimi štipendisti) in sofinanciranje kadrovskih štipendij delodajalcem s sedežem v gorenjski statistični regiji, ki v šolskem/študijskem letu 2017/2018 dodeljujejo in izplačujejo kadrovske štipendije dijakom in študentom na dodiplomski in podiplomski stopnji študija, skladno z Zakonom o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 – ZUPJS-C in 8/16, ZŠtip-1). Sofinanciranje kadrovskih štipendij delodajalcem znaša 50 % dodeljene in izplačane kadrovske štipendije, vendar največ v višini 30 % minimalne plače, pri čemer sofinancirana kadrovska štipendija ne sme biti nižja, kot je določeno v 70. členu Zakona o štipendiranju (ZŠtip-1) in se dodeli od vključno šolskega/študijskega leta 2017/2018 do zaključka trenutnega izobraževalnega programa posameznega štipendista oziroma najkasneje do 31. oktobra 2022.

PRIJAVITELJI

Na javni razpis se lahko prijavi delodajalec, ki je pravna oseba zasebnega prava, javni zdravstveni zavod ali fizična oseba (s. p.) s sedežem, poslovno ali drugo enoto na območju gorenjske statistične regije, ki v šolskem/študijskem letu 2017/2018 dodeljuje in izplačuje kadrovske štipendije skladno z Zakonom o štipendiranju (ZŠtip-1).

ROK ZA PRIJAVO

Rok prijave je določen kot odprti rok prijave in traja do porabe sredstev, vendar najdlje do vključno 30. septembra 2018.

Javni razpis in razpisna dokumentacija sta na voljo na spletni strani Regionalne razvojne agencije Gorenjske, BSC Kranj: www.bsc-kranj.si.

Dodatne informacije na elektronskem naslovu: janja.erjavec@bsc-kranj.si in na telefonski številki: 04/281 72 31.

Operacijo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz sredstev Evropskega socialnega sklada.

Vox na dobrem glasu

Mešani pevski zbor Vox Carniola po uspešnem nastopu na mednarodnem zborovskem tekmovanju Istramusica v Poreču na Hrvaškem pevsko jesen na Gorenjskem bogati s koncertnimi večeri, zadnjim ob odhodu dolgoletne dirigentke Eve Jelenc Drozg naslednji petek v njeni domači Kamni Gorici.

IGOR KAVČIČ

Jesenice – Potem ko so se pred dnevi vrnili z uspešnega nastopa na mednarodnem zborovskem tekmovanju Istramusica, ki je pod okriljem agencije Interkultur potekalo v Poreču, so pevke in pevci zbor Vox Carniola z dirigentko Evo Jelenc Drozg preteklo nedeljo v cerkvi v Zasipu pripravili tradicionalni, sedmi Koncert treh zborov. Ob gostiteljih sta tokrat nastopila še Vokalna skupina Ridiamo iz Ljubljane in Komorni zbor Orfej iz Ljutomera pod vodstvom Andraža Hauptmana. Vsak izmed sestavov je pripravil do 25 minut programa, ob zaključku koncerta v čudovitem vzdušju polne cerkve pa so zbori zapeli skupaj Pa se sliš' in Sonce že zahaja. »Ideja koncerta treh zborov je, da se boljši slovenski sestavi srečujemo v netekmovalnih razmerah. Na tekmovanjih se vsak ukvarja sam s sabo, na teh koncertih, ki jih pripravimo vsako leto v začetku sezone, pa se posvetimo eden drugemu in tistemu, za kar je poklicana ljubiteljska kultura

– prijateljstvu, dvigovanju narodne zavesti, skrbi za narodno in obče glasbeno izročilo, uživanju ob glasbi – v tem primeru ob kakovostnem petju. Hkrati pa se kvalitetni zbori iz drugih koncev Slovenije lahko predstavijo tudi našim poslušalcem,« o ideji treh zborov pove Eva Jelenc Drozg in napove še dva koncerta zbor Vox Carniola. Prvi bo na sporedu že danes, 20. oktobra, ob 19. uri v Baročni dvorani Radovljiške graščine, prihodnji petek, 27. oktobra, ob 19. uri pa bo zbor najprej zapel pri sveti maši na koru v Evini domači fari v župnijski cerkvi sv. Trojice v Kamni Gorici, nadaljevali pa bodo pred oltarjem s še nekaj skladbami aktualnega programa. Spremljal jih bo organist prof. Tone Potočnik.

V Poreču zmagali v dveh kategorijah

Kot zapisano, se je zbor na začetku meseca odlično odrezal na mednarodnem zborovskem tekmovanju v Poreču. V širokem seznamu devetih različnih pevskih

kategorij so se Gorenjci prijavili v kategoriji mešani pevski zbori višjega nivoja in sakralna glasba. Za prvo kategorijo so pripravili štiri skladbe, ki jih je dirigentka izbrala iz različnih glasbenih obdobij s poudarkom na slovenskih avtorjih in so tudi karakterno pestre, po podobnem principu je izbrala tudi tri skladbe za sakralni program. Vox Carniola je bil v obeh kategorijah ocenjen kot najboljši zbor in si tako prislužil tudi nastop v finalu med najboljšimi zbori, ki so se potegovali za veliko nagrado (grand prix). Tu je bil sicer najboljši zbor glasbenega konservatorija iz Moskve, a so bili tudi naši pevci po besedah članov komisije več kot odlični. »V obeh kategorijah smo nastopili v enem dnevu. Po zaključku sakralnega dela popoldan so pevci pred poreško cerkvijo v zanosu zapeli nekaj slovenskih. To najbrž vse pove o naših občutkih po nastopih v Poreču,« se spominja Jelenc Drozgova.

Okrepljeni z novo izkušnjo, spomini na čudovita doživetja in opogumljeni za nove izzive pa se pevke

in pevci s tem tekmovanjem tudi poslavljajo od svoje dirigentke in umetniške vodje, s katero so delovali osem let. V jubilejno dvajseto sezono zbor tako vstopajo z novim umetniškim vodjem. Da je zbor pod vodstvom Eve Jelenc Drozg dosegel visok pevski nivo, bržkone kaže tudi nekaj eminentnih dirigentskih imen, ki so se javila na razpis za novega umetniškega vodjo.

Zbor je postavila na visoko pevsko raven

»Drži, da sem pred osmi leti v vodenje dobila zbor, ki je dobival najvišje možne nagrade na tekmovanjih, realno stanje v njem pa je bilo precej drugačno, saj je bila zasedba kadrovske podhranjena in je bilo treba začeti znova. Vox je seveda vedno imel dobre pevke in pevce, a jih je bilo ob mojem prihodu malo. Kot zborovodja se venomer sprašuješ, kakšen program izbrati, da ga bo zasedba lahko tako vokalno kot kadrovske lahko zapela,« se Eva spominja svojih začetkov v zboru. Uspelo ji je oblikovati trdno jedro,

Eva Jelenc Drozg v dirigentski drži na letnem koncertu zbor Vox Carniola pred dobrima dvema letoma / Foto: Jana Jocič

ki zbor še danes drži skupaj, hkrati pa se je zbor okreplil in pomladil z novimi glasovi – od Bohinja do Kroke od Radovljice do Dovjega in vse vmes. Zbor je formalno ustanovil društvo in dobil tudi svoje odbornike.

»Da bi zasedba čim boljše zazvenela, smo delovali v treh zasedbah, moški, ženski in mešani, kar se je izkazalo za uspešen način dela. Udeleževali smo se tudi tekmovanj, ki so vsakakor izzivi, ki pripomorejo k napredku zboru, ki je v vseh teh letih postal stabilen brez nihanj v kakovosti. Ponosna sem na to, da smo na praktično vseh tekmovanjih peli brez pomoči pevcev iz drugih zborov,« svoj način dela v zboru Vox Carniola opisuje Jelenc Drozgova in postreže z zanimivostjo, da so v teh letih vsaj dvajsetkrat

prišli prepevat v porodnišnico pevkam in pevcem ob njihovem naraščanju. Za podmladek se v zboru torej ne gre bati. Tudi sama je v času vodenja dvakrat postala mama, zato se je ob dejstvu, da sta dopoldan otroka v vrtcu oziroma šoli, popoldan pa sama poučuje kitaro v Glasbeni šoli Jesenice, odločila, da za nekaj let odloži dirigentsko paličico. »Pri vodenju zborov se zelo dobro počutim in menim, da je to eden mojih močnejših področij v ukvarjanju z glasbo, zato sem prepričana, da se bom vrnila na zborovske odre,« še pove Eva, ki so jo pevci in pevke povabili k sodelovanju pri izboru novega dirigenta. Ustrojin moč zbor Vox Carniola pozna bolje kot kdorkoli, zato bo lahko dobrodošla pomoč pri izboru najboljšega naslednika.

Vozljeve slike v Cankarjevem domu

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – V ciklu predstavitev Slovenskega društva likovnih kritikov z naslovom Likovni kritiki izbirajo se tokrat predstavlja slikar Franc Vozelj iz Kranja. Za razstavo v prvem preddverju Cankarjevega doma v Ljubljani je avtorja tokratnih del izbral likovni kritik ddr. Damir Globočnik. Vozelj se predstavlja z nekaj velikimi formati z zanj značilnimi figuralnimi kompozicijami, ki so tudi sicer sredica njegovega likovnega ustvarjanja. »Na umetnikov figuralni predstavniki svet se navezuje širok

razpon pomenov. Vozljevo slikarstvo je glede ikonografije skrivnostno. Mogoče ga je različno razumeti. Monumentalno človeško telo nastopa kot jedro vsega, kar je človeško, ne nazadnje je od antike vzorec in merilo vseh proporcev. V naslikanih podobah lahko vidimo prispodobe občečloveških eksistencialnih trenutkov in tudi stisk, ki niso vezane na določen čas ali okolje, prav tako pa tudi obliko odkrivanja različnih razsežnosti bivanja, poskus zavedanja samega sebe in slikarjevo soočenje s samim seboj,« je razstavil med drugim napisal Globočnik.

Nominirani za Jenkovo nagrado

Znanih pet pesniških zbirk petih avtorjev, kandidatov za letošnjo Jenkovo nagrado.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Jenkova nagrada je ena najuglednejših slovenskih literarnih nagrad, stanovska nagrada, ki jo Društvo slovenskih pisateljev podeljuje za najboljšo pesniško zbirko zadnjih dveh let. Žirija v sestavi Mojca Pišek (predsednica), Goran Dekleva, Majda Kne, Diana Pungeršič in Glorjana Veber, je letos nominirala pesniške zbirke Veronike Dintinjane V suhem doku, Milana Jesiha Maršal, Svetlane Makarovič Zima vezi-lja, Miklavža Komelja Libebstod in Andreja Medveda Kočijaž smrti. Hkrati strokovna žirija za Jenkovo nagrado v letu 2017 posebno omembo namenja eposu Borisa A. Novaka Vrata nepovrata (Zemljevidi domotožja 2014, Čas očetov 2016, Bivališča duš 2017). Kot so zapisali v sporočilu javnosti, je pri pregledovanju slovenske pesniške bere preteklih let nemogoče spregledati Novakov epos, ki se v

treh knjigah pne čez 2300 strani in štirideset tisoč verzov. Nedvomno predstavlja vrhunec v avtorjevem izjemno plodovitem in kvalitetnem opusu, hkrati pa nesporno pomeni enega od vrhov slovenske umetne besede zadnjih desetletij. A mojstrski unikum predstavlja tudi trd oreh za vzporejanje, tehtanje, merjenje in primerjanje z drugimi umetniško vrhunskimi, a po mnogih parametrih nepriemerljivimi pesniškimi deli, ki so izšla v preteklih dveh letih. Kakor bi bilo lirsko poezijo tvegano primerjati z romanom, tako bi jo bilo tvegano primerjati z epom. Žirija s posebno omembo želi opozoriti na vrhunsko delo sodobne slovenske literature, ki si zasluži vso pozornost bralstva in pristojnih institucij, ki nagrajujejo življenjsko delo.

Svečana podelitev Jenkove nagrade bo prihodnji petek, 27. oktobra, ob 18. uri na Podreči. Nagrado bo podelil predsednik Društva

Žirija je Borisu A. Novaku za njegov izjemen epos Vrata nepovrata namenila posebno omembo. / Foto: Igor Kavčič

slovenskih pisateljev Ivo Svetina, prireditelj pa zadnja leta že tradicionalno organizira KD Simon Jenko - Šmonca Mavčiče, ki je v okviru Jenkovih dnevov pod vodstvom Rudija Zevnika že danes pripravilo potovanje Poti vajecev od Ljubljane do Kranja. Avtobus z udeleženci se bo ustavil na različnih

točkah, povezanih z literati, sodelavci revije Vaje. Ob Simonu Jenku (Podreča) so to Fran Erjavc (Ljubljana), Valentin Zarnik (Repnje), Ivan Tušek (Martinj Vrh) in Valentin Mandelc (Kranj). Na posameznih točkah bodo vajeve predstavila tamkajšnja kulturna društva, šole in domačini.

Gorica dobila prvi polčas

V nogometnem četrtfinalu Pokala Slovenije je ekipa Gorice v Kranju premagala Triglav, povratna tekma pa bo naslednji teden.

JOŽE MARINČEK

Kranj – V torek in sredo so nogometaši odigrali prve četrtfinalne tekme Pokala Slovenije. V Kranju so nogometaši Triglava gostili ekipo Gorice. Srečanje se je končalo z zmago gostov, ki so slavili z rezultatom 0 : 1. V Triglavovi postavi tokrat ni bilo kar šestih standardnih igralcev: Mateja Poplatnika, Dejana Robnika, Alena Krciča, Davida Zeca, Momirja Bojiča in Nejca Križaja. Priložnost so dobili mlajši in jo tudi izkoristili, zadetek pa so prejeli po napaki v 76. minuti. »Nekatere igralce je bilo treba spočiti. Tako so dobili priložnost mlajši in jo tudi dobro izkoristili. Imeli smo dve ali tri lepe priložnosti, ki pa jih nismo izkoristili, ter nato po napaki prejeli zadetek. V zadnjih minutah srečanja je bilo še nekaj priložnosti, a žoga ni in ni hotela v gol. To je bil prvi polčas, drugi bo na vrsti čez teden dni,« je po tekmi povedal športni direktor in trener Siniša Brkič.

Konec tedna bodo nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom odigrali tekme 13. kroga. Začelo se bo že danes na nogometnem igrišču Stožice v Ljubljani, kjer bodo tekmo ob 20.20 začeli nogometaši Olimpije in kranjskega

V Kranju so priložnost dobili mladi domači nogometaši, ki so na koncu za zmago morali čestitati ekipi Gorice. / Foto: Tina Dokl

Triglava. Ekipa Domžal bo jutri gostovala pri Gorici.

Jutri in v nedeljo bodo tekme 12. kroga odigrali nogometaši v 2. SNL. Rolteka Dob, ki je trenutno na zadnjem mestu tekmovalne razpredelnice, bo gostoval na Ravnah in proti nogometašem Fužinarja Ravne Systems, za katere brani Kranjčan Darjan Curanovič, poskušal osvojiti vsaj točko. V nedeljo bodo nogometaši Zarice Kranj ob 15. uri v Športnem parku Zarica gostili AŠK Bravo in poskušali osvojiti vse tri točke. Da so tega zmožni, govorijo

rezultati, ki so jih varovanci trenerja Branka Pavlina dosegli na zadnjih tekmah. Ob isti uri se bo začela tudi tekma v Radomljah, kjer bodo tretji na lestvici nogometaši Kalcerja Radomlje gostili nogometaše Jadrana Dekani.

V dveh dneh pa bodo konec tedna tekme desetega kroga odigrali nogometaši v tretji slovenski nogometni ligi center. Začelo se bo že danes s tekmo na nogometnem igrišču Športnega parka Šenčur, kjer bodo nogometaši Tinexa ob 19. uri gostili Savo Kranj. Ostalih šest

tekem bodo odigrali jutri, vse tekme pa se bodo začele ob 15. uri. Pari so: Rudar Trbovlje – Arne Tabor 69, Brinje Grosuplje – Zagorje, Bohinj – Komenda, Kočevje SIJ Acroni Jesenice, Bled Hirter – Ivančna Gorica in Kolpa – Šobec Lesce.

Tekme devetega kroga bodo jutri odigrali v gorenjski nogometni ligi. Pari so Polet – Britof, Naklo – Zarica Kranj B, Žiri – Preddvor, JuRentA Bitnje – Royal Sport DLN, Visoko – Veleosovo (15.30) in Niko Železniki – Kondor Godešič (18.00).

Nova sezona v floorballu

Minuli konec tedna so ekipe odigrale prve tekme letošnjega prvenstva v floorballu, jutri pa se že obeta ponovitev lanskega finala.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minuli konec tedna se je začela nova sezona v floorballu. Novosti in sprememb je kar nekaj, saj bodo v 2. SFL tekme igrali na malem, žensko državno prvenstvo pa na velikem igrišču. Floorball zveza ima tudi novo vodstvo, ki mu predseduje Borut Mavsar.

Največ ekip, kar osem, nastopa v 1. SFL. Prve tekme so odigrali minuli konec tedna. Ekipa Žirov je z 2 : 7 izgubila s Polansko bando, Polycom Brlog je bil z 1 :

17 slabši od ekipe InSport B, Borovnica pa je s 7 : 3 premagala Olimpijo. V jutrišnjem drugem krogu bo InSport B v dvorani na Podnu ob 14.30 gostil Borovnico, igralci InSporta A pa se bodo ob 17. uri prav tako na Podnu pomerili s Polansko bando. Prav ta tekma bo tudi derbi kroga, saj sta obe moštvi lani igrali v finalu državnega prvenstva, ki ga je na koncu dobil InSport. Jutrišnji par v 1. SFL je tudi Žiri – Polycom Brlog.

V nedeljo dopoldne bosta na Podnu še turnirja v kategorijah do 16 in 11 let.

Jutri bo v Športni dvorani Poden ponovitev finalnega obračuna lanske sezone med InSportom in Polansko bando. / Foto: Tina Dokl

Začela se je nova vaterpolska sezona

Kranj – Konec prejšnjega tedna se je z igranjem tekem prvega kroga v državnem kadetskem prvenstvu in igranjem turnirja v državnem prvenstvu za mlajše dečke začela vaterpolska sezona 2017/2018. V kadetskem prvenstvu U17 so bili v prvem krogu doseženi naslednji rezultati: VK Ljubljana Slovan – AVD Kokra 6 : 19, VD Koper 1958 – VD Kamnik 5 : 6 in AVK Triglav – AVK Branik 28 : 1. Na prvem turnirju državnega prvenstva za mlajše dečke U13, ki se je odvijal v Kranju, pa so bili doseženi naslednji rezultati: VK Ljubljana Slovan – VD Koper 1958 7 : 6, AVK Branik – AVK Triglav 5 : 5, VD Kamnik – VK Gorica 6 : 14, VD Kamnik – VK Ljubljana Slovan 6 : 11, VD Koper 1958 – AVK Branik 1 : 9 in VK Gorica – AVK Triglav 5 : 4. VD Kamnik in VK Gorica sodelujeta na državnem prvenstvu izven konkurence. Odigrane pa so bile tudi kvalifikacijske tekme za igranje državnega prvenstva za starejše dečke U15. Doseženi pa so bili naslednji rezultati: AVK Triglav – AVD Kokra 12 : 6, AVK Triglav – ŠD Kranj 75 14 : 5 in AVD Kokra – ŠD Kranj 75 2 : 12.

Jeseničani in Kranjčani na domačem ledu

Jesenice, Kranj – V ponedeljek so hokejisti odigrali tekme državnega prvenstva. Na Bledu sta se pomerili moštvi MK Bled in HDD SIJ Acroni Jesenice, tekma pa se je končala z rezultatom 4 : 6 (2 : 2, 0 : 1, 1 : 3). Hokejisti kranjskega Triglava so gostovali v Ljubljani, kjer jih je ekipa SŽ Olimpija premagala s 5 : 0 (1 : 0, 3 : 0, 1 : 0). V soboto ob 18. uri bodo hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice, ki vodijo na tekmovalni lestvici, odigrali tekmo desetega kroga v Alpski hokejski ligi. Gostili bodo avstrijsko moštvo FBI VEU Feldkirch. Hokejisti v mednarodni hokejski ligi IHL pa bodo v soboto odigrali tekma devetega kroga. V ledeni dvorani Zlato polje se bo tekma med hokejisti HK Triglav in HK NK Bled začela ob 19.15, štela pa bo tudi kot tekma državnega članskega prvenstva.

Loški rokometaši gostijo Trimo Trebnje

Škofja Loka – Rokometaši ekipe Urbanscape Loka, ki so med tednom v okviru pokala RZS gostovali pri ekipi Škofljica Pekarna Pečjak in zmagali s 25 : 36 (13 : 16), v sedmem krogu lige NLB v Škofji Loki gostijo ekipo RK Trimo Trebnje. Jutrišnja tekma v Športni dvorani Poden se bo začela ob 20. uri.

Francoski boks tudi na Gorenjskem

Športno društvo Savate klub Gorenjska deluje že peto leto, njihova članica Tjaša Debelak pa se je pred kratkim udeležila tudi evropskega prvenstva.

VILMA STANOVNIK

Šenčur – Neprofitno športno društvo Savate klub Gorenjska deluje že peto leto, vodi pa ga predsednik Mitja Luznar. Treningi potekajo v Športni dvorani Šenčur, in sicer ob sredah ob 19.30 in v nedeljah ob 19. uri. »Vadba savata oziroma francoskega boksa je odlična za dobro počutje in psihofizično pripravljenost, saj na treningih krepimo koordinacijo, moč, agilnost in razmišljamo o taktiki, s katero bomo konkurirali nasprotniku v borbi. Primerna je za moške in ženske. Treningi so dolgi uro in pol in so sestavljeni iz ogrevalnega, tehnično-taktičnega dela, proste borbe, vaj za moč in raztezni vaj. Savate lahko vadite rekreativno, člani pa imajo tudi možnost udeležbe na domačih tekmovanjih, odprtih prvenstvih in, ker spada

Tjaša Debelak je nastopila na evropskem prvenstvu v francoskem boksu. / Foto: osebni arhiv Tjaše Debelak

savate med vrhunske športe, tudi na evropskih in svetovnih prvenstvih,« pravijo v klubu in dodajajo, da ta mesec v Šenčurju v sodelovanju s Fundacijo za šport in Savate zvezo Slovenije organizirajo

mesec brezplačne vadbe. S tem želijo privabiti nove članice in članice in predstaviti francoski boks širšemu krogu ljudi. Več informacij dobite na spletni strani <http://savate-gorenjska.si/> in na

Facebooku na strani Savate klub Gorenjska.

Sicer pa je savate kot šport tudi kandidat za uvrstitev v olimpijski program poletnih olimpijskih iger 2024 v Parizu. V Sloveniji je mlad šport in je v tekmovalnem smislu prisoten od leta 2003. Tudi Savate klub Gorenjska ima nekaj tekmovalcev. Tako se je evropskega prvenstva v belgijskem Lovervalu v začetku tega meseca udeležila tudi članica šenčurskega Savate kluba Gorenjska Tjaša Debelak. »Evropskega prvenstva sem se udeležila prvič in v zahtevnih borbah pokazala dobro pripravljenost. S prvenstva sem se vrnila z novimi izkušnjami in dodatno motivacijo za treninge in nova tekmovanja,« je povedala Tjaša, ki je nastopila že tudi na državnem prvenstvu in na balkanskem prvenstvu.

Pomoč majhnim kmetijam

Majhne kmetije bodo na podlagi javnega razpisa lahko pridobile pet tisoč evrov finančne podpore.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je prejšnji petek objavilo javni razpis, na podlagi katerega bo namenilo majhnim kmetijam dvajset milijonov evrov finančne podpore. Tri četrtnine denarja bo prispeval Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, četrtnino pa slovenska država.

Prvič in izjemoma

Kot je na predstavitvi razpisa dejal minister Dejan Židan, pomoč majhnim kmetijam uvajajo prvič in izjemoma. Za ta ukrep so se odločili zaradi posebnosti slovenskega kmetijstva in velikega števila majhnih kmetij, katerih obstoj in razvoj je pomemben za ohranitev poseljenosti slovenskega podeželja, za preprečevanje zaraščanja kmetijskih površin ter za ohranjanje biotske raznovrstnosti. »Takšne kmetije so zaradi svoje majhnosti in težjih pridelovalnih razmer na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost še posebej ogrožene, zato smo se skupaj s strokovnimi službami odločili, da jim je treba pomagati,« je dejal minister in poudaril, da želijo s podporo majhnim kmetijam izboljšati njihovo konkurenčnost, produktivnost ter ekonomsko in okoljsko učinkovitost.

Podpora za štiri tisoč kmetij

Znesek podpore bo znašal pet tisoč evrov, kmetijam, ki bodo izpolnjevale razpisne pogoje, pa ga bodo izplačali v dveh obrokih. Do podpore bodo upravičene majhne kmetije, ki so vpisane v

register kmetijskih gospodarstev, so za letos oddale zbirno vlogo za neposredna plačila, imajo od tri do šest hektarjev primerljivih kmetijskih površin, redijo od tri do petnajst glav velike živine (GVŽ), imajo več kot polovico obdelovalnih zemljišč na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in zagotavljajo predpisano število GVŽ na hektar. Po oceni ministrstva pogoje za pridobitev finančne pomoči izpolnjuje 6500 kmetij, z razpisanim zneskom pa bodo lahko podprli 4000 kmetij.

Vloge od 6. novembra do 31. januarja

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja bo vloge sprejemala v elektronski obliki od 6. novembra letos do 31. januarja prihodnje leto, pri tem pa bo vloge treba vnesti v informacijski sistem agencije in jih tudi podpisati z varnim elektronskim podpisom. Vloga mora vsebovati tudi enostaven poslovni načrt, v katerem vlagatelj opredeli vsaj en cilj, ki prispeva k razvoju kmetije ali k inovativnosti, izpolnjevanju okoljskih zahtev ali k prilagajanju na podnebne spremembe. Če v načrtu izbere za cilj dolgoročno vlaganje v kmetijsko dejavnost (nakup strojev in opreme, ureditev trajnih nasadov, ureditev pašnikov itd.) in za to nameeni celotni znesek podpore, bo za ta znesek oproščen plačila dohodnine. Cilje, določene v poslovnem načrtu, bo moral doseči v treh letih od izdaje odločbe o dodelitvi podpore, v tem času pa tudi ne bo smel za več kot desetino zmanjšati obsega kmetijskih zemljišč.

Pravi čas za gnojenje

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kmetije običajno v jesenskem času še zadnjič pognojijo travnike in njive z živinskimi gnojili, to je z gnojem, gnojnico in gnojevko. V kmetijski svetovni službi jih opozarjajo, da naj z razvozem gnojnice in gnojevke ne odlašajo. Večina kmetijskih pridelkov je namreč že pospravljena, travniki so pokošeni, vreme je za zdaj ugodno in tudi izkoristek gnojil je v oktobru boljši, kot bi bil novembra. Bliža se tudi obdobje, ko bo prepovedano

gnojiti z organskimi gnojili. Za tekoča organska gnojila velja prepoved gnojenja od 15. novembra do 1. marca, hlevskega gnoja in komposta pa ni dovoljeno razvažati med 1. decembrom in 15. februarjem. Doslej se je že večkrat zgodilo, da je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zaradi dežja v oktobru in novembru podaljšalo obdobje za razvoj živinskih gnojil, letos, ko je v oktobru dovolj suhega vremena, pa v kmetijski svetovni službi takšnega podaljšanja ne pričakujejo.

Priznanja skrbnim lastnikom

Zavod za gozdove Slovenije je ob zaključku evropskega tedna gozdov prejšnji teden podelil priznanja skrbnim lastnikom gozdov, iz vsake območne enote enemu. Na blejskem gozdnogospodarskem območju je priznanje prejela Katarina Zupan iz Radovne, na kranjskem območju pa Janez Primožič iz Kopačnice.

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – V okviru sejma Narava zdrave je bila v petek na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani slovesnost, na kateri so že devetnajstič po vrsti podelili priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov. Prizna-

Radovni, po pokojnem očetu jo je prevzela lani. Celotna posest, s katero gospodarja, obsega nekaj več kot dvajset hektarjev obdelovalnih zemljišč in še nekoliko večjo površino gozdov, okrog štiri hektarje obdelovalnih površin ima v najemu. Večina gozdne posesti

pravočasno in prizadevno seka in pospravlja od lubadarja napadeno drevje, pri tem pa dobro sodeluje z javno gozdarsko službo. Del prizadetih površin je že obnovila s posaditvijo gozdnih drevesc. Vлага tudi v urejanje gozdnih prometnic in v gozdarsko meha-

listavci, je bil v žledu močno poškodovan. Da je na zelo strmih pobočjih lahko pospravil 1700 kubičnih metrov poškodovanega lesa, je moral zgraditi tri kilometre vlak. Pri gospodarjenju z gozdom, še zlasti pri iskanju rešitev za gradnjo prometnic in v gozdarsko meha-

Katarina Zupan

nja je prejelo skupno štiri- najst lastnikov gozdov, iz vsake območne enote zavoda po eden. Iz blejske območne enote je priznanje prejela Katarina Zupan iz Radovne, iz kranjske enote pa Janez Primožič iz Kopačnice.

Katarina Zupan je lastnica kmetije, po domače se reče Pr' Klemenakovih, v

je v enem kosu v dolini reke Radovne, deloma tudi na pobočjih nad strugo reke. V zadnjem desetletju in pol so gozdove večkrat prizadele ujme – veter, sneg in žled, v zadnjih dveh letih je glavni problem lubadar. Kot ugotavljajo v blejski območni enoti zavoda za gozdove, lastnica

Janez Primožič

nizacijo. Redi 37 goved, večino mleka na kmetiji predelajo v mlečne izdelke.

Janez Primožič, po domače Kazane, ima sedemindvajset hektarjev veliko gozdno posest v ozki dolini Kopačnice pod Blegošem, v neposredni bližini razvijajočih se toplic. Velik del gozda, v katerem prevladujejo

rah, dobro sodeluje z javno gozdarsko službo. Pri sečnji mu ni prvo vodilo le ekonomika, ampak daje velik poudarek tudi urejenosti gozda. Pomembna dejavnost na kmetiji je tudi živinoreja, redijo govedo, ovce in koze, s pomočjo katerih tudi preprečujejo zaraščanje kmetijskih zemljišč.

Mladi kmetje s poslovnimi idejami

Inovativni mladi kmet je postal Matic Vizjak iz Šmarja pri Jelšah, med kandidati je bil tudi Borut Gosar s Sela pri Vodica.

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) in Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) sta v petek v Ljubljani razglasili zmagovalca tradicionalnega, že enajstega izbora Inovativnega mladega kmeta. Letošnji zmagovalec je postal Matic Vizjak iz Šmarja pri Jelšah, ki se na kmetiji ukvarja s pridelavo in predelavo čilijev, čebelarstvom, pridelavo žit in vinarstvom. Po devetih letih službovanja v tujini se je vrnil domov in začel z uvajanjem inovacij na kmetiji, med katerimi v ospredje postavlja posebno vino Chilli wine, za katerega je na enem najprestižnejših tekmovanj na svetu v New Yorku prejel tri odličja, lini- jo Melisse in na tretje mesto organizacijo največjega

festivala pikantne hrane v Sloveniji v Šmarju pri Jelšah. V rastlinjaku goji okoli 800 sadik 20 različnih vrst čilija z vsega sveta. Kmetija je v tretjem letu preusmeritve v ekološko kmetovanje, tako da bo konec leta že prejela certifikat eko kmetije.

Predelava ameriškega slamnika

Za laskavi naziv inovativnega mladega kmeta se je potegovalo šest kmetov, med njimi kot edini s širšega gorenjskega območja Borut Gosar s Sela pri Vodica. Njegova kmetija obsega šest hektarjev obdelovalnih zemljišč in pet hektarjev gozda. Na njivah prideluje poljščine, za del pašnikov pa je pridobil ekološki certifikat, kar mu omogoča neposredno trženje ekološko pridelane govedine. Kot doktor

biotehnologije je svoje raziskovanje posvetil predelavi ameriškega slamnika. Pridobljeno znanje je v praksi uporabil za pridobivanje izvlečkov iz slamnika, borovih in smrekovih vršičkov, timijana, konoplje, aronije, rdeče pese in drugih rastlin. Izvlečke meša z medom, s čimer je dobil bolj okusne in uporabne preparate za povečevanje odpornosti organizma. Razmišlja tudi o izdelavi nadstandardnih izdelkov, ki bi jih dodajal jogurtom.

Prihodnost je v rokah inovativnih

Podelitve se je udeležil tudi predsednik republike in eden od devetih kandidatov za novega predsednika Borut Pahor. »Prihodnost je v rokah inovativnih,« je kandidatom čestital Pahor in poudaril, da preplet tradicije in

inovativnosti slovenskemu podeželju obeta lepo in varno prihodnost, tistim, ki tam živijo, pa kakovostno življenje.

Strokovna komisija v sestavi Franci Strle (KGZS) ter Slavica Gašparič, Anja Mager in Aleš Kirbiš (vsi ZSPM) je pod vodstvom Jožice Vodopivec Rozman (KGZS) pri kandidatih ocenjevala inovativnost ideje, trajnost projekta, upoštevanje zaščite okolja, vpliv na lokalno skupnost in podeželsko območje, napoved ekonomskega učinka in tržno usmerjenost kmetije.

Za naziv inovativnega mladega kmeta so se lahko potegovali kandidati, ki živijo in delajo na kmetiji, še niso dopolnili 40 let in z inovativno idejo pomembno prispevajo k razvoju in ohranjanju kmetijstva, gozdarstva ali ribištva.

Sporna gradnja v lastni režiji

Z novo gradbeno in prostorsko zakonodajo, ki jo že obravnava državni zbor, se načeloma strinjajo vsi deležniki, razburja pa tik pred zdajci predlagana rešitev, ki še naprej dovoljuje gradnjo v lastni režiji.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Državni zbor je ta teden opravil drugo obravnavo prenovljene gradbene in prostorske zakonodaje, s katero nameravajo med drugim poenostaviti in pospešiti postopke ter zagotoviti več varnosti za investitorje, v torek pa bo nadaljeval še s tretjo obravnavo. Čeprav so ga dolgo usklajevali s stroko, pa so državni poslanci tik pred zdajci v gradbeni zakon uvrstili tudi določilo o samograditeljstvu, kar je razburilo predvsem obrtnike, ki opozarjajo, da prosta pot gradnji v lastni režiji prinaša nevarne zgradbe ter več črnega dela in nelojalne konkurence. Ob tem se v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OZS) še sprašujejo, zakaj so sploh dve leti sodelovali pri pripravi zakonodaje, če so nazadnje izigrani.

»To za nas, gradbince, predstavlja nelojalno konkurenco in je zibelka dela na črno. Nismo v enakopravnem položaju z investitorji, ki gradijo sami. Mi moramo imeti izobražen kader, gradbeno dovoljenje, zdravniške preglede, elaborate, varstvo pri delu, česar samograditelji ne potrebujejo za gradnjo v lastni režiji,« je opozoril predsednik sekcije gradbincev pri OZS Zoran Simčič,

ki pravi, da je Slovenija unikum v Evropi, ker dovoljuje gradnjo v lastni režiji. OZS zato predlaga, da se amandma o gradnji v lastni režiji umakne iz zakona, kot je bilo že usklajeno, ali pa se dovoli le gradnja enostavnih objektov, za katere ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja.

S stališčem krovne organizacije se strinjajo tudi v Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj (OOZ). Njena direktorica Daniela Žagar pravi, da spremenjeno zakonodajo v splošnem podpirajo, nasprotujejo pa dopolnilu, ki dovoljuje gradnjo v lastni režiji. »Delo na črno je že tako pereča rana ekonomije, po nekaterih raziskavah naj bi je bilo kar 25 odstotkov, pri tem pa je ena najbolj izstopajočih dejavnosti prav gradbeništvo. Problem samograditeljstva pa ni le v delu na črno, temveč potencialno povečuje družbeno škodo, zaradi nje pa so obrtniki postavljeni tudi v podrejen položaj. Opozorila bi rada, da so kvalifikacijski pogoji v gradbeništvu zelo zahtevni, pri samograditeljih pa teh zahtev ni, zato je vprašljiva že varna izvedba njihovih del. Povečuje se tudi družbena škoda, saj ko se pri gradnji zgodi nesreča, teh pa je razmeroma

Obrtnike je razjezila zadnja predlagana dopolnitev novega gradbenega zakona, ki znova dopušča možnost gradnje v lastni režiji. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

veliko, gre samograditelj na zdravljenje in na bolniški dopust na stroške vseh davkoplačevalcev, obrtnik pa je na drugi strani podvržen regresnim zahtevkom s strani zdravstvene zavarovalnice, če ni v celoti poskrbel za varnost pri delu. S tem, da so obrtniki podvrženi rednemu nadzoru, medtem ko gradnje v lastni režiji nihče ne nadzira,« je povedala. Tudi po mnenju OOZ Kranj je samograditeljstvo morda dopustno le za enostavne objekte, medtem ko je gradnja hiše v lastni režiji že precej vprašljiva z vidika

varovanja zdravja, nastanka družbene škode in potencialne nevarnosti takih stavb.

Na ministrstvu za okolje in prostor na kritike odgovarjajo, da bo moral tudi samograditelj zagotoviti najmanj takšno kakovost izvedbe, kot je predpisana z zakonom, ter da bo moral graditi na podlagi pravnomočne gradbenega dovoljenja in v skladu z dokumentacijo za izvedbo gradnje, pogodbo ter predpisi in pravili stroke. Voditi bo moral gradbeni dnevnik, prevzeti zaključbo na terenu, pravočasno obveščati nadzornika pred

vsako pomembno fazo izvajanja gradnje, zagotavljati varnost in zdravje delavcev, varnost ljudi in predmetov pri izvajanju gradnje ter preprečevati čezmerne obremenitve okolja. Med gradnjo bo moral investitor zagotoviti tudi sodelovanje pooblaščenega arhitekta in inženirja, po dokončanju gradnje pridobiti uporabno dovoljenje. Glede pomislekov o delu na črno in izogibanju plačevanja davkov pa na ministrstvu pravijo, da je to predmet predpisov o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno ter davčne zakonodaje.

Kazen zaradi zamude pri prodaji banke

Kranj – Banka Slovenije je že pred več kot dvema letoma izdala Savi odločbo, s katero ji je odvzela dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v Gorenjski banki in ji hkrati odredila, da mora v šestih mesecih prodati svoj 44-odstotni lastniški delež v banki. Sava je potlej sicer oblikovala konzorcij za prodajo večinskega deleža banke, vendar prodajnega postopka še vedno ni zaključila; za nakup se potegujeta AIK banka, ki jo obvladuje srbski poslovnež Miodrag Kostić, in ameriški sklad Apollo, sicer že lastnik Nove KBM. Ker Sava ni v roku prodala svojega deleža v Gorenjski banki, jo je Banka Slovenije zaradi zamude kaznovala s pol milijona evrov kazni. Njena kazen je dokončna, Sava se na odločbo ne more pritožiti, lahko vložijo le zahtevek za sodno varstvo, a s tem tvega, da ob takojšnjem plačilu kazni zapravi možnost za plačilo le polovičnega zneska.

Javna dražba za Globus

Kranj – Stečajna upraviteljica Globus trgovine Mojca Breznik je objavila javno dražbo za prodajo tistega dela kranjskega Globusa, ki je v lasti dolžnika. Dražba bo potekala 9. novembra na naslovu upraviteljice v Ljubljani, in sicer z zviševanjem izklicne cene, ki je določena na 2,69 milijona evrov. V prvem koraku bodo vse nepremičnine v lasti Globusa trgovine v stečaju prodajali kot poslovno celoto, če ne bo kupca, pa bodo v drugem koraku nepremičnine prodajali po sklopih (etažah).

Zavrnilo pritožbo na prodajo Merkurja

SIMON ŠUBIC

Naklo – Višje sodišče v Ljubljani je prejšnji teden zavrnilo pritožbo podjetja MMNT investicije na sklep stečajne upraviteljice o izbiri najboljšega ponudnika za nakup stoddotnega deleža Merkur trgovine. Poročali smo že, da slovensko podjetje MMNT investicije, katerega solastniki so tudi dobavitelji Merkurja, v prodajnem postopku novonastalega Merkurja ni uspelo s svojo ponudbo. Kmalu zatem je odkupilo terjatev v višini 639 evrov in izkoristilo zakonsko možnost, da kot upnik na višjem sodišču izpodbija sklep kranjskega sodišča o prodaji Merkur trgovine ameriškem skladu HPS Investment Partners kot ponudniku najvišje cene.

Višje sodišče je uvodoma ugotovilo, da je MMNT investicije imel pravico vložiti pritožbo na sklep kranjskega

sodišča o prodaji Merkur trgovine ameriškem skladu, čeprav je upnik z nakupom majhne terjatve postal šele po izdaji izpodbijane sklepa. Glavni pritožbeni razlog je bil, da je upraviteljica Merkurja Simona Goriup dva dni pred odpiranjem ponudb vsem ponudnikom poslala obvestilo, v katerem je naknadno določila, da bo imel izbrani ponudnik pravico izvesti še potrditveni skrbni pregled, s čimer naj bi vplivala na transparentnost postopka prodaje. »Navedeno obvestilo je bilo vsem ponudnikom poslano po izteku roka za oddajo ponudb, zato je bil učinek tega obvestila na posameznega ponudnika lahko samo psihološki, ne pa tudi dejanski,« so odgovorili višji sodniki in ugotovili, da je bilo z izborom najugodnejšega ponudnika nedvomno zagotovljeno tudi najugodnejše poplačilo upnikov.

Si želite razširiti svoje podjetje?

Janez Bensa, CEO, Parsek D.O.O.

Odprite se za priložnosti, ki jih ponuja evropski trg in poiščite ustrezne partnerje, dosežite nove trge ali preprosto pridobite dostop do potrebnih finančnih sredstev.

Janez je menil, da je čas za razvoj njegovega podjetja. Zato je stopil v stik z mrežo Enterprise Europe Network, da bi odkril vse prednosti in priložnosti, ki jih ponuja enoten trg. Mreža Enterprise Europe Network mu je pomagala poiskati ustrezne vire novega kapitala, partnerje in potrebne nasvete za dvig njegovega podjetja na višjo raven.

Zakaj ne bi vi storili enako? Možnosti za razvoj podjetja imate dobesedno na doseg roke.

Spoznajte, kaj lahko mreža Enterprise Europe Network v Sloveniji stori za vas, na spletnem mestu een.si

Umrli v trčenju z mopedom v vlak

Zadnje dni se je na Gorenjskem zgodilo več nesreč, v katere so bili udeleženi motoristi, kolesarji in pešci. Ena se je končala tragično.

SIMON ŠUBIC, ANDRAŽ SODJA

Vrba – V ponedeljek je za posledicami hudih poškodb umrl starejši mopedist, ki se pred nezavarovanim prehodom ceste čez železniško progo v času, ko je mimo peljal vlak, ni ustavil in je z mopedom trčil v njegov bočni del. Istega dne sta na Bledu padli kolesarki, ki sta se

V torek ob 16.40 sta v semaforiziranem križišču pri tehničnih pregledih na Cesti maršala Tita na Jesenicah trčila tudi voznik tovornega vozila in kolesarka, ki se je pri tem lažje poškodovala. Policisti okoliščine trka še preiskujejo in prosijo morebitne pričue, da informacije posredujejo na Policijsko postajo Jesenice (tel. št. 04/ 582 13 00), interventno

Foto: Gorazd Kavčič

V sredini nesreči v Cerkljah se je huje ranil motorist.

izogibali delovnemu stroju ob cesti. Pri tem je ena med naglim zaviranjem pri vožnji po klancu navzdol izgubila nadzor nad kolesom in pri padcu zadela drugo kolesarko.

V torek popoldne se je huda prometna nesreča zgodila na Bitnjah pri Bohinjski Bistrici, v njej sta se huje poškodovala dva motorista, voznik osebnega vozila pa lažje. Prve ugotovitve policistov kažejo, da je voznik osebnega avtomobila pred nesrečo vozil v smeri Bleda, motorista pa v nasprotni smeri proti Bohinju. Vozila so trčila v daljšem ovinku in na smernem vozišču, po katerem je vozil voznik osebnega avtomobila. »Postopek obravnavane prometne nesreče še ni zaključen, okoliščine kažejo na krivdo motoristov za nesrečo, udeleženci pa so bili s kraja nesreče odpeljani v zdravstvene ustanove,« še dodajajo na PU Kranj.

Foto: PCD Bohinjska Bistrica

V hudi nesreči v Bohinju se je v torek eden od motorjev zataknil med avtomobil in kamnito brežino.

Žaljive obdolžitve ni bilo

Kranjsko sodišče je odločilo, da Janez Remškar pred dvema letoma ni žaljivo obdolžil svoje naslednice na Onkološkem inštitutu Zlate Štiblar Kisić, češ da je pridobila pet tisoč evrov nezakonitega plačila.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjska okrožna sodnica Marjeta Dvornik je pred dnevi nekdanjega generalnega direktorja Onkološkega inštituta (OI) Janeza Remškarja oprostila očitkov zasebne tožilke Zlate Štiblar Kisić, zdajšnje generalne direktorice OI, da jo je oktobra 2015 v dopisu svetu OI in medijem javno žaljivo obdolžil z navedbami, da je tedaj še kot njegova pomočnica za pravne zadeve pridobila nad 5000 evrov nezakonitega plačila za nadurno delo, kar je bilo ugotovljeno na podlagi anonimne prijave in potrjeno s strani revizorja. Odredbo za nezakonito izplačilo nadur si je tudi sama pripravila, je kasneje še navedel. Po mnenju sodnice je Remškar v kazenskem postopku, ki ga je z vložitvijo zasebne tožbe sprožila Štiblar Kisićeva, dokazal, da je imel utemeljen razlog, da je verjel v bistvo svojih navedb, prav tako pa okoliščine ne kažejo, da je imel namen zaničevanja. Sodba ni pravnomočna, pooblaščenec zasebne tožnice Gorazd Fišer pa je že v sodni dvorani napovedal pritožbo.

Pri očitku žaljive obdolžitve se vedno tehta med pravico do svobode izražanja in pravico do osebnega dostojanstva, dosedanja sodna praksa pa je razvila zelo stroga pravila, kdaj je mogoče

Janez Remškar (levo), ob njem odvetnik Franc Rojko, kljub oprostilni sodbi ni povsem zadovoljen. / Foto: Simon Šubic

nekoga obsoditi, je razložila sodnica Dvornikova. Čeprav morda obstaja skepsa glede avtorja anonimke, na katero se je skliceval Remškar, in je lahko moralno vprašljiv tudi njegov motiv za sporen dopis v času, ko so ga razreševali z mesta generalnega direktorja OI in so čakali samo še na soglasje vlade, za sodišče to ni bilo relevantno, je nadaljevala. Pri odločitvi za zavrnilno sodbo je pretehtalo, da so Remškarjeve trditve, sicer napisane spretno, previdno in ravno dovolj splošno, v bistvenem ustrezale dejanskemu stanju. Potrjeno je bilo, da je šlo za nezakonito plačilo nad pet tisoč evrov, resda v bruto znesku, prav tako je Štiblar Kisićeva v bistvenih

elementih res sama izpolnila odredbo za plačilo nadurnega dela (podpisal pa jo je Remškar), revizor, ki sicer tedaj ni revidiral finančnega poslovanja OI, pa mu je v telefonskem razgovoru res potrdil, da takšna izplačila vodstvenemu kadru niso dovoljena. Prav tako pa je imel tedaj Remškar, čeprav sredi postopka razrešitve z mesta generalnega direktorja OI, še vedno vsa pooblastila, da opozarja na nepravilnosti na OI, in je v tem okviru na svet OI tudi poslal obravnavano informacijo, je poudarila sodnica.

»Verjamem, da ste vse doživljali tako, kot ste opisali, verjetno bi podobno doživljali mnogi pravniki, a tudi

na podlagi preteklih odločb različnih sodišč je bila izdana zavrnilna sodba,« je sodnica Dvornikova še dejala Štiblar Kisićevi, ki je v zasebni tožbi navedla, da je bil zaradi Remškarjevih navedb močno okrnjen njen ugled, sama pa je zaradi njih doživljala hud stres, ki se je odrazil tudi v nespečnosti in zdravstvenih težavah. Zdajšnja generalna direktorica OI sodbe ni želela komentirati.

Zdaj upokojenec Janez Remškar pa je dejal, da kljub oprostitvi ne more biti povsem zadovoljen, ker da gre v celotni zgodbi za čisto farso: »Ker sem dal brez kakršnegakoli namena zaničevanja ali maščevanja dr. Eriku Breclju opomin zaradi nestrokovnega dela v primeru enega bolnika, je to sodu izbilo dno in se je vse začelo, končalo pa z mojo razrešitvijo.« Zavrnil je namige, da je sam avtor anonimke, niti ni šlo za zaničevanje ali maščevanje svojih dotedanjih pomočnic Štiblar Kisićevi. Da je informacijo o domnevnem nezakonitem izplačilu poslal tudi medijem, pa se je odločil iz nemoči, ker je svet OI, ki ga je prvega seznanil s to informacijo, tedaj deloval v smislu vsi proti enemu in sklenil, da nima več nobenih pooblastil, čeprav je bil uradno še vedno generalni direktor OI.

Če bi šlo zares, bi gasilci obtičali

Radovljiški gasilci so v sredo pripravili gasilsko vajo, s katero so želeli preveriti, kako bi v primeru požara lahko posredovali v gosto naseljeni blokovski soseski.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Blokovsko naselje v Gradnikovi ulici v Radovljici je eno izmed najbolj gosto naseljenih območij v mestu, dostop do večstanovanjskih stavb pa dodatno otežujejo še vozila, parkirana ob vhodih v bloke, in nadstreški za avtomobile, postavljeni med njimi. To so v sredo izkusili tudi gasilci, ki so v mesecu požarne varnosti, letos tematsko usmerjenem prav na intervencijske dostopne poti, v Radovljici pripravili gasilsko vajo.

»Namen vaje je bil preveriti intervencijske poti v Gradnikovi ulici ter preizkusiti opremo in usposobljenost enot za posredovanje v strnjениh naseljih,« je povedal Jonas Sotler, poveljnik

PGD Radovljica, ki je vodi vajo.

Ugotovitve po vaji ne presenečajo. »Naselje je popolnoma zaparkirano z vozili; če stanovanjci ne bi vnaprej vedeli za vajo, gasilci sploh ne bi imeli dostopa do blokov,« je po vaji povedal Sotler. »Določeni vhodi nimajo požarne lopute oziroma lopute za odvod toplote in dima na stopniščih, kletne prostore oziroma prostore za evakuacijo pa imajo v številnih blokkih zložene s kramo in zaklenjene,« je še povzel ugotovitve po vaji.

Ob tem je posebej poudaril nadstreške za avtomobile, ki so postavljeni vzdolž blokov ob dostopnih poteh. »Ti nadstreški prav gotovo onemogočajo normalno delo gasilcev; predvsem predstavljajo težavo za uporabo

Gasilcem dostop najbolj onemogočajo pred vhodi v bloke parkirana vozila ter nadstreški za avtomobile ob dovozni cesti, ugotavljajo gasilci. / Foto: Gorazd Kavčič

gasilske avtolestve, ki se na omejenem prostoru ne more vrteji tako, kot bi bilo treba za hitro in učinkovito posredovanje.«

Vaje se je udeležilo 39 gasilcev iz prostovoljnih gasilskih društev Radovljica, Lesce, Begunje in Hlebece ter jeseniški poklicni gasilci.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Kar tresla se je od lepote

Pod tem naslovom je izšla knjiga s 551 folklornimi pripovedmi iz Selške doline, ki so jih prispevali 104 pripovedovalci. Devet zapisovalk je gradivo zbiralo več kot pet let. V knjigi so tudi doslej manj znani motivi in etnološke posebnosti, denimo obredno umivanje lobanj z blagoslovljeno vodo v Sorici.

ANA ŠUBIC

Kar tresla se je od lepote je 50. knjiga iz zbirke Glasovi, ki pod vodstvom strokovne urednice dr. Marije Stanonik izhaja že vse od leta 1988 ter je v tem času ohranila blizu 19 tisoč folklornih in spominskih pripovedi iz številnih slovenskih krajev. Zadnja knjiga, ki jo je izdal Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, prinaša 551 folklornih pripovedi iz Selške doline. Prispevali so jih 104 pripovedovalci, nekaj pa je bilo zbranih tudi iz drugih virov, sta pojasnili Katja Mohorič Bonča in Anka Pintar, ki sta pripovedi uredili. Zbiralo jih je kar devet zapisovalk iz Selške doline: poleg njihju še Breda Benedik, Marija Gasser, Jerica Jerala, Jana Jemec, Jožica Kačar, Katarina Primožič in Zdenka

Primožič. Nekatere so del gradiva imele že prej, velika večina pa je bila zbrana sistematično od leta 2012 dalje na pobudo Stanonikove, ki je tudi usmerjala delo zapisovalk.

V pripovedih se odraža pestrost Selške doline, pravi Katja Mohorič Bonča. Ne gre za knjigo o zgodovinski resnici, temveč so iskali zgodbe, ki so se z govorno besedo do danes ohranile med ljudmi ter se nanašajo na življenje in delo v njihovih krajih, je razložila. Gre za prvo tovrstno zbirko folklornih pripovedi iz Selške doline. »V preteklosti so se nekateri avtorji sicer že dotikali tega področja, ampak je bilo to zgolj del nekega drugega konteksta,« je pojasnila Katja Mohorič Bonča.

Zbrano gradivo so razvrstili v enajst razdelkov: nekaj pravljicam v začetnem

delu sledijo bajčne, vražljive, legendne, zgodovinske, etnološke, socialne in druge pripovedi, knjigo pa lahko sklenejo šaljive povedke. Bralec se sreča z bajčnimi bitji in kraji, strahovi in ljudskimi razlagami neznanega, verovanjem, zgodbe se nanašajo tudi na domača in obrtna opravila, praznovanja ... in vsebujejo številne življenjske modrosti, znanja, izkušnje in ravnanja. »Zgodbe prinašajo tudi nekaj motivov, ki jih v zapisih s tega območja do sedaj ni bilo,« je povedala Anka Pintar in kot primer navedla obredno umivanje mrtvaških lobanj z blagoslovljeno vodo v Sorici, ki je opisano v eni od etnoloških pripovedi.

Knjige iz zbirke Glasovi običajno ilustrirajo domači slikarji – v tem primeru

Pripovedi sta uredili Katja Mohorič Bonča in Anka Pintar. / Foto: Andrej Tarfila

akademska slikarka Agata Pavlovec, da se čim bolj celostno posreduje duh pokrajine. Njihova posebnost je tudi, da večinoma sledijo živemu govoru in so zapisane v narečju, v knjižnem jeziku pa le tiste, pri katerih zaradi različnih razlogov narečni zapis ni bil mogoč. Za jezikovno ureditev obsežnega

gradiva pripovedi iz Selške doline je poskrbel slavist Ludvik Kaluža. Vsebinsko bogatijo tudi nekatere posebnosti selškega narečja, slovar narečnih in manj znanih besed ter slovar danjarskega govora. V pripovedih iz Sorice in okoliških vasi so tudi besede, ki so se ohranile iz časa nemške naselitve

tega območja v 13. stoletju.

»Knjiga bo izjemen dokument o bitju in žitju v vaših krajih, dragocen spomenik vašim prednikom in neprecenljiv dar za vaše vnuke, enkratno darilo izseljenim rojakom doma in po svetu; prav tako utegne biti dobrodošla ponudba obiskovalcem vaših krajev in turistom. Vsi, ki se trudimo za zbirko Glasovi, se zavedamo narodnostnega pomena zbirke, ki ji bodo šele prihodnji rodovi znali dati pravo ceno,« je v spremni besedi poudarila dr. Marija Stanonik.

Knjiga je izšla v nakladi 650 izvodov, izid pa sta finančno podprla Občina Železniki in podjetje Domel. Dobiti jo je možno tudi v Turistično informacijskem centru v Muzeju Železniki.

Folklorne pripovedi iz Selške doline prinašajo tudi nekaj motivov, ki jih v zapisih s tega območja doslej ni bilo. / Foto: Andrej Tarfila

ŠE DROBIVCE JEJ

U Navah j stala Toncova hiša. Praul so, de j Toncova mat žvela s kačam, pa jo nbena ni pičla.

Kače so kar pær otrocih pile mlek. Učas jo j pa kdo po glau udaru pa j reku: »Pa ne sam mlek pij, še drobiuce mal jej!«

Spodnja Sorica, 2011

u Navah – v Navah, travnik v Sp. Sorici; drobiuce – podrobljence, koščke kruha, namočene v mleku

Od petka do petka

Potrdili sveženj zakonov za uveljavitev arbitraže, temeljni kamen za Magno ... **Stran 14**

Predsedniške volitve

Javnomnenjska raziskava: kako bomo v nedeljo volili na Gorenjskem ... **Stran 16**

Obletnice

Obletnica rojstva Luka Pintarja – zgodovinarja, jezikoslovca, bibliotekarja ... **Stran 20**

Od petka do petka

Vlada je pred dnevi objavila tudi zemljevide meje s Hrvaško, kot so jo določili arbitri v Haagu.

V torek se je v Hočah simbolično začela gradnja lakirnice Magne, kjer naj bi takoj našlo zaposlitev štiristo delavcev.

O zakonskih spremembah za nedeljsko zaprtje trgovin naj bi poslanci na plenarni seji razpravljali že novembra.

Cerar za obnovo dialoga

Slovenski premier Miro Cerar je hrvaškega kolega Andreja Plenkovića povabil k obnovitvi dialoga o implementaciji arbitražne rzsodbe o meji.

SIMON ŠUBIC

Potrdili sveženj zakonov za uveljavitev arbitraže

Vlada je v sredo potrdila predlog zakona o ureditvi določenih vprašanj zaradi končne rzsodbe arbitražnega sodišča o meji med Slovenijo in Hrvaško in ga poslala državnemu zboru v obravnavo po nujnem postopku. Kot so pojasnili, predlog zakona ureja določena vprašanja glede končne rzsodbe arbitražnega sodišča, njegov namen pa je ohranitev pravic in obveznosti, ki so jih že doslej imeli državljani na tistih zemljiščih ob meji, ki bodo na podlagi arbitražne odločbe postali del hrvaškega ozemlja. Zakon bo tudi omogočil, da bodo prizadeti prebivalci še naprej lahko uveljavljali posamezne pravice pod enakimi pogoji kot do sedaj, do katerih sicer ne bi bili več upravičeni. Vlada je na sredini seji določila še predlog zakona o evidentiranju državne meje z Republiko Hrvaško, predlog novele zakona o zemljiški knjigi ter predlog novele zakona o morskem ribištvu. Celoten zakonodajni sveženj, ki predstavlja začetek implementacije arbitražne odločbe, naj bi po besedah zunanjega ministra Karla Erjavca v državnem zboru potrdili do 29. decembra. Premier

Miro Cerar je sicer v ponedeljek pisal hrvaškemu premierju Andreju Plenkoviću in ga povabil k obnovitvi dialoga o implementaciji arbitražne rzsodbe, predvsem glede vprašanj, ki so vezana na kopenski del meje.

Položili temeljni kamen

Predstavniki Magne, gospodarski minister Zdravko Počivalšek in župan Občine Hoče - Slivnica Marko Soršak so v torek podpisali pogodbi o izvedbi strateške investicije proizvodnega obrata v Hočah in dodelitvi 18,6 milijona evrov visoke finančne spodbude s strani slovenske države za prvo fazo projekta. Po podpisu pogodbe, s katero se je avstrijsko-kanadska multinacionalna uradno zavezala, da bo v desetih letih izvedla investicije v vrednosti najmanj sto milijonov evrov in ustvarila najmanj tisoč novih delovnih mest, je sledila simbolična zasaditev lopat na gradbišču. Ob tem so napovedali, da bo nova tovarna zgrajena do konca leta 2018, proizvodnja pa naj bi zagnali v začetku 2019. »Danes začenjamo novo poglavje v razvoju Štajerske in celotne Slovenije,« je ob tej priložnosti vneseno dejal predsednik vlade Miro Cerar in poudaril, da gre za največjo greenfield investicijo v zgodovini samostojne

Slovenije. Prvi mož Magne v Evropi Günther Apfalter pa je ponovil, da so se za lokacijo v Hočah odločili zaradi njene strateške lege in njene kadrovskega bazena. V prvi fazi, ocenjeni na 146,4 milijona evrov, je predvidena postavitev lakirnice in zaposlitev 404 delavcev najkasneje do konca oktobra 2022. Predsednik Slovenskega E-foruma Gorazd Marinček naj bi sicer na upravno sodišče vložil predlog za izrek ničnosti za okoljevarstveno soglasje, kar pa po ocenah ministra Počivalška ne more ustaviti projekta.

Domovi za starejše napovedali tožbo

Izredna skupščina Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je v sredo sprejela sklep, da bodo domovi za starejše in posebni socialnovarstveni zavodi prihodnji mesec vložili tožbe proti Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije zaradi prenizkih cen zdravstvenih storitev, ki jih zagotavljajo svojim stanovalcem. Plačila ZZS-ja za izvajanje zdravstvenih storitev namreč ne pokrijejo več niti plač zdravstvenega kadra v domovih, kaj šele materiala in drugih stroškov, so pojasnili. Domovi bodo tožili ZZS zaradi nespoštovanja zakona o zdravstvenem varstvu in

zdravstvenem zavarovanju ter splošnega dogovora za pogodbeno leto 2017.

Damijan: Kam gre ta svet?

Nepovezani poslanec Andrej Čuš je v torek s podpisil poslancev vseh treh koalicijskih strank in NSi v postopek državnega zbora vložil zahtevo za splošno razpravo o predlogu novele zakona o trgovini, po kateri bi bile trgovine z nekaj izjemami ob nedeljah zaprte. Čuš prvo obravnavo predloga na plenarni seji pričakuje v novembru, v decembru pa sprejetje novele. Podporo zakonskemu predlogu je v sredo izrazil tudi ekonomist Jože P. Damijan. »Kam gre ta svet, ta povečan konzumerizem ... Da niti ob nedeljah ne moremo najti časa za svoje aktivnosti in svojo družino, vodi v povsem napačno smer,« je dejal. Poudaril je, da imajo tudi najbolj razvite evropske države trgovine ob nedeljah zaprte, v Sloveniji pa je bilo v času, ko trgovine ob nedeljah niso bile odprte, mogoče kupiti vse potrebne stvari, sistem dežurnih trgovin pa je dobro deloval, je dejal Damijan. Navedel je še, da trgovska dejavnost ob nedeljah ustvari osem odstotkov celotnega prometa, medtem ko so stroški približno enaki kot ostale dni.

Slovinci v zamejstvu (582)

Pisateljska postaja na Kostanjah

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Slovenska pisateljska pot z nad sto postajami v krajih in na hišah, kjer so se rodili ali so delovali slovenski pisatelji, ima svoj del tudi na Koroškem. Pred dvema letoma je Društvo slovenskih pisateljev na Koroškem v sodelovanju z Društvom pisateljev Slovenije z namestitvijo spominske plošče Valentinu Polanšku na pročelju ljudske šole na Obirskem, kjer je živel in deloval, začelo koroški del poti. V začetku oktobra pa jo je nadaljevalo na zahodnem delu dvojezičnega ozemlja v idilični vasi Kostanje/Koestenberg nad Vrbo pri Vrbskem jezeru. Kostanje oziroma bližnje vasi Drabosinje in Zgornja vas sta rojstna kraja dveh pomembnih slovenskih kulturnikov na Koroškem, ki sta delovala v različnih časovnih obdobjih.

Andrej Šuster - Drabosnjak (1768–1825) se je kot preprost kmečki fant naučil brati in pisati. Govoril je oba jezika: slovenskega in nemškega. Imel je izjemen talent za pisanje, za zbiranje starega ljudskega gradiva, za vsebine, ki so jih imeli takratni ljudje radi. Pisal je igre oziroma pasijone o Jezusovem trpljenju, ki so se ohranili do danes. Bil je »bukovnik«, kot so dejali nešolanemu literatu. Po njem so imenovali pred 25 leti odprt Etnološki muzej Kostanje – kraj spomina in učenja. Urejen je v župnijskem gospodarskem poslopju.

Drugi Andrej, pesnik in prevajalec Andrej Kokot (1936–2012), pa je opisovalec težkih časov za Slovence na Koroškem, ki jih je sam tudi doživljal. Njegova

družina je bila izseljena v nemško taborišče. Po vojni se je preživljal z najrazličnejšimi deli, ob njih študiral in pisal ter postal opazen član slovenske pisateljske družbe doma in na tujem.

Pred Etnološkim muzejem Kostanje spominja na oba pomembna koroška Slovenca tabla Slovenske pisateljske poti. Na odprtju so sodelovali šolarji iz Vrbe in Drabosnjakov daljni sorodnik Aleks Šuster iz Rožeka s svojim pevskim zborom. Vse, ki smo ta dan prišli na Kostanje, pa sta nagoovorila predsednik Slovenskega prosvetnega društva

Drabosnjak in skrbnik Drabosnjakovega muzeja Ernest Dragaschnig in predsednik Društva slovenskih pisateljev v Avstriji Niko Kupper. Milka Kokot, sorproga pokojnega pesnika Andreja Kokota (doma je iz Žabnice), pa je muzeju podarila izvirnik Drabosnjakove Igre Kristusovega trpljenja, ki ga je hranila Andrejeva mama Magdalena.

Niko Kupper, Milka Kokot, predsednik Krščanske kulturne zveze Janko Kristof, predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Avguštin Brumnik in Ernest Dragaschnig pred postajo Slovenske pisateljske poti na Kostanjah

Po svetu

Protiatomski nobelovci

Letošnjo Nobelovo nagrado za mir je norveški Nobelov odbor podelil Mednarodni kampanji za jedrsko razoroževanje (ICAN) – za ozaveščanje o katastrofalnih humanitarnih posledicah uporabe jedrskega orožja ...

MIHA NAGLIČ

Pogodbno zavezane

Kdo je ICAN? Nobelov odbor je zapisal, da je ICAN (The International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) »vodilni igralec civilne družbe v prizadevanjih za prepoved jedrskega orožja. ICAN s sedežem v Ženevi sestavlja 468 nevladnih organizacij iz 101 države, med katerimi ni Slovenije. Ustanovljen je bil pred desetimi leti in opozarja na nevarnost jedrskega orožja ter si prizadeva za njegovo globalno prepoved. Eden največjih dosežkov ICAN je prav podpis pogodbe o prepovedi jedrskega orožja.« Beatrice Fihn, izvršna direktorica ICAN, pa je izjavila: »Razorožitev niso sanje, temveč nujna humanitarna potreba. Živimo v času velikih svetovnih napetosti, ko bi nas izjave, ki podžigajo strasti, lahko z lahkoto, brez pretiravanja, pripeljale do neizrekljivih grozot. Nevarnost jedrskega konflikta grozeče narašča.« Pomislimo samo na zaostrovanje okrog Severne Koreje, ki naravnost izziva ZDA, oziroma na pobalinsko prerekanje med voditeljema teh dveh držav, ki sta oba nevarni in ne povsem uravnoteženi osebnosti. / Kaj je jedrsko orožje? »Jedrsko orožje je vsako orožje, ki izrablja jedrske reakcije cepitve

jedra in/ali jedrskega zlivanja kot poglavitni vir uničevalne sile. Jedrsko orožje je ob kemičnem in biološkem orožju ena izmed oblik nekonvencionalnega orožja.« (NPT) »Trenutno na svetu obstaja več kot 15.000 kosov jedrskega orožja – ZDA in Rusija imata v lasti več kot 90 odstotkov vseh zalog. Omenjeni državi imata na voljo za takojšnjo izstrelitev pripravljene vsake po približno 7000 jedrskih konic ... Od konca hladne vojne so jedrske države korenito zmanjšale svoje zaloge jedrskega orožja s 70.000 leta 1986 na okoli 15.000 leta 2017. Glavne tekmičnice ostajajo ZDA in Rusija. ZDA so prvi jedrski poskus opravile julija 1945, Sovjetska zveza jim je sledila štiri leta pozneje. A v 70. in 80. letih 20. stoletja sta Washington in Moskva dosegla več dvostranskih sporazumov, ki so sprva omejili, nato pa tudi zmanjšali oboroževalno tekmo. Danes imata obe državi 'le' še okoli 1.500 strateških bojnih konic z jedrskim orožjem.« / »Pet držav je leta 1970 podpisalo Pogodbo o neširjenju jedrskega orožja (NPT), zato so Kitajska, Francija, Rusija, Velika Britanija in ZDA države, ki tudi uradno posedujejo jedrsko orožje. Pogodba NPT (angl. Nuclear Non-proliferation Treaty) je sporazum, s katerim se je pet priznanih

držav z jedrskim orožjem, ki so izvedle eksplozijo jedrskega orožja pred 1. 1. 1967, zavezalo, da državam brez jedrskega orožja ne bodo posredovale jedrskega orožja ter materiala, znanja in tehnologije za njegovo izdelavo. Ravno tako pogodba državam brez jedrskega orožja prepoveduje sprejemanje jedrskega orožja ter znanja in tehnologije za njegovo izdelavo. Države podpisnice so se tudi obvezale, da si bodo prizadevale za prenehanje jedrskega oboroževanja ter postopno jedrsko razorožitev pod nadzorom mednarodne skupnosti. Pogodba razorožitve tako eksplicitno ne zahteva – poudarja samo sodelovanje vseh držav na poti k temu cilju. Pogodba državam brez jedrskega orožja ne prepoveduje razvoja in uporabe jedrskega programa za civilne namene (tj. pridobivanje energije in raziskovanje), obenem pa dovoljuje prenos znanja in tehnologije za miroljubno izkoriščanje jedrske energije.« (Anja P. Jerič, MMC RTV SLO)

Pogodbno nezavezane

Neznanko v jedrski enačbi predstavljajo države, za katere se ve, da jedrsko orožje imajo, pogodbe NPT pa niso podpisale. »Indija, Izrael in Pakistan se nikoli niso

pridružili NPT, a je potrjeno, da imajo v svojih zalogah tudi jedrsko orožje. Iran je vrsto let bogatil uran – mednarodna skupnost je trdila, da zaradi jedrskega programa, Teheran pa, da ga potrebuje za miroljubne namene. Največja uganka je Severna Koreja, ki naj bi imela med 10 in 40 bojnih konic z jedrskim orožjem ...«

Pridne države

Našteti velja tudi države, ki so jedrsko orožje že imele ali pa bi ga lahko, a so se mu same odpovedale. »Belorusija, Kazahstan in Ukrajina so podedovali jedrsko orožje z razpadom Sovjetske zveze leta 1991, a so ga vrnilo Rusiji in se pridružili NPT kot države brez jedrskega orožja. Južna Afrika je skrivaj razvijala svoj jedrski program, a je nato uničila svoje majhno število jedrskih konic in se leta 1991 pridružila NPT. Irak je imel pred zalivsko vojno leta 1991 aktiven jedrski program, a ga je bil prisiljen pod nadzorom inšpektorjev Združenih narodov opustiti. Libija se je leta 2003 prostovoljno odpovedala svojim skrivnim načrtom za izdelavo jedrskega orožja. Argentina, Brazilija, Južna Koreja in Tajvan so opustili svoje jedrske programe.« Pridne!

Beatrice Fihn, izvršna direktorica ICAN, in igralec Michael Douglas na tiskovni konferenci o jedrski razorožitvi v Ženevi, 2016 / Foto: Wikipedija

Na pogled nič posebnega, a to je najmočnejša ameriška jedrska bomba B-83, 75-krat močnejša od tiste, ki je padla na Hirošimo. / Foto: Wikipedija

Zgodovinski opomin: slika eksplozije atomske bombe nad Nagasakijem, 9. avgusta 1945 / Foto: Wikipedija

Sedemdeset let Gorenjskega glasa (14)

Gorenjski glas boter Demokraciji

JOŽE KOŠNJEK

Marsikdo še ne ve, pa je prav, da izve, da so prve štiri številke časopisa Demokracija, ki ga je izdala Slovenska demokratična zveza oziroma Demos, izšle pri Gorenjskem glasu! Pisalo se je leto 1989 in januarja ustanovljena Slovenska demokratična zveza ni mogla izdati svojega časopisa Demokracija. Lahko pa so ga kot zainteresirani občani izdali nekateri njeni člani. Vendar kje? Vrata znanih slovenskih časopisnih hiš so ostala zaprta. Le Gorenjski glas si jih je upal odpreti in v petek, 21. aprila, leta 1989 je kot del tedanjih Odprtih strani izšla Demokracija. Na naslovno stran je uredništvo zapisalo: »V soglasju s časopisnim svetom Gorenjskega glasa odpiramo naslednje

strani Demokraciji, prispevkom o Demokratični zvezi Slovenije.« Prve tri številke so izšle v okviru tedanjih Odprtih strani Gorenjskega glasa, četrta številka z 21. junija 1989 pa je bila že samostojna številka.

To je bilo pogumno in v takratnih časih še vedno tvegano dejanje za kolektiv

Kolofon z imeni ustanoviteljev in odgovornimi za časopis Demokracija

Gorenjskega glasa. Tedanja in danes žal že pokojna odgovorna urednica Gorenjskega glasa Leopoldina Bogataj, za nas, sodelavce, pa kar Poldka, je ob peti obletnici tega dejanja zapisala, da so morali tisti, ki so sodelovali pri projektu, požreti marsikatero grenko, tako doma na Gorenjskem kot

širše v Sloveniji. Vendar, je zapisala Poldka, je Gorenjski glas tudi s tem dejanjem gradil neodvisno in samostojno uredniško politiko. Počaščen sem, da sem bil takrat povabljen k sodelovanju.

Gorenjski glas je bil tako boter časopisu, v katerem so svoje poglede na takrat že propadajočo skupno državo in na ustroj prihajajoče samostojne države Slovenije ter na življenje v njej opisali »očetje« slovenske osamosvojitve. Dimitrij Rupel je bil glavni urednik, Laura Štraus odgovorna urednica, ustanovitelji Demokracije pa so bili še France Bučar, Janez Janša, Ivan Oman, Tomaž Pisanski, Hubert Požarnik, Veno Taufer, Ivo Urbančič in Peter Volasko. Ko sem se kasneje kot novinar srečeval s temi ljudmi in drugimi

Prva stran prve številke Demokracije s petka, 21. aprila 1989

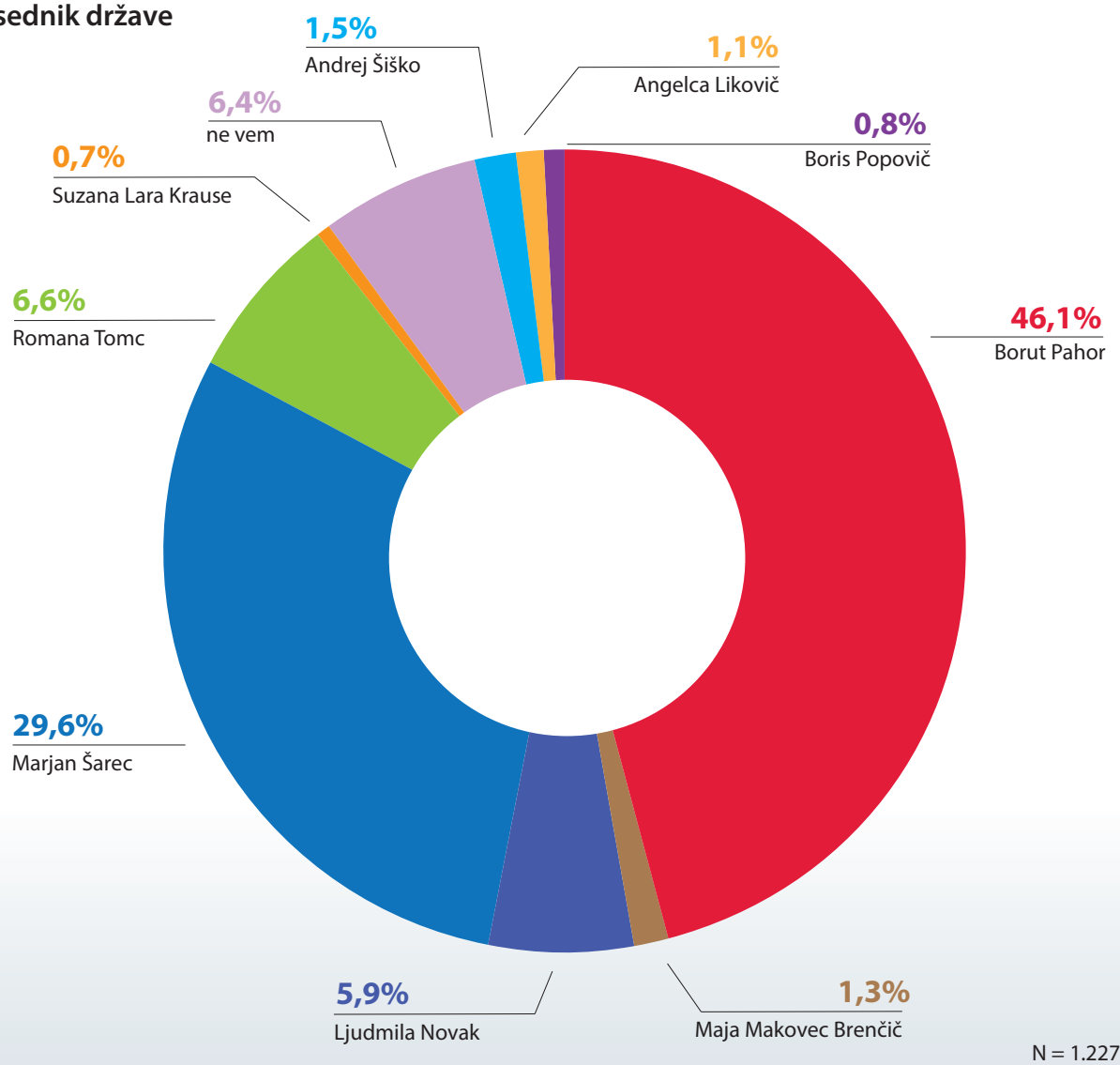
slovenskimi intelektualci, zakoten časopis«, upal tvegem bil deležen hvaležnosti, da si je takrat Gorenjski glas, za mnoge »nepomemben in

sprememb v Sloveniji.

Predsedniške volitve

Kako bomo volili na Gorenjskem

Predsednik države

V klicnem centru Prizma IP v Škofji Loki smo tudi tokrat po naročilu Gorenjskega glasa opravili javnomnenjsko raziskavo glede bližajočih se predsedniških volitev. Zanimalo nas je, kako bomo volili Gorenjci.

MATEVŽ PINTAR

V ta namen smo poklicali gospodinjstva, ki se nahajajo na območju prve volilne enote. Sem spadajo prebivalci občin Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Cerklje, Gorenja vas - Poljane, Gorje, Idrija, Jesenice, Jezersko, Kamnik, Komenda, Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri in Žirovnica ter imajo telefonsko številko objavljeno v Telefonskem imeniku Slovenije. Delež sodelujočih znotraj posamezne občine je bil glede na število prebivalcev sorazmerno skupnemu vzorcu. Ciljne osebe so bili polnoletni člani gospodinjstva. Pri vzorcu sodelujočih smo pazili na primernost starostne strukture in enakomerno zastopnost obeh spolov. Raziskava je bila opravljena s pomočjo računalniško podprtega telefonskega anketiranja CATI. Opravljali smo jo od petka, 13. oktobra, do vključno ponedeljka, 16. oktobra 2017.

Sodelujoče v raziskavi smo najprej vprašali, koga bi volili za predsednika države, če bi bile volitve jutri. Če poklicani ni imel že izbranega kandidata, smo mu kandidate

navedli. Sledilo je še testiranje dvojic za primer uvrstitve v drugi krog volitev. Zanimalo nas je, koga bi volili, če bi se v drugem krogu pomerila navedena kandidata. Kandidate smo naštevili v različnem vrstnem redu.

Za pridobitev 1227 mnenj smo poklicali 6325 gospodinjstev, oglasilo se nam je 2723 oseb. Tisti, ki so nam že pri prvem vprašanju dejali, da se volitev ne bodo udeležili ali jih ne zanimajo, niso zajeti v prikazanih rezultatih. Kot kažejo rezultati, smo Gorenjci tudi že precej odločeni, koga bomo volili, saj je delež neodločenih pri izbiri predsednika nizek in znaša le 6,4 odstotka.

Vsem, ki ste sodelovali z nami in niste naročniki Gorenjskega glasa, smo ponudili tudi možnost prejemanja brezplačnih izvodov. Kar 340 vas je bilo, ki vas je naš časopis zanimal in ga boste v teh dneh prejeli na dom. Želeli bi izkoristiti tudi to priložnost, da vas povabimo med nove naročnike in ste tako deležni vseh ugodnosti, ki jih imajo naši zvesti bralci. Za nove naročnike imamo pripravljeno ugodno ponudbo. Če se želite naročiti, nas, prosim, pokličite na 04/5116 440.

Ciljne osebe javnomnenjske raziskave so bili polnoletni člani gospodinjstva. Pri vzorcu sodelujočih smo pazili na primernost starostne strukture in enakomerno zastopnost obeh spolov. Raziskava je bila opravljena s pomočjo računalniško podprtega telefonskega anketiranja CATI. Opravljali smo jo od petka, 13. oktobra, do vključno ponedeljka, 16. oktobra 2017.

Vprašanja za predsedniške kandidate

Vsem kandidatom za predsednika Republike Slovenije smo pred nedeljskimi volitvami zastavili enaka vprašanja:

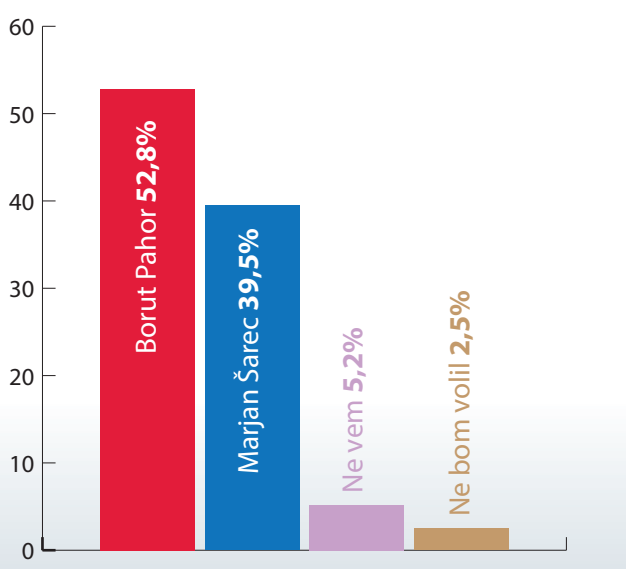
1. Kako bi uveljavili sodbo arbitražnega sodišča o meji s Hrvaško?
2. Bi priznali neodvisnost Katalonije in kdaj?
3. Kaj boste kot predsednik konkretno naredili in ali boste v primeru, če tega ne boste naredili, tudi odstopili?

Vsi predsedniški kandidati so nam na vprašanja tudi odgovorili. Njihove odgovore objavljamo na straneh 17, 18 in 19, pri tem pa smo pri objavah na straneh upoštevali enak vrstni red kandidatov, kakršen je tudi na glasovnicah za volitve.

Možnosti kandidatov v primeru drugega kroga

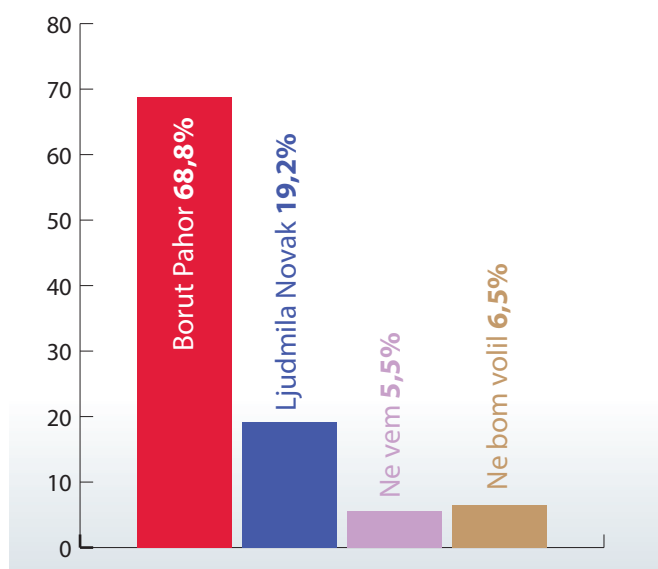
Borut Pahor ali Marjan Šarec

N = 1.227

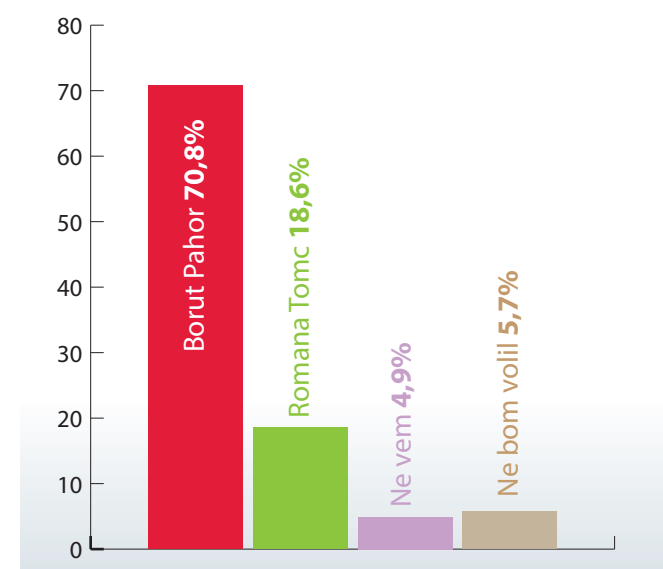
Borut Pahor ali Ljudmila Novak

N = 1.227

Borut Pahor ali Romana Tomc

N = 1.227

Predsedniške volitve

Suzana Lara Krause

Foto: Gorazd Kavčič

Suzana Lara Krause, rojena leta 1979 na Ptuju, po izobrazbi profesorica slovenščine in ruščine, preživlja se kot samostojna podjetnica s prevajanjem in lektoriranjem, je na predsedniških volitvah kandidatka stranke SLS. Javnosti je bila doslej manj znana, politično aktivna je od leta 2010, in sicer v stranki, kjer je tudi podpredsednica Slovenske ženske zveze. Poročena je z Američanom in je mati dveh otrok.

1.

Menim, da je implementacija mogoča samo s spoštovanjem obeh strani, s konstruktivnim dialogom in diplomacijo, nikakor ne s silo. Na referendumu o arbitražnem sporazumu sem glasovala proti. In izkazalo se je, da sem imela prav. Razsodba za Slovenijo ni bila uspeh. Težko nekdo tretji odloči o tem, kje je meja med državama, ki sta v preteklosti sodili v isto federacijo. Še posebej, če ima ena od njiju mejne spore z vsemi sosedami, ki so bile nekaj del te federacije. Vendar je prav, da po dokončni in zavezujoči razsodbi sodišča to odločitev spoštujemo. Implementacijo razsodbe Arbitražnega sodišča bi kot predsednica poskušala doseči z dialogom, po diplomatski poti. Smo sosedje in moramo sobivati, zato bi hrvaško stran povabila na pogovor v Slovenijo. EU pa naj poskrbi, da bo mednarodno pravo spoštovano na obeh straneh, saj je bil v

tem okviru sprejet in na obeh straneh ratificiran tudi arbitražni sporazum. Vse napore moramo kot država usmeriti v to, da najdemo ustrezno rešitev za vse tiste ljudi, ki so ostali na drugi strani meje.

2.

Slovenci smo svojo osamosvojitve že dosegli in se še kako dobro spominjamo truda, žrtev, odločnosti, enotnosti in ponosa, ki so nas spremljali na poti v neodvisnost. Spomnimo se tudi, koliko so nam kot novi državi pomenila priznanja drugih držav. Vsak narod ima pravico do samoodločbe in Katalonci so svojo odločitev jasno pokazali na referendumu. Nasilje, ki ga je spremljalo, je nesprijemljivo! Neodvisnost Katalonije bi priznala čim prej, vsekakor pa po posvetu z zunanjim ministrstvom, saj je pomembno, da imamo kot država v zunanji diplomaciji enotno sporočilo.

3.

Kot predsednica si bom vedno prizadevala za edini cilj – dobrobit naroda. Trudila se bom Sloveniji in funkciji predsednika vrniti dostojanstvo. Trudila se bom biti predsednica, ki misli vnaprej. Predsednica, ki stoji za ljudmi. Predsednica, ki ji ni vseeno. Slišati, razumeti in pomagati po svojih najboljših močeh. In če mi to ne bo uspelo, bom priznala, da ne zmorem. In odstopila svoje mesto tistemu, ki bo to naredil bolje. Za dobro naroda.

Angelca Likovič

Foto: Gorazd Kavčič

Angelca Likovič, rojena leta 1944, nekdanja učiteljica in dolgoletna ravnateljica ene od ljubljanskih šol, danes pa upokojenka, je predsedniška kandidatka zunajparlamentarne stranke Glas za otroke in družine. V času vlade Andreja Bajuka je bila državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo. Je soustanoviteljica društva Šola po meri človeka. Javnosti je poznana tudi kot komentarka resničnostnih šovov.

1.

Spoštovana novinarka, dovolite mi najprej drobno opombo. Vprašanja, ki jih zastavljate, žal niso ključna za predsedniške volitve, saj to niso ključne teme za prihodnosti naših ljudi. Kje so vprašanja o socialnih stiskah, o delovnih mestih, o mladih, ki odhajajo, o nerojenih otrocih, ki ne smejo zagledati luči sveta, o življenjskem optimizmu in upanju, ki ga je treba spodbuditi v Sloveniji ...? Hrvaški bi dala tri mesece časa, da se odloči, ali bo odločitev spoštovala. Če se ne bi strinjala, bi ugotovila, da je to še en propadel Pahorjev projekt. In se z njim ne bi več ukvarjala, ampak se posvetila ključnim rešitvam za prihodnost otrok in družin v Sloveniji.

2.

Gotovo ne prej, kot jo Katalonci sami razglasijo. V času, ko me to sprašujete, je še niso.

3.

Pri svojem delu bom spoštovala 10 Božjih zapovedi in molila, da mi Bog da moči za to. Pri nas se namreč 10 Božjih zapovedi zelo krši že v zakonodaji. Le poglejte npr. zapoved: Ne ubijaj! Uzakonjeno imamo smrtno kazen za nerojene otroke. Spoštuj očeta in mater! Sprejemajo se zakoni, ki trdijo, da mama in oče otroku sploh nista potrebna. Kje je tu spoštovanje do mame in očeta? Ali spoštujemo Gospodov dan in ne hodimo ob nedeljah v trgovine ter spoštujemo nedeljski počitek tudi za trgovke? Vprašajmo se, kako spoštujemo zapovedi »Ne laži!« in »Ne kradi!«.

Maja Makovec Brenčič

Foto: Gorazd Kavčič

Maja Makovec Brenčič, rojena leta 1969, univerzitetna profesorica. V Cerarjevi vladi je ministrica za izobraževanje, znanost in šport. Do leta 2015 je bila redna profesorica na področju mednarodnega poslovanja in prorektorica Univerze v Ljubljani, vodila je tudi svet Nacionalne agencije za kakovost v visokem šolstvu. V tej vlogi je bila deležna očitkov zaradi prejemanja dodatkov za stalno pripravljenost, ki pa jih je vrnila. Je predsedniška kandidatka stranke SMC.

1.

Sodba mednarodnega arbitražnega sodišča je končna, nedvoumna in zavezujoča za obe strani. Slovenija jo bo izvrševala v dobri veri, kot to nalaga mednarodno pravo, ki ga naša država spoštuje. Pričakujem, da bo enako ravnala tudi Hrvaška. Kot predsednica republike pa imam to možnost, da se tako širše v mednarodni skupnosti kot v stalnih skupnih pogovorih s predsednico na Hrvaškem zavzemam, da skozi miren in preudaren dialog na različnih ravneh med obema stranema najdemo skupni jezik in na obeh straneh zagotovimo, da se sodba izvede. Brez razgretih strasti in dodatnih napetosti. Dialog je ključ do uspeha. Če zanj ne bo posluha, bom prosila tretjo stran za posredovanje pri dialogu. Sodbo je namreč treba udejanjiti.

2.

Da, saj Slovenci zelo dobro vemo, kaj pomeni pravica naroda do samoodločbe, a hkrati tudi želimo imeti Evropo temelječo na vrednotah miru in varnosti, brez nasilja. Predvsem pa Evropo brez nasilja doma in v širši skupnosti. Političen proces morebitnega razhoda mora biti zato demokratičen, temelječ na spoštovanju prava, kajti tudi v prihodnje bo potrebno sobivanje Katalonije in Španije.

3.

Iz mojega programa in vizije izhaja, da ne bom ostala samo pri besedah, saj predlagam konkretne ukrepe. Gre za področja, ki so ključna za razvoj in rast družbe. Zavzemam se za uvedbo volilne pravice za 16-letnike, univerzalni temeljni dohodek za mlade, za tesnejše povezovanje znanja in izobraževanja z gospodarstvom.

Zavzemam se, da bi imela kot predsednica republike možnost ustavnega veta, kadar bom ocenila, da neki zakon krši človekove pravice ali predstavlja grožnjo za varnost države. Oblikovala bom konkretne ukrepe v podporo mladim talentom, ukrepe na področju vseživljenjskega učenja. Želim si tudi oblikovati strateški svet predsednice republike, ki bi obravnaval ključne teme za razvoj države, za rast in razvoj družbe kot celote ter jih podajal kot iztočnice izvršni oblasti. Gre za konkretne predloge, kako še dopolniti že obstoječo vlogo z ukrepi in obenem z novimi predsedniškimi pristojnostmi. Trdno sem odločena, da jih tudi vse uresničim.

Predsedniške volitve

Boris Popovič

Foto: Gorazd Kavčič

Boris Popovič, rojen leta 1962, v preteklosti podjetnik, uspešen tekmovalac v avtomobilističnem športu, nogometaš in predsednik Nogometnega kluba Koper, je župan Mestne občine Koper že od leta 2002. Zadnja leta je bil večkrat obravnavan tudi na sodiščih. Za predsednika države ga kandidira njegova stranka Slovenija za vedno. Popovič je poročen in oče treh otrok.

1.

Kot predsednik bom najprej dosegel umik rezilne žice na meji s Hrvaško, s čimer bomo sosednji državi pokazali svoje dobre namene, enako tudi dogovor oz. kompromis z ribiči na obeh straneh. Nato bi po mimi poti, s strpnim in prijateljskim komuniciranjem med državama dosegli mirno implementacijo arbitražne odločitve. Pomembno je doseči tudi dogovor zaveze države s svojimi državljani, ki so žal ostali na drugi strani meje. Sicer pa mi je žal, da je do te arbitražne sploh prišlo, saj menim, da je bila odločitev o njej proti interesom naše države. Kot polnopravna članica Evropske unije smo namreč imeli vse možnosti, da bi vztrajali pri pošteno rešitvi tega problema, to je pri najboljšem možnem kompromisu, sporazumu Drnovšek–Račan, pri čemer bi naša država morala vztrajati. Hrvaška je v tistem času bila zgolj kandidatka za vstop v EU in brez rešitve mejnega vprašanja ne bi smela in mogla postati njena polnopravna članica.

2.

Želja Kataloncev po osamosvojitvi in neodvisnosti obstaja že od nekdaj in verjamem, da je z leti vse večja, čeprav ustava Španije odcepitve ne predvideva. S tem je Katalonija v drugačnem položaju kot Slovenija, ki je pred 26 leti imela možnost samoodločanja in odcepitve od nekdanje skupne države. Sedaj je na potezi Evropska unija, ki bo morala prepričati špansko vlado, naj problematiko Kataloncev vzame skrajno resno ter da se skuša doseči dogovor o čim večjih pristojnostih te pokrajine. Nihče od nas si ne želi in ne smemo dovoliti, da bi kri tekla po nepotrebnem, kot se je to po razpadu dogajalo v državah nekdanje Jugoslavije. Moramo biti skrajno previdni, se izogibati konfliktom in vsakršni sili ter k reševanju pristopiti na diplomatski način. V EU smo države vstopile tudi zaradi varnosti in miru, zato si želim, da evropska skupnost zdrži pritisk in na tem primeru dokaže, da je zrela in pripravljena na dolgoročen obstoj.

3.

Poleg umika žice z meje s Hrvaško in čimprejšnje implementacije arbitražne razsodbe tudi takojšnja uvedba ZKP – zdrave kmečke pameti v javno upravo, s ciljem narediti našo državo učinkovito. Dela bo dosti, prepričan sem, da tudi kar nekaj odpora s strani stricev iz ozadja, a kar se je zgodilo v Kopru, se bo končno zgodilo tudi na državni ravni. Želim si državo, na katero bomo vsi državljani ponosni: pravično, resnično pravno državo, ki bo slonela na znanju, vsestranskem razvoju in uporabi novih tehnologij, postala gospodarsko izrazito konkurenčna država, z izostrenim čutom za socialo in enakimi možnostmi za vse. Čakalne vrste bodo kmalu le grenak spomin! Imeli bomo vojsko, ki bo vsem v ponos in v vsakem trenutku pripravljena in usposobljena pomagati pri elementarnih nesrečah ter vseh neljubih dogodkih večjih razsežnosti.

Andrej Šiško

Foto: Gorazd Kavčič

Andrej Šiško, rojen 1969 v Kopru, živi v Mariboru, je predsedniški kandidat Gibanja Zedinjena Slovenija, ki ga tudi vodi. Med osamosvojitveno vojno je bil poveljnik v Teritorialni obrambi, nato pa najbolj znan kot vodja navijaške skupine Viole. Danes je publicist in avtor več knjig. Njegov življenjepis je zelo pisan, med drugim tudi zato, ker je bil leta 2007 pravnomočno obsojen in zaprt za dve leti.

1.

Sodbe arbitražnega sodišča glede meje s Hrvaško sploh ne smemo uveljaviti, saj gre za očitno veleizdajo slovenskega političnega vodstva, ki na sodišče v Haagu sploh ni poslalo ustreznih zahtev, zato sodniki o njih niti odločali niso. Odgovorni naj slovenski javnosti najprej sporočijo vsebino tajnega memoranduma, ki so ga poslali v Haag. Če bom postal predsednik RS, bom takoj zahteval te dokumente in z njimi seznanil slovensko javnost, vsi krivci za nastalo stanje pa bodo odgovarjali. S Hrvati moramo takoj začeti nove pogovore o meji, in to na povsem drugačnih temeljih – izhodišče mora biti to, kar smo leta 1918 prinesli v novo skupno državo.

2.

Neodvisnost Katalonije bi seveda takoj priznal, saj gre za naravno, temeljno, trajno in neodtujljivo pravico katalonskega naroda, za katero ni nujno, da je zapisana v španski ustavi.

3.

Najprej bom vzpostavil ustavni red, ki ga sedaj nimamo, nato pa poskrbel za to, da bomo iz tujine vrnili 75 milijard ukradenega denarja, ki predstavlja našo dediščino. V primeru, da tega ne bi naredil, me morajo tisti, ki me bodo izvolili, obesiti na Trgu svobode v Mariboru, saj bi to pomenilo, da sem jih prevaral in ogoljufal.

Marjan Šarec

Foto: Gorazd Kavčič

Marjan Šarec, rojen leta 1977, univerzitetni diplomirani igralec, je od leta 2010 župan Občine Kamnik. Pred politično kariero je delal kot novinar na Radiu Slovenija, javnost pa ga najbolj pozna po njegovih imitacijah mnogih znanih osebnosti in v vlogi izmišljenih likov, kot je denimo Ivan Serpentinšek. Na predsedniških volitvah nastopa s podporo svoje stranke Lista Marjana Šarca. Je poročen in oče dveh hčera.

1.

S silo ne bomo dosegli uresničitve sodbe sodišča, temveč samo z instrumenti prava in diplomacije, tudi tihe, ter z enotno politiko, ki ne bo »solirala« in pred volitvami iskala političnih točk. Argumenti so na naši strani. To bi kot predsednik tudi zagovarjal. Res pa je, da pri meni ne bi doživeli objemov in poljubov ter velikih besed, kako je vse v najlepšem redu. Dovolj je stisk roke, spoštljiv odnos in jasno sporočilo, da Slovenija vztraja pri uveljavitvi arbitražne sodbe. Je pa res, da se poudarja samo Piranski zaliv, na kopnem pa meja ni optimalna, ne za Slovenijo ne za Hrvaško. Zato bi po uveljavitvi razsodbe predlagal, da se razmisli tudi o novih pogajanjih glede meje na kopnem.

2.

Tudi naša država je leta 1991 nastala na podlagi takšnega referenduma in pravice do samoodločbe. Mar nima

vsak narod pravice in dolžnosti sam odločati o svojem življenju, o svoji usodi? Ima, v nasprotnem primeru ne moremo govoriti o državljskih in političnih pravicah ter spoštovanju človekovega dostojanstva. V kolikor Katalonci razglasijo svojo neodvisnost, jo je treba priznati, če spoštujemo svojo zgodovino, ki je strelja težila k samostojni državi in vedno so nam jo preprečevali z različnimi razlogi, vse do leta 1991. Sem pa razočaran nad odzivnostjo vrha EU. Nasilje, ki smo mu bili priča ob referendumu v Kataloniji, nima mesta v sodobni Evropi.

3.

V skladu z ustavo predsednik države samo razglasi zakon. Pravzaprav nima niti zakonske pravice, da zakona ne bi podpisal in s tem razglasil, tudi če meni, da zakon ni v skladu z ustavo. S tem se je že leta 2007 soočil takratni predsednik republike

dr. Janez Drnovšek, a je na podlagi različnih pravnih mnenj podpisal zakon, za katerega je osebno menil, da je protiuustaven. Seveda pa lahko predsednik pozove varuha človekovih pravic, da vloži zakon v ustavno presojo, ali državni svet, da izglasuje veto.

Osebno menim, da bi moral imeti predsednik kot varuh ustave možnost, da v primeru, ko meni, da je neki zakon protiuustaven, zavrne njegov podpis in ga da v presojo Ustavnemu sodišču. Druga možnost, ki se ji reče državniški pogum, pa je, da predsednik, če meni, da neki zakon krši ustavo, enostavno odstopi. Sam bi vsekakor odstopil, če bi na podlagi strokovnih mnenj moral podpisati zakon, ki je v neskladju z ustavo.

Predsedniške volitve

Borut Pahor

Foto: Gorazd Kavčič

Borut Pahor, rojen leta 1963, po izobrazbi politolog, je opravljal že vse najvišje funkcije v državi. Od leta 2000 do 2004 je bil predsednik Državnega zbora, nato je bil izvoljen za poslanca Evropskega parlamenta. Od leta 2008 do 2011 je bil predsednik Vlade. Pred izvolitvijo na predsedniško funkcijo je petnajst let vodil stranko SD. Pet let je predsednik države, za ponovno izvolitev se poteguje s podporo volivcev.

1.

Slovenija in Hrvaška sta spor rešili po mirni poti in Slovenija si bo prizadevala, da bo odločitev sodišča po mirni poti tudi uveljavila. To je mogoče samo v dialogu s Hrvaško in ob podpori Evropske unije. Imam okvirno zamisel, kako sodbo implementirati, o tem se pogovarjam s predsednikom vlade in pristojnimi ministri. Osnovno ogroditve pa predstavlja dialog. Meje ni mogoče uveljaviti s silo, treba je zgraditi vnovično zaupanje med državama.

2.

V pogovoru s kraljem Filipom sem letos poleti povedal, da Slovenci dobro razumemo položaj Kataloncev in menim, da je kralj Felipe tudi razumel, da pri Sloveniji ne gre za protišpansko retoriko in vtikanje v notranje zadeve, ampak za iskreno izpoved. Ko smo v Sloveniji v obdobju sredi 80-ih let začeli povezovati svojo prihodnost s samostojnostjo, smo imeli

intenzivne stike s Katalonci. Iz pogovora sem razbral, da imajo v Španiji velike skrbi zaradi vsega tega, upam, da bodo težave rešili demokratično, a to ne bo enostavno. Poslušal sem tudi celoten govor katalonskega premierja Carlesa Puigdemonta in ni me presenetila njegova odločitev, da odloži kompletno razglasitev neodvisnosti z vsemi posledicami. Že v pogovoru s španskim kraljem in vplivnimi ministri španske vlade sem razumel, da je med Slovenijo in Katalonijo precej vzporednic, a tudi razlik. Ena je pravna; po španski ustavi Katalonija nima pravice do samoodločbe, kot jo je imela Slovenija po jugoslovanski ustavi iz leta 1974, razlika je tudi, da v Kataloniji ni takšne enotnosti, kot je bila v Sloveniji leta 1990. Zdi se mi prav, da te dogodke spremljamo. Če kdo, potem Slovenci razumemo Katalonce mogoče malo čez primerne diplomatske ovire. Mnogo slovenskih src bije za Katalonce. Ta moja izjava je sicer nekoliko vznemirila Španijo, ampak potem so se stvari postavile na svoja mesta.

3.

Osrednja vloga predsednika republike je povezovati ljudi v močno skupnost. Pri tem je pomembno, da najdemo vrednote in cilje, ki nas povezujejo. Velikih reči smo sposobni že, če se odrečemo slehernemu sovraštvu. Temu cilju sem se in se bom posvetil po svojih najboljših močeh. V naslednjih petih letih nameravam svoje delo osredotočiti na: nadaljevanje pravnega procesa in spodbujanja vseh oblik sodelovanja in sožitja, krepitev politične stabilnosti, krepitev podpore za reforme, pomembne za bolj konkurenčno gospodarstvo in bolj solidarno družbo, krepitev posodobitve celotnega sistema nacionalne varnosti, ureditev in krepitev dobrososedskih odnosov ter urejevanje vseh vprašanj po mirni poti, krepitev položaja Slovenije v najbolj povezanem delu Evropske unije, utrjevanje moči in ugleda Slovenije v mednarodni skupnosti, posebno skozi iniciativo Brdo-Brioni, ki je pomemben vzvod našega političnega prestiža v svetu.

Ljudmila Novak

Foto: Gorazd Kavčič

Ljudmila Novak, rojena leta 1959, profesorica slovenskega in nemškega jezika, je od leta 2008 predsednica stranke NSi in tudi njena kandidatka na predsedniških volitvah. Politično pot je začela kot županja Občine Moravče, bila je poslanka v Evropskem parlamentu, tudi ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, leta 2011 je NSi pod njenim vodstvom spet prišla v Državni zbor. Je poročena, mati treh otrok in ima že vnuke.

1.

Napako je storila že Pahorjeva vlada, ki bi morala vztrajati pri dokončni rešitvi mejnega vprašanja pred vstopom Hrvaške v EU. Z arbitržno razsodbo osebno nisem zadovoljna, vendar jo je treba spoštovati in implementirati. Prepričana sem, da uporaba sile ni prava rešitev. Zavedati se je treba, da so okoliščine in mednarodno pravo na naši strani, in zato je treba potrpežljivo vztrajati pri implementaciji, sicer ta mejni spor ne bo nikoli razrešen. Največ lahko naredi slovenski vrh in naša diplomacija. Hrvaška po mednarodnem pravu nima pravice sama izstopiti iz arbitržnega procesa in ne more enostransko odločiti o tem, ali je arbitrža korektno opravila svoje delo ali ne. Prav tako se ne more pretvarjati, da je odločitev ne veže. Zaradi nespoštovanja prava lahko evropske institucije nanjo vršijo tudi pravni in politični pritisk ter Hrvaški odvzamejo

glasovalne pravice in evropska finančna sredstva. Kot predsednica države bom na strani ljudi z obeh strani meje, ki želijo mirno živeti in ohraniti dobre sosedske odnose. Predsednik države lahko s svojim ugledom in avtoriteto pripomore k večjemu spoštovanju Slovenije v mednarodni politiki.

2.

Čeprav gre pri vprašanju Katalonije za špansko notranjo zadevo, je nasilje, ki smo mu bili priča ob referendumu za neodvisnost, nesprejemljivo. Reševanje katalonskega vprašanja neodvisnosti mora potekati v dialogu in iskanju rešitev s špansko državo. Prav bi bilo, da bi Katalonci lahko zakonito odločali o svoji neodvisnosti in da bi o samostojnosti odločili s takšno udeležbo in izidom glasovanja, ki ne bi puščal dvomov, da si res želijo svojo državo – podobno kot smo v Jugoslaviji z dobro izpeljanim plebiscitom

naredili Slovenci. Če bi bili ti pogoji izpolnjeni, ne vidim razlogov, da Katalonije ne bi priznala.

3.

Na predsedniške volitve sem se podala z dvema glavnima razlogoma oziroma ciljema. Prvi je, da želim Slovenijo po svojih močeh gospodarsko in družbeno okrepiti ter jo pripraviti na izzive, ki jih prinaša precej turbulentna prihodnost. Drugi razlog pa je, da bi rada doprinesla k večji pravičnosti, saj vem, da je to tisto, kar ljudje v Sloveniji najbolj pogrešajo in državi najbolj zamerijo. Predlogo smo priča dvojnimi merilom, ko za posvečene posameznike veljajo ena, za male ljudi pa druga, veliko strožja pravila. Čas je, da temu enkrat za vselej naredimo konec! Za uresničitev obeh ciljev se bom maksimalno potrudila, o moji (ne)uspešnosti pa naj na naslednjih volitvah demokratično presodijo ljudje.

Romana Tomc

Foto: Gorazd Kavčič

Romana Tomc, rojena leta 1965 v Ljubljani, diplomirana ekonomistka, trenutno poslanka v Evropskem parlamentu, je kandidatka stranke SDS za predsednico države. Bila je zaposlena na Gospodarski zbornici Slovenije, pri Združenju delodajalcev, na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve je bila državna sekretarka, od 2011 do 2014 je bila poslanka v Državnem zboru, dve leti tudi njegova podpredsednica.

1.

Enostranska uveljavitev ni možna, to je dejstvo. Kdor se vsaj malo spozna na diplomatski jezik, tudi ve, da besede, da je treba spoštovati mednarodne odločbe, še ne pomenijo, da se bo kdorkoli postavil na našo stran. Zanesti se moramo predvsem nase in na svoje sposobnosti. Naj ob tem spomnim, da arbitržna odločba dopušča možnost, da se državi dogovorita o drugačnem poteku meje, a tega nihče ne omenja. Ker sta tako Hrvaška kot Slovenija članici Evropske unije, ki prisega na dialog, je treba vzpostaviti najprej to, pri čemer mora slovenska stran v ospredje postaviti interese Slovenije ter obenem razmišljati tudi o vseh, ki so z odločbo ostali na drugi strani meje. Brezglavo hitenje v tem primeru nam samo škoduje. Razglašeno obnašanje slovenske zunanje politike in grožnje pa prav tako.

2.

Pravica do samoodločbe je temeljna pravica vsakega naroda. Tudi Slovenija kot samostojna država je izšla prav iz te pravice naroda. Katalonci si zaslužijo, da sami odločajo o svoji usodi.

3.

Večkrat sem že dejala, da je predsednik neke vrste moralna, politična, neformalna avtoriteta, ki naj bo s celotnim svojim delovanjem zgled tako ljudem kot politikom. Slogan moje kampanje in tudi mojega programa je spoštovanje in sodelovanje. K temu bom stremela in to bo moje vodilo za delovanje. Ker vem, da sem voljena od ljudi in za ljudi, bom kot predsednica republike kot enega prvih ukrepov sklicala pogovor o ključnih temah, kot so pokojninski, zdravstveni in socialni sistem ter stanje pravne države, na katerega bom povabila vse ključne akterje, ki bi morali ukrepati. Ne bom se omejevala le na eno skupino ali en politični pol. To so stvari, ki tarejo vse, Slovenijo kot celoto. Tu ni prostora za izključevanje.

Obletnice

Sto let od rojstva Stanka Koširja

Stanko Košir je bil zapisovalec domačega narečja in zbiratelj ljudskega izročila Srednjega Vrha in Gozda - Martuljka. Od leta 1994 naprej je zbrano gradivo večinoma v samozaložbi objavil v petnajstih knjigah.

MARJANA AHAČIČ

Letos mineva natanko sto let od rojstva Stanka Koširja, neutrudnega zapisovalca domačega narečja in zbiratelja ljudskega izročila iz Gozda - Martuljka oziroma Rut, kot kraju rečejo domačini. Rodil se je 3. maja 1917, umrl pa pred tremi leti, oktobra leta 2014. Ob stoti obletnici njegovega rojstva so v knjižnici v Kranjski Gori pripravili razstavo, ki predstavlja njegovo življenje in delo.

Pisati je začel, ker se z raziskovanjem izjemne kulturne dediščine kraja takrat nihče ni poglobljeno ukvarjal, njega pa sta zanimala zgodovina in predvsem ohranjanje bogatega narečnega govora. V njegovih knjigah, posvečenih domačemu kraju, so anekdote in misli prednikov, zapisi o oblačenju, kulinariki, prehranjevanju, vzgoji otrok nekdaj in podobno, lahko preberemo na panojih, razstavljenih v preddverju kransjkogorske knjižnice.

Stanko Košir (1917–2014) / Foto: Gorazd Kavčič

V prvi knjigi z naslovom Rutarška pomnjenja je strnil kroniko obeh vasi. Drugo, Pod Pečkami, kjer sem odrasčal, je zapisal v narečju in dodal prevod. Nato je izdal Slovar rutarške in srenške govornice in njegove dopolnitve ... Skupaj je objavil tri slovarje; zadnji z dopolnitvami zajema več kot devet tisoč narečnih besed. Veliko bogastvo je zapustil tudi v zgodbah, ki opisujejo nekdanje življenje v Rutah. Dotikajo se vsakdanjega in prazničnega življenja, so

hudomušne in poučne. Zapisane so v narečju in preveden v knjižni jezik, dvema je dodan tudi zvočni zapis.

Za delo na področju zbiranja ljudskega izročila Gozda - Martuljka in Srednjega Vrha ter skrb za ohranitev domačega narečja je Slovensko etnološko društvo Stanku Koširju leta 2012 podelilo stanovsko priznanje – Murkovo listino, leta 2007 pa je postal prvi častni občan Kranjske Gore.

Ko se je upokojil, se je za dodaten zaslužek lotil

oblikovanja lesa, spominikov, ki so jih prodajali na Vršiču, za svojo dušo pa še korenin. Veselje do obdelovanja lesa ga je napeljalo, da je izdelal miniature orodja in naprav za predelavo volne in lanu; od lani so na ogled v Liznjekovi hiši v Kranjski Gori.

Kot pravi dr. Rozina Švent, avtorica dela besedil za razstavo, Stanku Koširju sicer ni bilo usojeno, da bi dočakal okrogli jubilej, a za njim so ostale njegove knjige, ki pripovedujejo zgodbe iz nekdanjih dni.

»Samo v teh treh letih, odkar se je fizično poslovil od nas, se je marsikaj spremenilo – žal na slabše. Iz vasi je skorajda izginil star rutarški dialekt, izginjajo stare kamnite hiše; prav letos so podrli še zadnje ostanke Stankove rojstne hiše in jo zravnali z zemljo. Nekdanji tihi raj pod Martuljkovo skupino se je spremenil v hrupno zabavišče.«

Stanko Košir pa nam ostaja tudi za vzor, kako se je treba boriti s tegobami

Miniature Stanka Koširja so na ogled na stalni razstavi v Liznjekovi hiši v Kranjski Gori.

vsakdanjega življenja, z boleznijo in usihanjem življenjskih moči, še dodaja. »Bil je skromen človek, brez visoke izobrazbe, a se je zavedal pomena dela, ki ga je opravljal zlasti v času, ko se je upokojil. Bil je neusahljiv vir raznih pripovedi in mednje je pogosto pridal še košček sovje starčevske modrosti. Njegovo življenjsko vodilo je bilo: skozi življenje je treba

stopati pokončno, vztrajno, z odprtimi očmi in pozorno poslušati – svoje srce, naravo okoli sebe.«

Razstavo so pripravile Nataša Kokošinek (Občinska knjižnica Jesenice), Zdenka Torkar Tahir (Gornjesavski muzej Jesenice), Tatjana Dolžan Eržen (Gorenjski muzej Kranj) in dr. Rozina Švent, ki je sooblikovala besedila.

Poklon znamenitemu rojaku

Ob 160. obletnici rojstva literarnega zgodovinarja, jezikoslovca in bibliotekarja Luka Pintarja so v nedeljo v parku pred Zadružnim domom na Hotavljah odkrili njegov doprnski kip.

MATEJA RANT

O Luki Pintarju, hotaveljskem rojaku, tudi domačini dolgo časa niso veliko vedeli. Pred dvema letoma pa so v Turističnem društvu (TD) Slajka Hotavlje na pobudo Danila Jezerška začeli podrobneje raziskovati njegovo življenje in delo ter se mu ob stoti obletnici smrti poklonili z odkritjem spominskega obeležja na njegovi rojstni hiši v Preserju. Ob tej priložnosti so pripravili tudi okroglo mizo in razstavo o njem. Ob obletnici njegovega rojstva je zdaj v parku pred Zadružnim domom najznamenitejši Hotaveljčan dobil še svoj doprnski kip. Idejno zasnovano obeležje sta pripravila arhitekt Peter Pogačnik in Jože Tavčar, ki je na podlagi fotografij tudi izdelal model kipa v mavcu.

»Prav na današnji dan, 15. oktobra, mineva 160 let, kar se je Luka Pintar rodil materi Mariji Uršič in očetu Janezu Pintarju na kmetiji pri Preserju,« je na slovesnosti

Na Hotavljah so odkrili doprnski kip znamenitemu Hotaveljčanu Luki Pintarju. Od leve proti desni: župan Milan Čadež, kipar Jože Tavčar, Peter in Luka Pintar ter predsednik TD Slajka Hotavlje Janez Demšar.

ob odkritju kipa poudaril predsednik TD Slajka Hotavlje Janez Demšar in dodal, da se je ideja o postavitvi kipa porodila že v začetku leta 2015, ko so zaznamovali stoto obletnico njegove smrti. »Obraz Luke Pintarja

na doprnskem kipu je obrnjen v levo, saj je njegov pogled usmerjen proti domačiji, na kateri se je rodil, proti Preserju. Prav tako kipa namenoma nismo postavili v sredino paviljona, ampak nekoliko naprej, saj je

bil Luka Pintar vedno korak pred svojimi sodobniki,« je razložil Demšar. Župan Milan Čadež je ob tem spomnil predvsem na Pintarjeve besede, da na znanost ne sme vplivati nacionalni šovinizem oziroma politika.

O pomembni sledi, ki jo je Luka Pintar pustil na bogati zapuščini današnje Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) v Ljubljani, pa je spregovorila slavnostna govornica, ravnateljica NUK Martina Rozman Salobir. »Luko Pintarja so zaznamovali domoljubje, skromnost in delavnost,« je poudarila v uvodu in nadaljevala, da so ga aprila 1898 imenovali za skriptorja v takratni Študijski knjižnici za Kranjsko in je tako nasledil delo, ki ga je pred njim opravljal Fran Levstik. Tri leta prej je potres močno poškodoval stavbo študijske knjižnice in se je zato najprej lotil selitve knjižničnih zgradb na druge lokacije in nato njihove ponovne vrnitve na police študijske knjižnice. »To preizkušnjo je opravil z odliko,« je poudarila Martina Rozman Salobir in ob tem spomnila, da so ga leta 1909 imenovali za ravnatelja študijske knjižnice, ki jo je vodil vse do svoje smrti leta 1915. »Med

pomembnimi pridobitvami iz njegove dobe vodena knjižnica je prav gotovo dragocena Prešernova rokopisna ostalina. Življenju in delu Franceta Prešerna je posvetil dvajset let svojega znanstvenega dela.« Obsežno je bilo tudi njegovo jezikoslovno delo. Ukvarjal se je z zbiranjem narodnega besednega zaklada, ki ga je deloma izročil jezikoslovcu Maksu Pleteršniku. V zadnjih desetih letih pa so bile njegove jezikoslovne študije posvečene skoraj izključno razlaganju slovenskih krajevnih imen. »Njegov kip na Hotavljah bo zdaj sporočal o duhovnem bogastvu, iz katerega raste vaša skupnost,« je svoj govor končala Martina Rozman Salobir.

Luki Pintarju sta se v zakoncu z Marijo Kobilco, sestro znane slikarke Ivane Kobilce, rodila sin Ivan in hči Mira. Ivan je imel tri otroke in dva med njimi, Peter in Luka Pintar, sta se udeležila tudi odkritja kipa njunemu staremu očetu.

Na robu

Francka, 3. del

V tretje gre rado

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Hčerkam nisem nikoli branila, da so se zabavale, tudi takrat ne, ko sem ugotovila, da imajo moške rade vsaj toliko, kot sem jih imela rada jaz. Ha ha, sem pa tega Joclina srečala še enkrat. V toplih. Čakaj, čakaj, preden ti povem, kako sem dobila tretjo hčer, ti povem še nekaj besed o tem srečanju, ha ha.«

»Pridružila sem se skupini kmečkih žena, ki so prišle v Laško na enodnevno kopanje. Bile smo zelo dobre volje, v bazenu smo se veliko smejale in se pošteno zabavale. Kar naenkrat me ena dregne in mi omeni, da me obilnejši moški ves čas nepremično gleda. Sedel je na enem od stolov in zijal vame. Sprva ga sploh nisem prepoznala, ne

nazadnje je minilo kar nekaj let od najinega poslednjega srečanja v Tolminu. Potem pa mi je le "užgalo". Bil je zelo postaran, manjkalo mu je nekaj sprednjih zob, prste pa je imel rumene od nikotina. Skobacala sem se iz vode, nobene obline nisem skrivala, še zmeraj sem bila dobra baba! Prav lepo sem ga pozdravila in četudi mu je bilo zelo nerodno, mi je vseeno dal roko. Nenehno je pogledoval proti vходу. "Aha," sem si rekla, "boji se, da naju preseneti žena." Všeč mi je bilo, da sem imela vsaj za nekaj trenutkov moč nad njim. Povedal mi je, da je imel prometno nesrečo, da so že mislili, da se ne bo pobral, a se vseeno je. Izvedela sem, da je poročen, da ima tri hčere... "Narobe, dragi moj! Imaš štiri, ne tri!" sem ga takoj postavila na realna tla. Mislila sem, da ga bo kap, tako je pobledele. "A si potem res rodila?" je mukoma izjecljal. "Seveda, kaj pa ti misliš! In zelo pridno hčerko imava. Na srečo nima čisto nič tvojih genov, četudi ti je malo podobna!" nisem skoparila z udarci.

Revez je vedno bolj lezel vase. Bilo je očitno, da je bil prepričan, da bo vsak trenutek konec sveta. Sploh pa, če se prikaže njegova žena. A sem bila milostna. Ko sem videla, da mu je od daleč začela mahati neka zelo okrogla vešča, sem se od njega

poslovala. A nisem šla nazaj v vodo, nisem ne. Srečanje je tudi mene šokiralo. Ulegla sem se na ležalnik in se nekaj časa zahvaljevala usodi in vsem svetnikom, da me je obvarovala pred tem revežem.«

Francka se zelo rada pogovarja o moških. Zakaj tudi ne, saj jih pozna do obisti: stare, mlade, bogate, revne. Kadar je koga "začutila", nikoli ni spraševala po njegovi denarnici. Starejša ko je postajala, manj so ji bili všeč cagavi, neodločni, mlačni moški. Kadar je v njih začutila jekleno moč, so se ji dlake zmeraj postavile pokonci. Enega pravila pa se je vseeno držala. Nikoli se ni vtikala v mlajše ali v takšne, za katere se je vedelo, da imajo okoli sebe srečno družino. A se človek prej ali slej naje tudi zarečenega kruha.

»V naši neposredni sosesčini so eno od zapuščenih kmetij preuredili v kmečki turizem. Novi gospodarji so obenem pekli tudi domač kruh, gojili zelenjavo in zelišča, točili med. Imeli so – vsaj tako sem mislila – neporočenega sina, ki jim je pomagal. Imel je neko čudno ime, Liam, komaj sem si ga zapomnila! Pri nas smo zanje pripravljali mlečne izdelke in še marsikaj. Tako je nanoslo, da smo se večkrat srečali, beseda je dala besedo in z Liamom sva se začela družiti več, kot je običajno med sosedi. Od njega sem

bila skoraj dvajset let starejša, a se je zdelo, da ga to ne moti. Pogosto se mi je ponudil, da mi kakšno stvar pripelje iz Ljubljane. Pomagal mi je pri drobnih opravilih pri hiši. Starejša hči, ki je bila približno njegove starosti, se je zaradi tega ves čas jezila. Slutila je, da se nekaj plete, kaj konkretno pa ne. Potem je prišlo poletje, ko sta obe hčerki družno odšli na morje. Zdelo se mi je, kot da se mi je zaradi podarjene svobode kar malo oddahnilo. Priložnost, ki je sledila nekaj popitimi kozarčkoma, je bila sto odstotno izkoriščena. Planil je name, kot bi mu voda tekla v grlo. Ostal je vso noč in moram reči, da se je splačalo, ker sem jo prebedela. Ni mu bilo zadosti. Tako se je nadaljevalo ves teden. Bližala sem se že 45 letu, takšen tempo bi ubil še konja! Začela sem se upirati, iskala sem izgovore, ker sem upala, da ga bodo ti vsaj malo "upočasnili".

Takrat pa je gospodič pokazal svoj pravi obraz. Najprej mi je začel groziti, naj se pazim, če mu ne ustrezem, potem pa, ko je videl, da se mu smejim v glavo, je dvignil pest, ki je z vso močjo pristala na mojem nosu. Ulila se je kri, ki ga je še bolj spodbudila k nasilju. Z udarci me je spravil na kolena in med zmerjanjem in pljuvanjem je padalo po meni. Takšnega besa nisem doživela še nikoli v življenju. Priznam, postalo me je strah, nisem vedela, kako se bo kaos, v katerem sem se znašla, končal. Rešilo me je nebo. In to dobesedno. Začelo je na vso moč grmeti, strele so švigale sem in tja in potem je ena od njih udarila v neposredni bližini. Liamu je roka

obstala v zraku. Pest je bila krvava. Ležala sem na tleh, kot bi bila mrtva. Obe očesi sta bili zlepljeni. Težko sem dihala, kazalo je, da mi je zlo mil tudi nekaj reber. "Nisva še končala!" mi je zagrozil, ko je izginil med vrati.

Poklicala sem njegovega očeta. Že po tonu mojega glasu je vedel, da se je zgodilo nekaj, kar mu ne bo všeč. Pa je potem kar sam prišel naokoli. Ravno sem prišla z urgence, pa sem bila od protibolečinskih še malo vrtoglava.

Začel se mi je opravičevati v sinovem imenu, mene pa plehkost tovrstnih opravičil ni nikoli dosti zanimala. "Hočem vedeti, zakaj je to storil!" sem ga prekinila. Nekaj časa je bil tiho, potem pa je le prišel na dan z besedo. Dejal je, da sta ga z ženo vzela k sebi, ker ni imel kam iti, potem ko je nekdanja žena dossegla prepoved približevanja. Bil je zelo znan nasilnež, o njem so velikokrat pisali tudi časopisi, že kot mlad fant je imel težave z zakonom. "Pa tako lep fant" sem bleknila, ker mi ni šlo v račun, da sem pri svojih letih lahko tako navivno nasedla. Liamov oče me je postavil na realna tla. "Sin lahko kadarkoli dobi katerokoli, ker ste babe takšne, da se limate na njegovo fasado, ne pogledate pa, kaj se skriva za njo. Niste ne prva ne zadnja. Celotno tiste, ki so vedele, kakšen je, so mu šle na limanice." Sprva sem mislila, da bom nasilneža tožila, po tem pogovoru sem se pa premislila. Jaz sem bila starejša, lahko bi imela več pameti kot barabin, ki smo mu kar same padale v naročje.

Odločila sem se, da bom o tej sramotni izkušnji

molčala kot grob. Ko sta se hčerki vrnili z morja, sta mi verjeli, da sem se prevrnila s kolesom. Na srečo sta me že večkrat opozarjali, da se mi bo kaj zgodilo, če ne bom na poti, pod katero je strm breg, a je brez ograje, bolj previdna.

Žal pa trpka, zelo boleča izkušnja ni ostala brez posledic. Zanosila sem. Pri mojih letih, ko sem bila že z eno nogo v meni, to ni bilo enostavno. Ko sem bila stoodstotno prepričana, so se v moji duši pričeli boji: splav – ne splava, splav – ne splava. Še nikoli nisem tako trpela kot takrat. A sta zmagala moja dobra volja in življenje. "Bo, kar bo," sem si rekla, ko sem "veselo" novico povedala tudi obema hčerkama. Bili sta zgroženi, jezni, začudeni. Potem sta se sprijaznili, saj so se mi po težki odločitvi vrnili veselje, smeh, norčavost. Spet sem bila stara Francka, ki je metala oči za moškimi, dokler se, seveda, ni videlo, kaj se skriva pod obleko. A mi drugi ljudje začuda niso zamerili tretjega nezakonskega otroka. Očitno je bilo, da so se že "navadili", da sem takšna, kot sem in da bom ostala malo nora in drugačna do zadnjega dne življenja.

Je pa res, da smo nekatere ženske malo drugačne: moški hitro začutijo žensko energijo. Že ko pridejo bližje, nagonsko vedo, katera bi bila za in od katere ne bi bilo v postelji nič. Še danes, ko pa res nisem več rosno mlada, mi marsikdo reče, da mu ob meni stojijo kocine pokonci. Tako je to na tem svetu.«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Luka Jeran – Bleiweisov učitelj slovenščine

PETER COLNAR

V Javorjah v Poljanski dolini se je 16. oktobra 1818 rodil nabožni pesnik in pisatelj Luka Jeran. V časih, ko se radi spominjamo posameznikov ob oživiljanju slovenske narodne zavesti, je postal še posebno zanimiv po tem, da je učil slovenščino »očeta naroda« Janeza Bleiweisa. Še v času začetka izdajanja Novic so izobraženci množično uporabljali nemščino in zato je bil Luka Jeran še kako dobrodošel kot najtesnejši sodelavec in pomočnik. Prirejale je dopise in tudi sam pisal in s tem istočasno tudi učil Janeza Bleiweisa dobre slovenščine.

V Novicah je objavil tudi svoje tudi prve pesmi, ki sicer niso dosegale kakšne

visoke pesniške vrednosti, še zlasti ker je pogosto preveč sledil Koseskemu. Opeval je letne čase, domovino, tudi različne ljudi, vendar pa iz vseh odseva predvsem ljubezen do slovenstva. Kljub vsemu je bil Jeran eden najplodovitejših slovenskih nabožnih pisateljev. Vse življenje se je trudil ob Zgodnji danici (slovenski verski časopis), ki je bila njegovo življenjsko delo. Leta 1852 je prevzel uredništvo lista v družbi z Andrejem Zamejcem, od leta 1856 do smrti pa je bil urednik sam. Vrsta različnih spisov, svetniških življenjepisov, pridig, asketičnih, pastoralnih, versko-političnih, vzgojnih, šolskih,

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- Pri banovinskem zdravilišču Golnik je bolniški fond državnih železnic 16. 10. 1938 začel graditi veliko bolnišnico za pljučne bolezni.
- V ilustrirani prilogi Slovenca je 17. 10. 1926 izšel zemljevid, na katerem je Trst vključen v slovenski etnični prostor. V spremnem tekstu je med drugim tudi zapisano: »Mi nočemo niti pedi tuje zemlje, a kar je našega, temu se ne bomo odrekli nikoli.«
- Na Bledu se je 19. 10. 1846 rodil dijaški organizator Ferdinand Ullrich. Udeleževal se je narodnega gibanja dunajskega dijaštva. Bil je prvi predsednik društva Slovenija.
- Kranjsko industrijsko družbo, ki je združevala celotno slovensko železarstvo in je bila največje metalurško podjetje v Jugoslaviji, je 22. 10. 1931 prevzel domači finančni konzorcij pod vodstvom celjskega podjetnika Avgusta Westna.

književnih, bojnih člankov, pesmi, poročil itd. je naravnost nepregledna. Jeran si je pridobil neprecenljivih zaslug tudi s svojo dobrodelnostjo. Posebno prijateljski je bil učeči se mladini, saj je zanj ustanovil Dijaško kuhinjo in bil tudi osebno eden največjih dobrotnikov dijaštva. V Karlovcu se je seznanil in sprijaznil z mladim ilirskim gibanjem, tako da je bil po prihodu v Ljubljano duša narodnega gibanja

med ljubljanskimi dijaki in bogoslovci. Že sošolcem je bil učitelj in jih vodil v slovenskih jezikovnih zadevah.

Luka Jeran je bil tudi eden najvplivnejših slovenskih duhovnikov. Najprej je hodil v šolo v Škofji Loki, pri 16 letih pa je vstopil v gimnazijo v Karlovcu, nato pa naredil v Ljubljani tudi licej in bogoslovje. Leta 1846 je šel kot kaplan v Poljane, 1847 v Horjul, 1851 k sv. Petru v Ljubljano. Od tu je šel leta

1853 kot misijonar v Afriko, kjer je deloval že Knoblehar, a ker je nevarno zbolel, se je vrnil decembra 1853 in dobil junija 1854 kaplansko službo v Trnovem v Ljubljani. Že naslednji mesec se je zopet napotil v Afriko, a ker se mu je bolezen ponovila, se je moral obrniti že v Kairu. Do leta 1869 je ostal v Trnovem, ko se je preselil kot papežev komornik v stolno župnišče. Leta 1882 je postal stolni kanonik.

Nore gobe

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Pravijo, da so letos gobe ponorele, da se dobesedno prerivajo, ko silijo na plano. Nekatera ljudstva so nekoč gobe vključevala v svoje verske rituale, mehiški in sibirski šamani pa to počno še danes.

V stari Kitajski je goba sodila k atributom dolgega življenja, velja pa to predvsem za listnato ali drevesno gobo. Listnata goba (ling zhe) je menda uspevala samo v urejenem in mirnem cesarstvu. Najdemo jo tudi v nekaterih starih tekstih Dežele večnega miru kot ljubezenski napoj.

Pri Dogonih čarne gobe dobivajo glas. Pepel sežganih gob trejo po bobnih, da

bi dobro zveneli. Nenavadno je verovanje plemena Oroči v Tunguziji, da se duše umrlih na luni reinkarnirajo v gobe in so v tej obliki vržene na zemljo. V nepalskih gorah so etnologi odkrili, da so bile halucinogene gobe del verskih ritualov. Azteki so v svoji mitologiji pogosto uporabljali božanske gobe, imenovane teonacatl. Po prihodu Špancev se je obredje prikrilo, a se je ohranilo do danes. Že od antike so bile »nore gobe« groza in strah, za nekatere pa razsvetljenje in so ponekod še zdaj vrhunec na »žurih zamaknenja«. V šestdesetih letih so znani zvezdniki množično potovali v mehiško vasico Huautla, kjer je živel šamanika María Sabina, velika svečenica, božja poslanka gob teonacatl ... Sicer pa se raziskovalci gob, kemiki in psihoterapeviti resno ubadajo s halucinogenimi učinki gob, ki človeka ne zasvojijo, a bi lahko pomagali pri ozdravitvi psihičnih bolezni. No, jaz sem posebno pico pripravila brez halucinacij.

Malo drugačna pica z jurčki, maroni in gorgonzolo

Za 4–6 oseb potrebuje mo za testo: 400 g moke, 25 g svežega kvasa, 1 ščepladkorja, 200 ml mleka, 100 g masla, 1 žličko soli, 1 jajce; za nadev: 2 pesti svežih jurčkov (ali drugih gob), 150 g gorgonzole, 100 g kuhane-ga kostanja, 1 čebulo, 1 strok česna, 300 g kisle smetane, sol, poper, muškadni orešek;

za okrasitev: 100 g rukvice (rukole)

Moko presejemo v posodo. Naredimo jamico, nadrobimo vanjo kvas, dodamo sladkor in 100 ml mleka. Kvasac naj pol ure počiva. Nato dodamo vse druge sestavine in s stepalnikom obdelujemo testo, dokler ne nastane krogla. Nato testo z roko pregnetemo in ga damo počivati za dobro uro. Testo mora narasti na dvojno prostornino. Jurčke (ali kakšne druge gobe) narahlo očistimo s kuhinjskim papirjem in enakomerno nalistamo. Čebulo zrežemo na prosojne lističe. Česen stremo. Marone nadrobimo. Gorgonzolo zrežemo na drobne koščke. Kislo smetano zalijemo s preostalim mlekom, posolimo, popoprano, dodamo ščepladkorja in česen.

Pečico ogrejemo na 200–220° (odvisno, kako pečica greje). Testo še enkrat pregnetemo in razvaljamo primerno obliki pekača, obloženega s papirjem za peko. Nato testo, ki je drugačno kot pri običajni pici, premažemo s pol kisle smetane. Nanj zložimo čebulne obročke, nadrobljen kostanj, narezane jurčke in prelijemo z drugo polovico smetane. Počakamo nekaj minut, da se nadev malo prepoji, nato pekač porine mo na srednjo rešetko in pečemo 15–18 minut.

Rukvico splaknemo in osušimo, jo na drobno narežemo in potresemo po pici. Ponudimo s pivom.

Pa dober tek!

Kranj nekoč in danes

Gorenjski sejem je bil dolga leta ena osrednjih prireditev v Kranju. Na začetku so se sejemске prireditve organizirale v Delavskem domu in delno tudi v Osnovni šoli Simona Jenka ter po drugih lokacijah. Tako je bilo vse do leta 1971, ko so na Savskem otoku zgradili razstaviščno halo arh. Savina Severja. Ta je bila prva faza zelo ambicioznega projekta, ki je predvidel zelo obsežno zazidavo več kot dvajset tisoč kvadratnih metrov velike uporabne površine. Zavzemala naj bi skoraj ves otok, vendar pa je bila realizirana samo prva faza. Glavna sejemška prireditev je bila vsako leto v avgustu, manjši oziroma specializirani sejmi pa so se prirejali skozi celo leto. Vmes pa so bili tudi razni glasbeni dogodki, proslave in druge prireditve. V tem času se je poleg hale zgradilo še nekaj spremljajočih objektov. Kot dopolnilo se je zgradila še hala za drsanje, vanjo je bila vključena tudi gostinska dejavnost. Vsi objekti so bili porušeni, ko se je začela gradnja novega trgovskega centra. / Avtor: Alojz Premrov

Nove knjige (404)

Fototeka: fotografska zapuščina XX. stoletja

MIHA NAGLIČ

»Živimo v dobi prevlade vizualnih komunikacij, v kateri nam povsod prisotne vizualne upodobitve vsiljujejo način življenja, videza in oblačanja ter stalnega dokumentiranja vsakdanjega življenja. Kako si drugače razlagati poplavo selfijev oz. sebkov, dnevno fotografiranje sebe in svojih najdražjih, pripravljene hrane, brezskrbnih popotovanj, novih nakupov, obiskanih muzejev, dosežkov, praznovanj dogodkov ter objavljanje vsega povedanega na družabnih omrežjih? Pomen fotografije se je v zadnjih desetletjih korenito

spremenil, fotografija sama pa je prevzela vlogo, ki presega prvotno zastavljeni cilj zamrznitve podob. To niso več samo spomini na tuje kraje, druge čase in obličja naših prednikov, temveč so vizualni pričevalci doživete. Ne zgolj kot vizualni dodatki, ki se z namenom razumevanja nekdanjih dogodkov pojavljajo v knjigah, temveč pričevalci 'per se'. Danes fotografije razumemo kot zgodovinsko gradivo, stik med nekdanjim in sedanjim razumevanjem časa ter kot neprecenljiv vir preučevanja. Fotografije namreč lahko povedo več kot tisoč besed in so nespodbidni vizualni pričevalci dogodkov.

Imajo moč, ki za univerzalno dekodiranje ne potrebuje posebnega znanja jezika ali razumevanja arhivskega gradiva. Ko ob gledanju fotografij na dan privrejo občutki in nas spodbudijo k razmišljanju, ukrepanju ali spreminjanju, pridobijo tudi čustveno moč. Nostalgčno nas lahko vodijo v druge, boljše oz. skromnejše čase, ali pa nas opominjajo, da je blagostanje družbe, v kateri živimo, vedno pod grožnjo ukinitve ali sprememb. Fotografije spremljajo naše življenje, so časovne kapsule posebnih trenutkov odraščanja, pomembnih prelomnic ali zgolj spomini na dopustovanje, izlete, srečanja. So stiki

s predniki, vizualne zgodbe, pričevalci ugank naše fiziognomije ter identitete. Kot tihi pričevalci razvoja človeštva, revolucij, vzponov in padcev zadnjega stoletja nam pomagajo razumeti družbo. Na podobah preteklosti sledimo spremembam in se sprašujemo, kakšno podobo tega sveta bomo znanjem ponudili mi ...»

Muzej novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani si je privoščil izjemni podvig: izbor iz svoje bogate fototeke je natisnil v debeli knjigi. Njihova zbirka obsega več kot dva milijona posnetkov, vodi jo loški rojak Ivo Vraničar.

Gornje besede pa so iz uvoznika dr. Kaje Širok, direktorice MNZS. Ta fototeka je družinski album slovenske nacije v 20. stoletju, če si oskrbite izvod te knjige, imate album z izbranimi posnetki tudi v svojem domu ...

Fototeka: fotografska zapuščina XX. stoletja, MNZS, Ljubljana, 2017, 387 strani

razpis

GG

ZLATA KUHALNICA

V okviru štiriinšestdesetega Gostinsko-turističnega zbora Slovenije se je v ovalni dvorani Ramada Resorta v Kranjski Gori zgodil finale tekmovanja Zlata kuhalnica 2017. Bogovi okusov so bili tokrat naklonjeni ekipi Osnovne šole Železniki.

Alenka Brun

Tekmovanje za zlato kuhalnico je namenjeno učencem osnovnih šol od 6. do 8. razreda, organizira pa ga Turistično-zveza Slovenije ob strokovni podpori Društva kuharjev in slaščičarjev Slovenije in partnerjem Turistično-gostinsko zbornico Slovenije. Letošnja tema: kranjska klobasa kot glavna sestavina pri pripravi glavne jedi in sladki sirovi štruklji.

Regijska tekmovanja za zlato kuhalnico so potekala meseca maja in enega je gostila tudi Srednja gostinska in turistična šola v Radovljici. Gorenjskim ekipam uvrščanje v veliki finale ni šlo najbolje od rok, tako da se je na državno tekmovanje, ki se je odvijalo pred dvema dnevooma v Kranjski Gori, skupaj še s 15 slovenskimi ekipami uspelo uvrstiti le osnovnošolcem iz Železnikov.

Danes devetošolci Kris Šolar, Eva Benedičič in Kristof Frelih so se intenzivno pripravljali že na regijsko

Kris se je priprave testenin lotil umirjeno in profesionalno. V ozadju je Eva.

tekmovalje. Uvrstitve na državno tekmovanje so zelo razveselili. V prvih vrstah so jih v sredo spodbujali Aljaž Demšar, osnovnošolec, ki je bil član ekipe, potem pa je zaradi operacije prepuštil mesto Evi, učiteljica Suzana Pečnik in pa njihov mentor, v slovenski kuhinji kar znano ime, Davor Družinec. Davor je sedaj že

kakšno leto vodja kuhinje na Osnovni šoli (OŠ) Železniki. Pravi, da je potreboval spremembo. Za dolgoletnega člana kolektiva JGZ Brdo pa vodjo kuhinje v Vili Bled in člana slovenske kuharske reprezentance nova zaposlitev predstavlja dejansko nov način življenja.

Otroci ga navdušujejo: »Fenomenalni so.«

V finalu Zlate kuhalnice so imele ekipe šestdeset minut časa, da so pripravile šest krožnikov, pri čemer so štiri porcije postregli na skupnem krožniku za pokušanje, en krožnik je bil namenjen za razstavni pogrinjek in eden za komisijo, katere šef je bil tokrat Martin Blejec. Med ocenjevalci pa smo srečali tudi udeleženca

Krožnik s kranjsko klobaso in ...

... sladki krožnik osnovnošolcev iz Železnikov.

Davor Družinec, Aljaž Demšar in Suzana Pečnik

domačega MasterChefa Elvisa Kudiča in Domenica Maggija, kontinentalnega direktorja Svetovne zveze kuharskih društev (WACS), ki je zadolžen za južni del Evrope. Ta navdušenja nad slovenskimi osnovnošolskimi talenti ni skrival.

Poleg okusa in videza je komisija ocenjevala še kup reči – in to je očitno odtehtalo. Namreč, ekipa OŠ Žele-

z gorčičnimi semeni ter raviole z nadevom iz kranjske klobase. Prav vsi smo se strinjali, da tako elegantnost raviolov težko zasledimo celo na krožnikih najboljših restavracij v Sloveniji. Vse je »štimalo«. Glavno jed sta sestavljala še drobnjakovo olje in pena iz slanine. Ajdovim štrukljem s skuto pa so dodali malo orehov in fig; gratiniran skutini štru-

Kristof se je največ sukal okoli štedilnika in včasih je bilo videti, kot da počne več stvari hkrati.

zniki je imela nekaj malega težav s časom priprave in postrežbe, a je ohranila mirno kri in na koncu dostavila krožnik, ki je zadostil pogojem: postala je zmagovalka Zlate kuhalnice 2017. Kranjsko klobaso so popekli, dodali pire gomoljne zelene

kelj, postrežen na moderen način na podlagi jabolčne čežane in dodanega orehovega krokanta, pa bi verjetno pokusil tudi kakšen nejeverni Tomaž, ki na štruklje ne da veliko oziroma meni, da dobri štruklji ne obstajajo; razen babičinih.

Teško pričakovana premiera Thor: Ragnarok bo v kranjskem Cineplexu

Kranjski Cineplex bo v ponedeljek, 23. oktobra, ob 20. uri gostil premiero v 3D-tehnologiji, kombinacijo pustolovskega, akcijskega in fantazijskega filma – Thor: Ragnarok. Po končanem filmu bo sledila pogostitev. Medtem ko je Thor ujet na drugi strani vesolja in mu Hela uniči njegovo dragoceno kladivo mjolnir, se bojevnik trudi, da bi se vrnil v Asgard in preprečil usodni ragnarok, kar v norveški mitologiji pomeni konec sveta. Pred reševanjem civilizacije pa mora preživeti še smrtonosno gladiatorsko tekmovanje, v katerem se bo soočil s svojim nekdanjim zaveznikom in kolegom Maščevalcem – Neverjetnim Hulkom. Igralska zasedba v filmu je bogata in prepričljiva. V podobi glavnega junaka Thora se vrača Chris Hemsworth.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Močno boste hrepeneli po ljubezni in kot običajno vam bo šele v zadnjem trenutku prišlo na misel, da tudi sami lahko kaj naredite, namesto da samo čakate in v nedogled pričakujete vse najlepše. Vsak je svoje sreče kovač, zato le pripravite nakovalo.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Skrajni čas je, da svoje domače postavite pred dejstvo, saj ste predolgo zapostavljali svoje interese, s tem pa se vam je cilj vedno bolj oddaljal. V prihajajočem tednu vam bodo zvezde naklonjene in pred vami so lepe zmage.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Sreča je, le vedno je niste sposobni videti in občutiti. Izkušnja, ki je pred vami, vas bo naučila uživati v vsakodnevni drobni stvarih. Kar pa se tiče uradnih zadev, vas bo najprej presenetilo pismo, nato pa še obisk nepričakovane osebe.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Čeprav boste imeli dobre namene, z rezultatom ne boste povsem zadovoljni. Nekateri ne bodo zmogli ali pa ne hoteli razumeti vaše situacije. Navkljub vsemu boste prešli od besed k dejanjem in uspeli. V ljubezni vas čaka presenečenje.

Lev (23. 7.–23. 8.)
V nadaljnjih dneh se vam obeta veliko možnosti tako zasebno kot poslovno. Razpeti boste med različnimi navseti in hkrati z zavestjo, da je prava odločitev samo na vas samih. Usodi se ne boste upirali in uspeh imate zagotovljen.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Lotili se boste reševanja zapletenih razmer. Možnosti boste imeli več, odločili pa se boste za najlažjo pot, in to je diplomacija. Naj vas vaša čustva ne zanesejo v pristranskost, saj bi se vam to znalo nekoč maščevati. Tork bo vaš dan.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Le malo bo manjkalo, da bi pozabili na drobne stvari, ki vašim najbližjim veliko pomenijo. Ste zelo obremenjeni z raznimi skrbmi, tako, da to ne bo nič čudnega. Oseba, od katere najmanj pričakujete, vas bo presenetila z darilom.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Imeli boste dobre ideje, a vseeno jih boste za nekaj časa prepustili času, da bodo dozorele. Zaradi izboljšanja financ boste zelo navdušeni in boste dobre volje. Uresniči se vam stara želja. Končno. Skrbi so odveč.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Poslovno se boste kar naenkrat počutili zelo utrujeno. Vzeli si boste nekaj dni oddiha, saj bo to nujno potrebno za vaše kakršnokoli nadaljnje delovanje. Ljudje iz bližnje okolice vam bodo obljubljali vse mogoče, a bodite previdni.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Pred vami so velike spremembe. Največji val boste občutili v sredini tedna. Okolica vas ne bo uspela dohajati, a vi o tem ne boste imeli časa razmišljati. Glede čustev se boste nekoliko ohladili in umaknili, a ne za dolgo.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Lepa beseda lepo mesto najde. To naj vam bo vodilo v naslednjih dneh. Kaj kmalu boste ugotovili, da se tudi na tak način dajo rešiti težave. Pri zapravljanju bodite zmerni, saj so pred vami izdatki, za katere še ne veste in niso v načrtu.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Splošna pozitivna sprememba vam prinaša tudi mir in sprostitvev na osebnem področju. Izkoristili boste vsak trenutek, saj znate uživati in se prepustiti, da vas malo razvajajo. V ljubezni se boste potrudili in dokazali, da mislite resno.

DRUŽINICA NA VELIKEM PLATNU

V naših kinematografih je na ogled socialna drama Družinica, novo delo režiserja Jana Cvitkoviča, ki je film predstavil na ponedeljkovi projekciji v Domžalah.

Samo Lesjak

Filmi, v katerih je v različnih vlogah, kot režiser, scenarist ali igralec sodeloval karizmatični Jan Cvitkovič, vedno pritegnejo pogled širšega občinstva, saj gre za življenjske zgodbe našega vsakdana, prepletene s komičnimi in dramatičnimi elementi. Po filmih V lero (v režiji Janeza Burgerja), Kruh in mleko, Od groba do groba in Šiška Deluxe, ki so se vsak na svoj način že vpisali v filmske kritiške leksikone ter v spomin gledalcev, se sedaj Cvitkovič predstavlja s socialno dramo Družinica. Po filmski projekciji v Mestnem kinu Domžale je režiser o filmu spregovoril v pogovoru z Juretom Matičičem.

Sama zgodba filma se osredotoča na propad idilne družine razmerja med staršema, razlog pa je pomanjkanje spoštovanja, ki ga povzročita izguba dela in finančni propad. Posledično breme, ki ga starša ne zmoreta več nositi, vse bolj pada na ramena otrok. Gre torej

Občinstvo premiere projekcije v Mestnem kinu v Domžalah je prisluhnilo ter tudi sodelovalo v pogovoru med Janom Cvitkovičem in Juretom Matičičem.

za pri nas aktualno, perečo tematiko, film pa opozarja, kako tanka je črta med normalnim družinskim življenjem in revščino socialnega dna, v katerega so ne po svoji krivdi pahnjeni mnogi posamezniki ter družine. Kot je dejal Cvitkovič, je problematika revščine mnogokrat prikrita očem javnosti. Tovrstne zgodbe so potisnjene ob rob družbe, njih reševanje pa je namesto sistemskega sprijema za to odgovornih

državnih institucij prepuščeno dobrodušnim akcijam. V filmu, ki se zaključuje z antologijskim prizorom, je Cvitkovič poudaril dramo z otroške perspektive – prav otroci kot žrtve namreč na neki način prevzamejo iniciativo, ki spodbudi in da energijo tudi staršem, da skušajo najti pot iz krize in ponovno vzpostavijo razmere za dostojno družinsko življenje.

V glavnih vlogah igrajo Primož Vrhovc, Irena

Kovačević, Miha Košec in Ula Gulič. Igralka Irena Kovačević je na priznanem mednarodnem filmskem festivalu v Montrealu prejela nagrado za najboljšo žensko glavno vlogo, film pa je na letošnjem Festivalu slovenskega filma prejel tudi štiri vesne, prejeli so jih Marko Brdar za najboljšo fotografijo, Damir Avdič za izvirno glasbo, Emil Cerar in Polonca Valentinčič za kostumografijo in Boštjan Kačičnik za zvok.

TA JE DOBRA

Nesporazum z zlato ribico

V ugledno restavracijo vstopi gost, obdan z dvema lepoticama, čudovito blondinko in še lepšo črnolasko. Na njegovih rami čepi papiga. Ko sedejo za mizo, naroči natakarku: »Tri zrezke in sto tri solate.«

»Zakaj pa sto tri solate?« se začudi natakark.

»To je dolga zgodba,« vzdihne gost in začne razlagati, »saj poznate pripoved o zlati ribici. Ujel sem jo in obljubila mi je, da mi bo izpolnila tri želje, če jo bom izpustil.«

»V redu, ampak še vedno ne razumem.«

»Moja prva želja je bila, da bi bil vedno obdan s čudovitimi ženskami. To se je uresničilo,« reče in pokaže na lepi spremeljalki.

»Druga želja?«

»Nato sem si zaželel, da bi imel polne žepce denarja,« odgovori in pokaže žepce, natlačene z denarjem.

»In tretja želja?«

»No, pri tretji želji pa je nastal manjši nesporazum z zlato ribico ...«

»Kakšen nesporazum?«

»Zaželel sem si, da bi imel takega tiča, ki bi ves čas kavsala ...«

Na dieti

Janez se zvečer vrne domov iz druge »smene«, se sesede na stol v kuhinji in vpraša ženo: »Kaj bo za večerjo?«

Žena se postavi v zapeljivo pozo in pravi: »Mogoče jaz?« Janez: »Saj veš, da ne smem nič mastnega.«

Zbal se je za muco

»Janezek, zakaj si prinesel mačko v šolo?« vpraša učiteljica.

Janezek odvrne: »Zato, ker sem zjutraj slišal očeta, ko je mami rekel: "Pojedel ti bom muco, ko bo šel mali v šolo."«

LAŽJI SUDOKU

9	3	7			8			1
		4	6	7				3
2		6			1			4
1			7	9		5		
	8		5	4		6		
	6		2	3				7
5			1			2		6
	7			4	5	9		
3			9			7	8	

Rešitev:

5	8	2	9	7	1	6		
4	6	5	8	2	7	9		
9	7	2	6	5	4	1		
2	9	1	8	3	6	7		
8	5	7	4	6	2	1		
6	4	1	6	9	5	2		
1	2	9	4	1	8			
1	2	9	8	5	7	4	6	

TEŽJI SUDOKU

7					1			
	9			6		4	2	
	5	1			9	7		
5		2	1		8			
	7						1	
			9		7	2		6
		7	8			5	3	
	2	8		1			4	
			6					

Rešitev:

8	1	2	4	9	5	7		
4	9	5	1	8	2	7		
2	5	7	6	9	2	1		
9	2	4	8	7	9	1		
7	9	5	2	6	4	8		
6	4	8	7	1	2	9		
5	2	6	9	1	5	2		
1	2	9	4	6	8			
9	6	1	2	5	9	7		

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

ROVI pod starim Kranjem

NOČ ČAROVNIC

za otroke

20. - 23. in 27. - 29. 10.
ob 16., 17. in 18. uri

SLEPA ULICA

HIŠA STRANOV *za odrasle*

30. - 31. 10.
od 16. do 22. ure

10 let Vinska pot

ROVI POD STARIM KRANJEM

NOVEMBER

PETEK **10. in** SOBOTA **11.**
PETEK **17. in** SOBOTA **18.**

Okusite vinorodno in kulinarčno Slovenijo
Več kot 30 degustacijskih točk

Po vstopnice na Petrol in v Kranjsko hišo!

www.visitkranj.si

	GORENJSKI GLAS	PLOD JABLANE	STARO-RIMSKI POZDRAV	NAŠ REŽISER (JOŽE)	URŠKA RIHTER	NAJVIŠJI VRH V PIRENEJH	MINE-RALNA VODA											
	ZVER IZ DRUŽINE MACK																	
	STREMUH																	
GORENJSKI GLAS	MESTNO GOSTIŠČE							ALKALOID V PALMI AREKI										
	GR. PIVSKA POSODA							METKA ALBREHT										
ELEKTRICNI VODNIK						MESTO NA NOZOZEMSKEM	21											
						100												
ROMUNSKI TERENEC		9	PERZIJSKA KRALJICA															
			USMILJEN CLOVEK															
SKAND. MOŠKO IME				PISATELJ SELISKAR				REKA V TURČJI, ARAS										
				TALNA OBLOGA														
TEKALNI DEL TIRNEGA VOZILA				5		GLASBENA ZVRST Z JAMAJE												
						60 MINUT												
PRIJETEN VONJ	24					PISNA ŠOLSKA KAZEN												
						JUDOV SIN												
RUDI ISTENIČ			NEMORALA			20												
			SINTETIČNA TKANINA															
OSTROST							IVANKA KRAŠEVEC	4										
							STOPNJA PRIDEVNIKA											
TETA (NAREČNO)		12				FILOZOFSKA BIT												
						OVALNA POSODA												
AISNE KALCEDON KANTAROS SAJUDIS SAMARITAN	SKRBNIŠTVO	ETILNI ALKOHOL	GL. MESTO KRETE			13		ZANEMARJENOST										
								NAJVIŠJI VRH V TURČJI										
MESTO V ČRNI GORI						POSODA ZA CVETJE												
						GALERIJA V LONDONU												
SEČ	2					PRIPADNIK TATAROV												
						AZIJSKA ZVER												
KRAJ PRI POREČU				STALJENA SNOV														
				PEVKA MOHORIČ														
ACETATNA CELULOZA							KRAJ PRI DOMŽALAH	14										
							REŽISER COEN											
LADO LESKOVAR			ATENSKI KRALJ	6		1	KATJA AJSTER											
			PISATELJ ROZMAN				RASTLINSLOVEC											
REKA V FRANCIJI								29										
						ZASEBNA DEJAVNOST												
GLAS, TON	PEVEC NABER	27				VEČNOST		RT V JUŽNI ŠPANIJI										
	MODEL VOZILA VW					PREBIVALEC ARKTIKE												
	GORENJSKI GLAS	Z MAKOM POSUTA ŠTRUČKA	ARABSKI VERSKI UCENJAK	DRAGO JANČAR	PERILO ZA PRANJE (ZARG.)	BALONAR SORN	GORSKA TRAJNA ZELIKA	GORENJSKI GLAS	STRELSKI JAREK	PEVKA BERTE	ZEM. NAD-GLAVIŠČE	GLASBENIK JOHN						
	VZHODNI SOSED						25	MESTO V BOSNI			PEVEC DRAGOJEVIČ	VZDEVEK RADKA POLIČA	22	JUDOVSKI KRALJ				
	RAZNOLIČNOST													PRILOGA ČASNIKA DELO				
SESTAVIL: F. KALAN	MESTO V SRBIJI	18																
	KREMENJAK			7				KOLOSEUM										
ZLATO JABOLKO				ZGODOVINAR				15				NAŠ PEVEC (STANE) LIT. NACIO-NALNA FRONTA	34					
				NADLEDVIČNI HORMON														
SNOV, KI DAJE PRIJETEN VONJ						MELODIJA						KOŠARKAR BEČIROVIČ						
						JAMA ZA STROJENJE KOŽ						JAPONSKO OBLAČILO						
LITINA, ULIV				GLASBENIK BOWIE				26	VOLNENA ODEJA					RDEČA POLJSKA CVETICA			30	
				ANTON ŽABKAR					IMETNIK DOLGA									
NAKUPOVALNA KOŠARA		11				KARTOTEKA												
						UGLED, VELJAVA												
KNJIŽNA POLICA								IGRALEC VOIGHT										
								IGRALKA NIELSEN										
SOŠEDNJI CRKI			VISOKA GORA		PEVKA UKRAĐEN HRANA ŽIVALSKEGA IZVORA			VODNA PTICA			3							
								OBROK ODPLAČILA										
TUREK, OSMAN							JEDRO, BISTVO					BREZALKO-HOLNO PIVO						
PRINCIP		8					GR. BOG, THANATOS											
									31									
						PAUL CEZANNE												
	ASIMPATIČNOST																	
	ZAČETEK IN ?	28																
							JEZIKOVNA SKUPINA V AFRIKI											

1. nagrada: 4 vstopnice za HIŠO GROZE – SLEPA ULICA, 30. ali 31. 10. v rovih pod starim Kranjem
2. nagrada: 2 vstopnici za VINSKO POT v rovih pod starim Kranjem.
3. nagrada: 2 vstopnici za HIŠO GROZE – SLEPA ULICA, 30. ali 31. 10. v rovih pod starim Kranjem

Organizator določa termine obiska prireditiv.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 25. oktobra 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

		1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	
18	19	20	21	22	23	24	25	26	
27	28	29	30	31	32	33	34		

ZAVOD ZA TURIZEM INKLUZIVNO KRANJ GLAVNI TRG 3, KRANJ

DRUŽABNA KRONIKA

VELIKO IN ŠE VEČ GLASBE

Kranjskogorska Korona, center igre in zabave, jo veselo maha proti tridesetim, medtem ko je Sokolski dom v Gorenji vasi gostil slovensko-dalmatinski večer.

Alenka Brun

Dvorana Teater v Koroni velikokrat gosti zanimive glasbene goste. Včasih gre za znana ali manj znana tuja imena, pa tudi domača. Tako je 13. oktobra letos oder dvorane gostil glasbeno skupino Soulfingers, brezplačno pogostitev, srečelov in žrebanje s privlačnimi nagradami. Vmes sta za malce drugačen glasbeni odtenek poskrbela še Jaka Kern s harmoniko in Marsel Gomboc s kontrabasom. Med gosti je bilo kar nekaj

takih z glasbenimi željami, nekatere so za trenutek celo zasrbele pete in so zaplesali. Direktor igralniško-zabavišnega centra Tomaž Repinc je nagovoril prisotne in zarezal v trinadstropno torto, ki je s precej »ognjenega« pompa prispela na prizorišče: Korona je praznovala 26. rojstni dan. Soulfingers so zapeli vse najboljše (sicer v angleščini), z neba so se usuli zlati lističi, nazdravili so s peničim vinom. Zabava se je nadaljevala.

Začetki skupine Soulfingers segajo v leto 1991 in v Teatru so že nastopili, ponovno pa so s svojo energičnostjo in živahnimi ritmi v soboto

dokazali, da bi še mrtveca pripravili do miganja.

Danes zvečer pa bo dvorana Teater gostila Slovenski večer oziroma večer narodno-zabavne glasbe, na katerem bodo glavne zvezde odra Veseli Begunjčani. Dogajanje bo pospremila tudi brezplačna pogostitev s tipičnimi slovenskimi dobrotami, jutri pa na oder prihaja Akordika. Prislunhili boste lahko glasbi iz najbolj znanih muzikolov vseh časov.

V Sokolskem domu v Gorenji vasi pa so v soboto organizirali glasbeni večer, na katerem smo prislunhili slovenski popevki, zimzelenim melodijam, ljudski in

narodno-zabavni glasbi pa tudi dalmatinski pesmi. S citrami je nastopila znana Tanja Zajc Zupan, dogodek je povezovala njena hči Ana Zupan, Tanja pa je s citrami spremljala tudi pevko Tejo Saksida. S Primorskega pa se je oglasila Klapa Semikantá Njenih osem članov združuje veselje do petja in ljubezen do dalmatinskega melosa, prihajajo pa iz različnih vasi koprškega in izolskega zaledja. Poleg dalmatinskih pesmi izvajajo tudi slovenske in istrske pesmi. Tanja in Ana pa sta poskrbeli za višek večera, ko sta poslušalce pod odrom z besedo in glasbo popeljali v film Cvetje v jeseni.

Marsel Gomboc in Jaka Kern

Soulfingers

V torto je zarezal direktor Korone Tomaž Repinc.

Hči in mama, Ana Zupan in Tanja Zajc Zupan

Teja Saksida

Klapa Semikantá

VRTIMO GLOBUS

Ed Sheeran si je zlomil roko

Britanski glasbenik **Ed Sheeran (26)** si je v prometni nesreči zlomil zapestje in komolec. Nesreča se je pripetila med vožnjo s kolesom v Londonu, ko ga je nepričakovano zadel avto. Zaradi poškodb so zaenkrat odpovedani vsi napovedani koncerti. Sheeran je oboževalcem obljubil, da jih bo obveščal o poteku zdravljenja, od česar je odvisno nadaljnje koncertiranje.

Malin še enkrat pred oltar

Malin Akerman (39) se je zaročila z britanskim igralcem **Jackom Donnellyjem (31)**. "Ta prijazen in ljubeč mož je stopil v najina življenja. Mislim, da ga bova kar nekaj časa obdržala. Rekla sem 'ja' Jacku Donnellyju," je hudomušno oznanila novico igralka. Par je bil prvič opažen skupaj marca, na rdeči preprogi pa sta se pojavila junija letos. Igralka je bila med leti 2007 in 2013 poročena z glasbenikom Robertom Zinconejem, s katerim ima štiriletnega sina Sebastiana.

Gerard z motorjem trčil v avto

Znani škotski igralec **Gerard Butler (47)**, znan po vlogah v filmih 300 in Padeč Olimpa, je zaradi prometne nesreče pristal v bolnišnici. Butler je s svojim motorjem trčil v avto in zletel s ceste. Nesreča se je pripetila v Los Angelesu. Igralec, ki je utrpel le odrgnine in modrice, po poročanju tujih medijev odlično okreva in bo kmalu odpuščen iz bolnišnice.

Johnny Depp bo tožil odvetnika

Zadolženi igralec **Johnny Depp (54)**, ki je že lani vložil tožbo zoper svojega menedžerja, ki naj bi ga ogoljufal za štirideset milijonov dolarjev, sedaj toži tudi nekdanjega odvetnika. Depp trdi, da se je ta okoristil na njegov račun v višini petintrideset milijonov dolarjev. Igralec je zaradi slabega upravljanja denarja oziroma zaradi prekomernega trošenja zadolžen za okoli štirideset milijonov dolarjev.

Devetnajstletna Domžalčanka **Saša Štifter** je članica uspešne plesno-navijaške skupine **Leaders Unified**. S soplesalkami je že pet let državna prvakinja v cheerhiphopu. Plesati je začela pri petih letih, sedaj pa svoje znanje že prenaša na otroke. Saša je tudi študentka turistikve v Ljubljani. / Foto: Ana Šubic

Pravico deli tudi fantom

Aleksandra Česen je ena izmed dveh slovenskih nogometnih sodnic z mednarodno licenco zveze FIFA, ki pravico deli tudi fantom v tretji slovenski ligi. »Ker sem ženska, imajo fantje še večje spoštovanje do mene,« pravi tridesetletnica iz Velesovega.

ALEŠ SENOŽETNIK

Velesovo - Nogomet še vedno velja za moški šport, a je v zadnjih letih tudi med ženskami vse bolj priljubljen. Ena izmed tistih, ki si uspešno prizadevajo, da bi v svetu tega športa tudi ženske pridobile večjo veljavo, je Aleksandra Česen. Tridesetletnica iz Velesovega je že od mladih nog vpeta v nogomet, saj je njen oče trener v domačem Nogometnem klubu Velesovo, kjer je kot članica prve generacije nogometašic igrala tudi Aleksandra.

»Do 14. leta sem še lahko trenirala s fanti, nato so postali premočni in skupaj s kolegico sva poiskali še nekaj deklet, s katerimi smo osnovali prvo žensko ekipo v Velesovem,« se začetkov spominja Aleksandra, ki je nato igrala tudi v slovenski ženski reprezentanci. Prelomnica se je zgodila leta 2006, ko jo je Ivan Žunič iz Zveze nogometnih sodnikov Slovenije povabil med sodnice.

Sčasoma jo je sojenje prevzelo in pred tremi leti je poleg Tanje Subotič postala druga slovenska glavna sodnica, ki sodi pod grbom mednarodne zveze FIFA. Na stereotipno vprašanje, kako v prevladujočem moškem športu gledajo na žensko sodnico, odgovarja samozavestno: »Na prvih tekmah na Gorenjskem so sprva gledali malo čudno, slišala sem tudi kakšno opazko, češ ženska pa še blondinka povrh. A v teh letih sem si zgradila avtoriteto tudi pri fantih. Mislim, da imajo do mene še večje spoštovanje in gojijo večjo distanco tudi zato, ker sem ženska.«

Aleksandra Česen (desno) skupaj s pomočnico Petro Sever Foto: osebni arhiv Aleksandre Česen

Vsak dober sodnik si zgradi svoj stil sojenja, po katerem je prepoznaven. »Nekdo je prepoznaven potem, da veliko govori z igralci, drugi ogromno preteče, stili so zelo različni, najpomembnejša pa je sodnikova osebnost, po kateri se tudi najbolj razlikujemo. Naš najboljši sodnik Damir Skomina, ki ga pozna celotna nogometna Evropa, je na igrišču pravi gospod. Ima neverjetno avtoriteto in se v vsaki situaciji dobro znajde. Podoba sodnika na igrišču je pomembna, mora biti gledljiv. Spomnim se, da sem včasih ob gledanju kakšne tekme angleške lige še videla kakšnega sodnika, ki je bil nekoliko bolj obilen, a danes to ne gre več, moraš biti v kondiciji, to je osnova,« pripoveduje sogovornica, ki za dobro telesno pripravljenost trenira po predpisanem programu štirikrat na teden.

Med nogometnimi navdušenci so sodniki v ospredju takrat, ko – vsaj po mnenju navijačev – delajo napake. A tudi sodnik je le človek. »Seveda se zgodi, da storim napako. Sprva sem se zaradi tega precej vznemirila, a z izkušnjami sem se naučila, da je to povsem človeško. Na napakah se učimo, in vem, da bom naslednjič v podobni situaciji odreagirala drugače. Najbolje za sodnika je, da se o njem ne govori. Takrat veš, da si svojo nalogo dobro opravil.«

Poleg tekem ženske lige sodi tudi fantom v tretji ligi, večkrat letno pa gostuje v tujini. Ravno v torek se odpravlja v Bolgarijo, kjer bo sodila kvalifikacijsko tekmo evropsko prvenstvo deklet do 19 let. A pred njo je še 15 let sojenja, njene ambicije pa so velike. »Čez nekaj let si želim nastopiti v prvi slovenski moški ligi. Vem,

da za to potrebujem še veliko izkušenj, a če je to uspelo Bibiani Steinhaus, ki sodi v nemški Bundesligi, lahko tudi drugim dekletom.«

Aleksandra Česen dokazuje, da se v svetu nogometa da uspeti, zato spodbuja dekleta, naj se preizkusijo kot igralke ali sodnice. »Nogomet ni noben bavbav,« pravi sogovornica, ki sodniške obveznosti uspešno kombinira s službo in vlogo mame. »Brez podpore hčerke, fanta in staršev mi ne bi uspelo,« poudarja.

Kljub obveznostim ji nekaj časa ostane tudi za dobrodelno dejavnost. Dvakrat je v Velesovem že organizirala nogometna dogodka za pomoči potrebne otroke, na katerih so skupno zbrali 11 tisoč evrov. Nič čudnega torej, da so njene dosežke opazili tudi na Občini Cerklje, kjer so ji nedavno podelili malo občinsko plaketo.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 21. 10.
17.10 DRUŽINICA
14.00, 17.50, 19.50 GEOVIHAR
15.25, 19.00 SREČEN SMRTNI DAN
19.35 MILICE 2
21.15 SNEŽAK
21.50 USNJNI OBRAZ
16.00 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
14.50, 16.25, 18.00 KOŠARKAR NAJ BO
20.45 VIKTORIJA IN ABDUL

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 21. 10.
17.10 DRUŽINICA
16.30, 20.20, 22.30 GEOVIHAR
18.00, 20.00, 22.00 SREČEN SMRTNI DAN
14.40, 16.20, 18.20 MILICE 2
18.40, 21.00 SNEŽAK
16.10, 20.40 USNJNI OBRAZ

14.00, 14.50, 16.50 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
17.40, 20.50 IZTREBLJEVALEC 2049
18.50 MAME NA VEČERJI
22.30 KINGSMAN: ZLATI KROG
13.40, 15.40 TRD OREH 2, sinhro.
14.20 JAZ, BARABA 3, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 20. 10.
19.00 IZTREBLJEVALEC 2049

Sobota, 21. 10.
18.00 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
20.00 IZTREBLJEVALEC 2049

Nedelja, 22. 10.
18.00 MOJ MALI PONI: FILM, sinhro.
20.00 TISTO

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 20. oktobra
19.30 Barbi Šov: 50 ODTENKOV ŽENSKO (v dvorani PGK)

Sobota, 21. oktobra
10.00 Aleksandra Naumovski Potisk: GLASBENA HIŠA – OPERA ZA OTROKE (matineja)
19.30 Vinko Möderdorfer: TRI ŽENSKO (v dvorani PGK)

Ponedeljek, 23. oktobra
20.00 Asher Kravitz: JUDOVSKE PES (v Stolpu Škrlovec)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 20. oktobra
16.00, 19.00 Koncert Policijskega orkestra ob 20-letnici delovanja

Sobota, 21. oktobra
19.00 KŠD Biser Jesenice: MLADOST IN SEVDAH V SLOVENIJI

www.gorenjskiglas.si

Radio Triglav[®]
Radio Triglav, Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Povezali so se v verigo srca

SUZANA P. KOVAČIČ

Križe – Osnovna šola Tržič je bila v lanskem šolskem letu pobudnica projekta Tržič – mesto dobrih misli in želja. Ta zgodba je postala del vseh učencev, staršev, zaposlenih in Tržičanov. Izjemen odziv jih je navdihnil, da zgodbo srca peljejo naprej. Pete ga oktobra so izpeljali edinstven dogodek z naslovom Tržiška veriga srca na športnem igrišču ob Osnovni šoli Križe, kjer so se srečali vsi otroci vrtca, učenci vseh treh tržičkih osnovnih šol in zaposleni ter oblikovali veliko srce v barvah slovenske zastave.

Tržiško verigo srca so posneli iz zraka. / Foto: arhiv OŠ Tržič

OTO PESTNER
&
SPREMLJEVALNA SKUPINA

PRODAJA VSTOPNIC:
Zavod za turizem in kulturo Kranj
Kavarna Medeni vrt, Senčur
Gorenjski glas, d.o.o., Kranj
Rdeči križ Kranj - Bleiweisova 16

Gorenjski Glas

Več info.: www.kranj.ozrk.si in 04 201 86 72.

HUMANITARNI KONCERT
ŠPORTNA DVORANA PLANINA, KRANJ, 26. 10. 2017 ob 19. uri

Praznična nedelja

Upokojeni ljubljanski nadškof Alojz Uran je v nedeljo blagoslovil pred dobrimi desetimi leti začeta obnovitvena dela v cerkvi svetega Martina v Stražišču.

JOŽE KOŠNJEK

Stražišče – Letošnja »žegnanjska« in obenem tudi zahvalna nedelja je bila za šmartinsko župnijo in za farno cerkev svetega Martina v Stražišču praznična. Počastili so spomin na 280. obletnico njene izgradnje, se spomnili 1015 let stare šmartinske župnije in z blagoslovom sklenili dvanajst let trajajočo obnovo cerkve. Član gospodarskega odbora šmartinske župnije Franc Hribar je povedal, da so cerkev najprej pobelili, nato obnovili križev pot in prižnico, nato pa še štiri

stranske in glavni oltar. Restavratorska dela je vodil Miha Legan s sodelavci. Letos spomladni je bil opravljen še generalni servis orgel in nameščena

večinoma varčna svetila. K prazničnemu vzdušju in oplešavi cerkve so prispevale tudi članice klekljarskega krožka Ivanjščice, ki so izdelale prte

V času graditve sedanje cerkve so sezidali tudi novo župnišče, zvonik in dve stranski kapeli pri cerkvi svetega Jerneja, na Joštu pa so povečali baročno cerkev. Za gradnjo nove šmartinske cerkve je bil najbolj zaslužen tedanji župnik Urban Kavalari. Po načrtih Gregorja Mačka so jo gradili deset let. Stara cerkev je bila postavljena ob mostu preko Save blizu železniške postaje. Bila je premajhna in dotrajana, bližnja Sava pa jo je pogosto poplavlila.

Upokojeni nadškof Alojz Uran (levo) je v nedeljo blagoslovil obnovljeno cerkev svetega Martina v Stražišču.

za vse oltarje v cerkvi. Franc Hribar se je zahvalil faranom, ki so po svojih močeh prispevali darove za obnovo cerkve, župniku Bojanu Likarju, ki že 13 let vodi šmartinsko farno, in gospodarskemu svetu. Jože Javornik je že trideset let njegov predsednik.

Obnovljeno cerkev, ki je ena največjih na Gorenjskem, je blagoslovil upokojeni ljubljanski nadškof Alojz Uran in se zahvalil faranom, ki tako zavzeto skrbijo za urejenost in lepoto svojega svetišča. To je za današnji čas zelo pomembno, je povedal

in spomnil, da moramo biti pozornejši do drugih ljudi in jim pomagati, če so v težavah. V imenu župnije, ki obsega poleg Stražišča še Zgornje in Srednje Bitnje, Gorenjo Savo, Rakovico, Zabukovje in Sveti Jošt, je nadškofa Urana nagovoril Jure Bohinc.

Bi se tudi vi želeli zaposliti v podjetju, ki spada med **TOP 10*** najprivlačnejših največjih slovenskih delodajalcev?

Usmeritve in širitve v nove visoko tehnološke programe ter vzpostavitev obrata na Trati pri Škofji Loki odpirajo nove priložnosti in dodatne potrebe po novih kadrih.

Iščemo nove sodelavce/ke za delo v proizvodnji in strokovne sodelavce/ke s področja strojništva, elektrotehnike in mehatronike.

Vse zainteresirane, ki iščete zaposlitev ali si želite zgolj novih priložnosti, vabimo, da se nam pridružite.

Podrobnosti na: <http://www.domel.com/sl> in na naši **facebook strani**.

Prijave z življenjepisom zbiramo na: prosnje@domel.com

DOMEL

*Neodvisna raziskava Privlačnost delodajalca je pokazala, da se je Domel, kot edino podjetje s sedežem na Gorenjskem, uvrstil med 10 najprivlačnejših največjih slovenskih delodajalcev.

Cerkljanski gasilci pripravili dan odprtih vrat

Cerklje – Gasilci PGD Cerklje so minulo soboto ob mesecu požarne varnosti pripravili dan odprtih vrat, ki je bil dobro obiskan. Na ogled so postavili vseh pet gasilskih vozil in opremo, s katero ob neljubih dogodkih priskočijo na pomoč. Obisk je bil nad pričakovanji, je povedal Blaž Kaplenik, poveljnik GZ Cerklje. Nad opremo, zaščitnimi oblačili in gasilskimi vozili so bili navdušeni tudi najmlajši, ki so se prikazov udeležili skupaj s starši. Prikazali so posredovanje prvih posredovalcev in obnovitev temeljnih postopkov oživljanja in uporabo defibrilatorja, kjer pri oživljanju štejejo minute. Obiskovalce so seznanili, kako prepoznamo zastoj srca s pravilno uporabo defibrilatorja ter temeljne postopke oživljanja. Prikazali so tudi gašenje začetnih požarov in gašenje maščobne eksplozije. Prisotne so opozorili, da ne gasimo gorečega olja na štedilniku z vodo, temveč z vlažno krpo ali pokrovko. Številni so prinesli na pregled in servisiranje gasilnike.

Odprtje prenovljene Dvorane tržiških olimpijcev

Tržič – Prenovljeno Dvorano tržiških olimpijcev bodo uradno svojemu namenu predali v soboto, 21. oktobra, ob 19. uri s kratkim kulturno-zabavnim programom, odprtje pa sovpada z državnim prvenstvom v športnem plezanju. »Dvorana ima nov, kakovosten parket iz kanadskega javorja, skladnega s certifikati organizacije FIBA. Poskrbljeno je tudi za njegovo zaščito ob prireditvah. Vzporedno smo prenovili tribune na izvlek in nekaj športne opreme. Ta trenutek parket že preizkušajo šolarji in rekreativna društva, z odzivom vseh pa smo zelo zadovoljni,« je povedal župan tržiške občine Borut Sajovic. Skupna vrednost investicije znaša nekaj manj kot 170 tisoč evrov, projekt prenove delno sofinancira Fundacija za šport v skupni višini nekaj čez 43 tisoč evrov.

Vabilo na avdicijo za film Jaz sem Frank

Tržič – V nedeljo, 22. oktobra, bo v Turistično-informacijskem centru Tržič spoznavna avdicija za film, ki ga bodo snemali v teh krajih med 8. novembrom in 22. decembrom. Gre za film z naslovom Jaz sem Frank režiserja Metoda Pevca. Potrebovali bodo kar nekaj statistov, zato vabijo osebe vseh starosti, ki bi jih zanimalo tovrstno sodelovanje. Oglasite se lahko kadarkoli od 10. do 15. ure ter od 16. do 19. ure.

Narodne v sliki, pesmi in besedi

Naklo – Kulturno društvo (KD) Dobrava Naklo vabi danes ob 18. uri na prireditev Narodne v sliki, pesmi in besedi 2017 v Dom Janeza Filipiča v Naklo. Sodelujejo likovniki KD Dobrava Naklo, pevski zbor iz Lipnice in pevski zbor Dobrava Naklo.

Petsto let reformacije in Slovenci

Kamnik – Društvo sv. Jakoba Kamnik vabi danes, 20. oktobra, ob 19.30 v dvorano Frančiškanskega samostana na predavanju mag. Geza Erniša, prvega škofa Evangeličanske cerkve augsburške veroizpovedi na Slovenskem, z naslovom 500 let reformacije in Slovenci.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
TRST: 1. 12.; KOPALNI BIOTERME: 6. 11.; MARTINOVANJE: 11. 11.;
BERNARDIN: 12.-15. 11.; STRUNJAN: 3.-6. 12.; MEDŽUGORJE z
MANDARINAMI: 23.-25. 10.; BANJA VRUČICA: 11.-18. 12.; SILVE-
STROVANJE: 30. 12.-2. 1. www.rozmanbus.si.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Medgeneracijske prireditve

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj bo danes, v petek, 20. oktobra, ob 18. uri družabni večer s tombolo, v torek, 24. oktobra, bodo ob 10.30 vesele urice angleščine, ob 17. uri pa nemščine. V torek, 24. oktobra, bo ob 17.30 v TIC-u v Cerkljah družabni večer s tombolo. Obvezne so prijave po telefonu 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

Na tesnobi Damjane Bakarič

Kranjska Gora – V četrtek, 26. oktobra, se bo ob 19.30 v Knjižnici Kranjska Gora začela predstavitev knjige Damjane Bakarič Na tesnobi. Z avtorico se bo pogovarjala Monika Šušanj.

IZLETI

Po sledeh soške fronte na Krasu

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v nedeljo, 29. oktobra, na pohod Po sledeh soške fronte na Krasu (Brestovica pri Komnu–Grmada–Kohišče, nekdanji pastirski zaselek devinskih grofov–Medja vas–Brestovica). Na poti bodo domačini poskrbeli za okrepčila, na cilju pa bo čakala kraška jota s klobaso in kraški teran. Skupne zmerne hoje bo do 4 ure (14 ali 16 km). Zaradi prehoda državne meje imejte s seboj osebni dokument. Informacije in prijave zbira do petka, 27. oktobra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Na Zelenico

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj ob dnevu reformacije v torek, 31. oktobra, vabi na pohod k spomeniku, združen s planinskim izletom na Zelenico in (v ugodnih razmerah in po dogovoru) njeno okolico. S pohodom se spominjajo ponesrečenih dijakov in učiteljev takratne »iskrške šole«, ki jih je januarja 1977, ko so se s šole v naravi vračali na Ljubelj, pod severnimi ostenji Begunjske čuce zasul plaz. Odhod z osebnimi avtomobili izpred Creine v Kranju bo ob 8. uri. Hoje bo vsaj dve uri in pol, v primeru nadaljevanja poti pa

seveda več. Prijave in informacije pri organizatorju: Matija Grandovec, telefon: 041 246 599 ali e-pošta: matija.grandovec@siol.net.

Po Gajškovi poti

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na pohodniški izlet Po Gajškovi poti. Izlet bo v četrtek, 2. novembra, z odhodom posebnega avtobusa ob 8. uri izpred Globusa. Lahke pohodniške poti bo dve uri in pol do tri ure. Vrnitev v Kranj je predvidena ob 15. uri. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni društva do ponedeljka, 30. oktobra.

PREDAVANJA

Metode in tehnike sproščanja

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v ponedeljek, 23. oktobra, ob 16. uri na brezplačno predavanje Metode in tehnike sproščanja – povezovanje z energijo veselja. Predavanje bo vodil mag. Edo P. Belak v prostorih Humane na Oldhamski 14 (pri Vodovodnem stolpu).

Svet ni meja Tomaža Humarja

Žirovnica – V Knjižnici Matije Čopa bo v ponedeljek, 23. oktobra, ob 19. uri potopisno predavanje Tomaža Humarja Svet ni meja.

O odpuščanju

Kranj – Zakonski in družinski center Toplina vabi na predavanje z naslovom Odpuščanje: kako iziti iz krivice, zamere in bolečine ter si povrniti notranjo svobodo? Predavanje bo v petek, 27. oktobra, ob 19. uri v njihovih prostorih na Cankarjevi c. 3. Predavala bo družinska terapevtka Alenka Lanz. Obvezne so prijave na: alenka.lanz@toplina.net ali po tel. 051 675 657.

OBVESTILA

Dan odprtih vrat gasilcev

Naklo – Jutri, v soboto, 21. oktobra, ob 10. uri Prostovoljno gasilsko društvo Naklo vabi na dan odprtih vrat, hkrati bo potekal tudi tečaj praktičnega prikaza temeljnih postopkov oživiljanja oseb in uporabe avtomatskega defibrilatorja.

Namestitev atlasa in vratna hrbtnica

Kranj – V poslovni hiši GTV – gorenjske televizije, Oldhamska cesta 1a, bodo v ponedeljek, 23. oktobra, od 18. do 19. ure potekali kontrolni pregledi po namestitvi atlasa po metodi HumanUP in brezplačni pregledi za vse, ki želite vedeti, kakšna je situacija pri vas. Ob 19. uri bo sledilo predavanje o prsnem delu hrbtnice. Več informacij in prijave po tel. 041 289 632 – Jožica Ramšak.

Jesenska dekoracija

Mojstrana – V torek, 24. oktobra, bo ob 18. uri v Knjižnici Dovje - Mojstrana brezplačna ustvarjalna delavnica za odrasle Jesenska dekoracija. Delavnico bo vodila Mojca Ahčin Rozman.

RAZSTAVE

Gibanje

Tržič – Danes, v petek, 20. oktobra, bo ob 18. uri v galeriji Paviljona NOB Tržič odprtje razstave 30. gorenjskega srečanja fotografskih skupin in posameznikov z naslovom Gibanje. Razstava bo na ogled do 11. novembra.

PREDSTAVE

Žogica Marogica

Visoko – KUD Visoko vabi jutri, v soboto, 21. oktobra, ob 10. uri na ogled otroške gledališke predstave Žogica Marogica v izvedbi GUD Kranjski komedijanti.

Župan bo vodil pogovorne večere

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Župan občine Medvode Nejc Smole začenja z novim projektom serije pogovornih večerov, ki jih je poimenoval Pogovor med vodami. Prvi bo v sredo, 25. oktobra, ob 19.30 v prostorih Knjižnice Medvode, prva obravnavana tema pa bo rak dojke. Mesec oktober je namreč mesec osveščanja o tej bolezni. Gostje bodo predstavnice združenja Europa Donna. »Pogovor med vodami je cikel

pogovorov z gosti iz lokalnega in širšega okolja o temah, ki se dotikajo nas vseh. Kot gostitelj in moderator pogovorov želim nekajkrat na leto v neformalnem vzdušju predstaviti teme in ljudi, ki s svojim delom, izkušnjami in držo zaznamujejo in sooblikujejo naš čas in prostor.« pravi medvoški župan Nejc Smole in vabi, da se mu v sredo pridružite in goste povprašate vse, kar vas zanima o raku dojke, spopadanju z boleznijo in preventivnimi ukrepi.

Tavčarjev dvorec prek zime zapira vrata

Visoko – V Tavčarjevem dvorcu na Visokem so končali letošnjo sezono rednih ogledov tamkajšnjih muzejskih zbirk, so sporočili iz občine. Razstave si je bilo mogoče ogledati od sredine aprila dalje in v tem času so naštetih okrog osemsto obiskovalcev. »Z obiskom smo zelo zadovoljni in upamo, da se bo v naslednji sezoni še povečal,« se nadejajo v zavodu Poljanska dolina, ki upravlja dvorec. Odslej so ogledi muzejskih zbirk na Tavčarjevem dvorcu do nadaljnjega možni samo po predhodnem dogovoru.

Prva tržnica na Vurnikovem trgu

Radovljica – Turistično društvo Radovljica bo v soboto, 21. oktobra, od med 13. in 17. uro tržnico s ponudbo domačih dobrot prvič organiziralo na Vurnikovem trgu. Poleg jesenskega obilja prehranskih izdelkov in pridelkov organizatorji obljublajo tudi delavnico rezanja buč, na katero vabijo otroke, ob 15. uri pa jim bodo predstavili še pravljico.

GG IZLET// 26. oktobra 2017

PO KOČEVSKEM

Vabimo vas, da se skupaj podamo na Kočevsko. Najprej bomo v Rokodelskem centru Ribnica spoznali, kako so se v Ribniški dolini preživiljati z najbolj prepoznavno domačo obrtjo v slovenskem prostoru – izdelovanjem suhe robe. Pot bomo nadaljevali proti Kočevski Reki, kjer nas bo sprejel gospod Jože Milčinovič, ki je že 20 let župnik v teh krajih. Verjamemo, da nam bo povedal marsikatero zanimivo zgodbo iz teh krajev. Spoznali bomo Kočevsko Reko, se peljali skozi kočevske gozdove ter se ustavili v Kočevskem muzeju ...

Cena izleta je 32 evrov.

Cena vključuje: ogled Muzeja rokodelstva, ogled Kočevja in kočevskega muzeja, kosilo, vodenje izleta in DDV.

Odhodi avtobusa:
z AP Radovljica ob 6.40
z AP Creina Kranj ob 7.05
z AP Mercator Primskovo ob 7.15
z AP Škofja Loka ob 7.35
Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 20. ure.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04 201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Za odjave, ki prispejo kasneje kot v torek, 24. oktobra 2017, ob 10. uri, zaračunamo potne stroške.

Gorenjski Glas

DR. GREGOR VOGLAR

Razstavo Likovnega društva Naklo o izjemnem življenju našega rojaka dr. Gregorja Voglarja si lahko ogledate v avli Gorenjskega glasa v Kranju do srede, 15. novembra 2017. Vabljeni!

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

PETKOVA PRIREDITEV

Izvajata: Katarina Srna, Jadranka Završnik

4. KAMIŠIFEST

Petek, 20. oktober 2017, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA

Izvajata: KUD Cona 8
GLASBENA HIŠA

Sobota, 21. oktober 2017, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

Gorenjski Glas

ANKETA

Električni avti še vedno predragi

ANA ŠUBIC

Električni avtomobili se počasi uveljavljajo tudi v Sloveniji, a jih je na naših cestah še vedno le okoli petsto. K temu pripomorejo tudi njihove visoke cene in precej slabo razvita polnilna infrastruktura, pravijo sogovorniki v tokratni anketi.

Foto: Gorazd Kavčič

Anita Amidžič, Kranj:

»Če bi si lahko privoščila električni avto, bi si ga kupila. Ta vozila manj onesnažujejo okolje, si pa zaradi pomanjkanja polnilnic omejen pri daljših vožnjah, ki jih moraš vnaprej dobro načrtovati.«

Uroš Jenko, Medvode:

»Nedavno sem se peljal z električnim avtom in je še boljši od avtomatika, ne čuti se prestavljanja. Bi ga imel, a so kljub subvenciji predragi, problem sta tudi domet vozila in mreža polnilnic.«

Gašper Sivec, Kranj:

»Slišal sem, da naj bi po letu 2030 nehali prodajati bencinska vozila. Imel sem se priložnost peljati z avtomobilom Tesla, bila je dobra izkušnja, sem pa vseeno malo pogrešal brnenje motorja.«

Gregor Dolenc, Kranj:

»Nisem preveč naklonjen električnim vozilom. Za okolje so dobra, a si jih z našimi plačami težko privoščimo. Poleg tega so slabo slišna na cesti, kar zna povečati ogroženost pešcev in kolesarjev.«

Janez Knific, Kranj:

»Vozil sem se z avtomobilom Tesla in mi je bilo všeč. Ko bodo električni avtomobili cenovno sprejemljivi, si ga bom kupil. Omogočajo prihranek pri porabi, bo pa v prihodnje treba dopolniti mrežo polnilnic.«

Iz »bencinarja« v e-avtomobil

Sedemnajst dijakov iz Kranja, Škofje Loke in Ljubljane je v okviru pilotnega trajnostnega projekta Alpe-Adria Green v petih dneh avtomobil na bencinski pogon predelalo v električnega.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Mednarodna okoljska organizacija Alpe-Adria Green (AAG) z Jesenic že nekaj časa za ekološke patrulje na območju Triglavskega narodnega parka uporablja avtomobil Smart, ki so ga dijaki v okviru projekta E-Avto-Mladi iz bencinskega avtomobila predelali v električnega. »Gre za pilotni projekt, v katerem so se dijaki usposobili v novi tehnologiji, ki je zagotovo prihodnost avtomobilne industrije, saj številne države že sprejemajo zakonske predpise, zaradi katerih se bencinski in dizelski avtomobili iz prometa umikajo, prednost pa dobivajo električni avtomobili. V tem projektu so se seznanili s konceptom delovanja električnega avtomobila, ki je popolnoma enak kot pri avtomobilu Tesla,« je razložil Tony Mlakar iz AAG, vodja projekta E-Avto-Mladi.

V projektu, ki ga je sofinanciral Eko sklad, potekal pa je v sodelovanju z Inštitutom Metron ter Inštitutom Jožef Stefan, je sodelovalo sedemnajst dijakov in mentorji s Srednje tehniške šole Kranj, Srednje strojne šole Škofja

Pri predelavi bencinskega avtomobila v električnega so sodelovali tudi dijaki kranjske tehniške šole (z leve) Jaka Novak, Kristjan Cuznar in Matija Topolovec, ob njih vodja projekta Tony Mlakar iz AAG. / Foto: Gorazd Kavčič

Loka ter Srednje poklicne in strokovne šole Bežigrad Ljubljana. Namen projekta je bil promocija trajnostnega urbanega razvoja, ki vključuje trajnostno mobilnost ter spodbujanje okolja za ustvarjanje lokalnih zelenih delovnih mest. »Rezultati projekta so fantastični, šole so navdušene in nismo mogli niti zadostiti vsemu povpraševanju, zato upamo,

da ga bomo tudi nadaljevali v še večjem obsegu. Z Inštitutom Metron oziroma Andrejem Pečjakom, ki je eden največjih naših strokovnjakov na tem področju, se že dogovarjamo, kako to idejo razviti tudi v podjetniško idejo,« je še razložil Mlakar in dodal, da se že pripravlja takšen program, ki bi lahko postal redni učni program za srednje poklicne šole.

Kristjan Cuznar, dijak elektrotehnike na Srednji tehniški šoli Kranj, je dejal, da je pri predelavi avtomobila užival. »Izvedel sem veliko novega, kar mi bo koristilo v prihodnosti, ko bodo električni avtomobili še pridobili veljavo. V Šolskem centru Kranj naj bi izvedli tudi projekt izdelave električne polnilnice za te avtomobile,« je napovedal.

Začeli so cepiti proti gripi

Na kranjski območni enoti Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) so začeli cepiti proti gripi. Cepljenje se izvaja tudi pri izbranih zdravnikih.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Proti gripi se lahko najbolj učinkovito zaščitimo s pravočasnim cepljenjem, ki ga je treba opraviti vsako leto znova, najbolje pred sezono prehladnih obolenj, svetuje doc. dr. Irena Grmek Košnik iz kranjske območne enote NIJZ. »Letošnje cepivo proti gripi je novo štirivalentno. Vsebuje antigene sezonske influence A (H2N3), pandemske gripe (H1N1) ter dveh influenc B. Cepljenje proti gripi priporočamo še zlasti kroničnim bolnikom, osebam z motnjo imunskega sistema, oskrbovancem domov za starejše občane in njihovim svojcem, zaposlenim v zdravstvu oz. vsem tistim, ki so pri svojem delu izpostavljeni nevarnosti okužbe ali lahko pri delu preneso okužbo na druge osebe ... Proti gripi pa se ne smejo

cepiti ljudje, ki imajo vročino oz. prebolevajo akutno nalezljivo bolezen ter ljudje, ki so alergični na jajca,« je povedala Grmek Košnikova. Na kranjski območni enoti NIJZ izvajajo cepljenje vsak delovni dan med 8. in 12. uro, predhodno naročanje ni potrebno. Cepljenje se izvaja tudi pri izbranih zdravnikih. Cena cepljenja proti gripi za odrasle znaša 14 evrov, za otroke do treh let 12 evrov, za kronične bolnike in starejše od 65 let pa sedem evrov. Kot je še poudarila Grmek Košnikova, so v zaščiti pred gripo potrebni tudi skrb za splošno dobro kondicijo, gibanje na svežem zraku, uživanje dovolj brezalkoholnih tekočin, zdrava prehrana z dovolj sadja in zelenjave ter izogibanje kajenju in zadrževanju v zaprtih prostorih, kjer je veliko število ljudi.

Malenkost cenejša oskrba na domu

Radovljica – Na predlog izvajalca Doma dr. Janka Benedika Radovljica je radovljiški občinski svet soglašal s ponovnim malenkostnim znižanjem cene socialnovarstvene storitve pomoči na domu. Od 1. decembra letos bo tako skupna cena socialne oskrbe nižja za 1,7 odstotka, cena, ki jo plača uporabnik, pa bo nižja za 1,65 odstotka. Tako bo skupna cena ure oskrbe na domu na delavnik 17,96, v nedeljo 24,59 in na dan državnih praznikov pa 26,25 evra. Subvencija Občine Radovljica k ceni storitve znaša osemdeset odstotkov, so sporočili z radovljiške občinske uprave. Strošek uporabnika, ki plača dvajset odstotkov cene neposredne socialne oskrbe na domu, za uro na delavnik bo 3,59, v nedeljo 5,04 in na dan državnih praznikov 5,39 evra. Kot še pojasnjujejo, so razlogi za znižanje cene v nižjih stroških dela zaradi boljše organiziranosti dela in prihrankov pri materialnih stroških zaradi električnih avtomobilov, ki jih socialne oskrbovalke uporabljajo pri svojem delu na terenu. Socialnih oskrbovalk, ki nudijo pomoč uporabnikom, pretežno starejšim pa tudi invalidom in kronično bolnim, je na področju, ki ga pokriva Dom dr. Janka Benedika, trinajst. Število uporabnikov raste; v letu 2013 jih je bilo povprečno petdeset, v letu 2017 pa že 85.

vremenska napoved

Danes in jutri bo pretežno jasno. Zjutraj in dopoldne bo po nižinah v spodnjem delu Gorenjske kratkotrajna megla. V nedeljo bo oblačno, padavine bodo čez dan zajele vso Gorenjsko. Ohladilo se bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

4/21 °C

SOBOTA

6/20 °C

NEDELJA

7/14 °C

